

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

PRIRUČNIK

o procjeni fiskalnih uticaja propisa
u institucijama Bosne i Hercegovine

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Projekt jačanja institucija vlasti i procesa u Bosni i Hercegovini
Пројекат јачања институција власти и процеса у Босни и Херцеговини
Strengthening Governing Institutions and Processes (SGIP) in Bosnia and Herzegovina

SUNY/CENTER FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

PRIRUČNIK

o procjeni fiskalnih uticaja propisa
u institucijama Bosne i Hercegovine

PRIRUČNIK O PROCJENI FISKALNIH UTICAJA PROPISA
U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Izdavač: Ministarstvo finansija i trezora BiH
Trg BiH 1, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel: +387(0)33 20 53 45
e-mail: trezorbih@mft.gov.ba, web: www.mft.gov.ba

Autorice: Emina Ćirić
Snežana Tuševljak
Irma Zulić
Lejla Hasanović

Glavni urednik: Christian Haupt

Recenzija: Alija Aljović

Lektura: Lejla Nuhodžić (bosanski jezik)

DTP i štampa: T&T concept d.o.o. Sarajevo

Tiraž: 300

Godina 2017.

Ovaj priručnik izrađen je uz podršku USAID-ovog Projekta jačanja institucija vlasti i procesa u BiH (USAID/SGIP), koji realizira Centar za međunarodni razvoj za Državni univerzitet New York (SUNY/CID). Ministarstvo finansija i trezora BiH odgovorno je za sadržaj ovog priručnika, koji ne mora nužno odražavati mišljenja USAID-a ili Vlade SAD-a. Priručnik je objavljen na sva tri službena jezika u Bosni i Hercegovini.

Uvodna riječ

Ministarstvo finansija i trezora BiH kontinuirano radi na provođenju brojnih reformskih aktivnosti s ciljem jačanja upravljanja javnim finansijama i jačanju procesa evropskih integracija.

Jedan od aspekata djelovanja Ministarstva finansija i trezora BiH je i razvoj sistema fiskalne procjene propisa u skladu s najboljom praksom evropskih zemalja, kojim će se osigurati pravovremeno i adekvatno planiranje sredstava za provođenje propisa i akata planiranja, te uključivanje njihovih fiskalnih procjena u budžetske procese.

Usvajanjem *Izmjena i dopuna Jedinestvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine* ("Službeni glasnik BiH", broj 50/17) propisana je metodologija procjene uticaja propisa u pogledu mogućih fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih troškova i koristi za nacрте i prijedloge propisa u institucijama BiH.

Priručnik o procjeni fiskalnih uticaja propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, koji je pred Vama, rezultat je iskazane potrebe da se daju praktični savjeti, pojasne pravila i olakša primjena odredbi Izmjena i dopuna Jedinestvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, a time doprinese efikasnijem provođenju i postizanju ciljeva sistema fiskalne procjene. Priručnik je prvenstveno namijenjen državnim službenicima koji učestvuju u izradi propisa u institucijama BiH, te službenicima u Ministarstvu finansija i trezora BiH koji provode kontrolu i daju mišljenje na finansijski aspekt zakona, propisa i akata planiranja.

Priručnik je izrađen uz stručnu pomoć i podršku saradnika i osoblja USAID-ovog Projekta jačanja institucija vlasti i procesa u BiH, koji realizira Centar za međunarodni razvoj za Državni univerzitet New York, te im se ovom prilikom posebno zahvaljujemo.

Vjerujemo da će ovaj priručnik biti jedan od ključnih praktičnih alata u ovoj oblasti, te da će poslužiti svim učesnicima u zakonodavnim i procesima planiranja da razumiju potrebe, ciljeve i način provođenja sistema fiskalne procjene propisa na budžet institucija BiH.

Ministar
Vjekoslav Bevanda

Sadržaj

1. Zakonodavni okvir	5
2. Ko procjenjuje očekivane fiskalne uticaje propisa	6
3. Kako se evidentira procjena fiskalnih uticaja propisa	7
4. Kome se dostavlja obrazac o procjeni fiskalnih uticaja propisa	9
5. Uputstvo za ispunjavanje pojedinog elementa obrasca OFP-DA	11
5.1. Nosilac normativnog posla (Odjeljak A.)	11
5.2. Osnovni podaci o propisu (Odjeljak B.)	12
5.3. Fiskalni uticaji (Odjeljak C.)	13
5.3.1. Prihodi i primici	15
5.3.2. Rashodi i izdaci	24
5.3.3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima te rashodima i izdacima	44
5.4. Stanje u oblasti ljudskih resursa i potencijalne obaveze (Odjeljak D.)	45
5.4.1. Promjene u broju zaposlenih	45
5.4.2. Potencijalne obaveze za budžet	50
5.5. Fiskalne posljedice na druge budžete i nivoe vlasti (Odjeljak E.)	50
5.6. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH (Odjeljak F.)	53
5.7. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH (Odjeljak G.)	53
6. Uputstvo za ispunjavanje pojedinog elementa obrasca OFP-NE	54
6.1. Nosilac normativnog posla (Odjeljak A.)	54
6.2. Osnovni podaci o propisu (Odjeljak B.)	55
6.3. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih uticaja na budžet (Odjeljak C.)	55
6.4. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH (Odjeljak D.)	56
6.5. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH (Odjeljak G.)	56
7. Umjesto zaključka	57
Prilog: Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH	59

1. Zakonodavni okvir

Obaveza fiskalne procjene propisa na budžet postoji već dugi niz godina.

U skladu s ***Jedinstvenim pravilima*** za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 11/05, 58/14 i 60/14), prilikom pripreme nacrtu ili prijedloga propisa, predlagač je dužan uz nacrt ili prijedlog propisa dostaviti obrazloženje koje sadrži ustavnopravni i zakonski osnov za uvođenje propisa, razloge za uvođenje propisa i objašnjenje odabrane politike, usklađenost propisa s evropskim zakonodavstvom, provedbene mehanizme i način osiguravanja poštivanja propisa, **obrazloženje finansijskih sredstava za provođenje propisa i finansijske efekte zakona**, opis konsultacija vođenih u procesu izrade propisa, te raspored eventualnog ponovnog preispitivanja uvedenog propisa. U skladu s članom 65., obrazloženje finansijskih sredstava sadržavalo je procjenu potrebnih sredstava, izvora i metoda osiguranja tih sredstava za provođenje propisa, kako bi ona u dostupnoj formi bila na raspolaganju upravnim, izvršnim i zakonodavnim organima u kojima se donose odluke.

Međutim, dugogodišnja primjena navedenih *Jedinstvenih pravila* ukazala je na potrebu za unapređenjem procesa izrade propisa, prvenstveno zato što ne postoje metodološke smjernice kojima bi se detaljno definirali način provođenja analitičkih postupaka procjene uticaja kao i iskazivanje fiskalne procjene posljedica na budžet. Slijedom navedenog, radna grupa Ministarstva pravde BiH je, uz podršku USAID/SGIP projekta, pristupila izradi Analize koristeći se metodologijom postupka procjene uticaja propisa, te analizirala stanje, definirala probleme, utvrdila ciljeve i opcije, procijenila uticaj opcija, provela konsultacije, izabrala najpovoljnije opcije i definirala okvir za praćenje i evaluaciju, kako bi se izmjenama i dopunama *Jedinstvenih pravila* osigurala dosljedna primjena analitičkih postupaka koji prethode izradi propisa/politika na nivou BiH.

Prijedlog izmjena i dopuna *Jedinstvenih pravila* utvrdilo je Vijeće ministara BiH na 88. sjednici, održanoj 18.1.2017. Nakon usvajanja u oba doma Parlamentarne skupštine BiH, *Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila* objavljene su u „Službenom glasniku BiH”, broj 50/17”, od 11. 7. 2017.

Izmjene i dopune Jedinstvenih pravila ogledaju se u primjeni metodologije procjene uticaja koja čini Aneks 1 *Jedinstvenih pravila*, naročito u pogledu mogućih budžetskih (fiskalnih), ekonomskih, socijalnih i okolišnih troškova i koristi za nacрте ili prijedloge propisa u institucijama BiH, način i proces provođenja procjene uticaja, te prateće obrasce. Član 65. *Jedinstvenih pravila*, koji govori o procjeni finansijskih sredstava i dobiti, dopunjen je stavom (7) u kojem se propisuje da se procjena fiskalnih uticaja propisa podnosi na Obrascu broj 2a iz *Aneksa I. Jedinstvenih pravila*. Ministarstvo finansija i trezora BiH određeno je kao kontrolno tijelo u pogledu suštinske provjere procjene fiskalnih učinaka propisa tj. navedenog obrasca.

Obrascem broj 2a iz *Aneksa I. Jedinstvenih pravila* utvrđen je način popunjavanja obrazaca OFP-DA i OFP-NE, čime su uspostavljene metodološke smjernice kojima se detaljno definira postupak iskazivanja fiskalne procjene posljedica na budžet u slučaju donošenja propisa.

2. Ko procjenjuje očekivane fiskalne uticaje propisa

Svaki prednacrt, nacrt ili prijedlog novog ili izmjena postojećeg ustava, sporazuma, zakona, poslovnika, odluke, uputstva, pravilnika i drugih općih pravnih akata sadrži adekvatnu fiskalnu procjenu iz koje se vidi da li se povećavaju ili se smanjuju prihodi ili rashodi na budžet.

Nosilac normativnog posla, prilikom pripreme propisa, u institucijama izvršne vlasti Bosne i Hercegovine ispunjava adekvatan obrazac o procjeni fiskalnih uticaja propisa. Obrazac, zajedno s predmetnim propisom, dostavlja se na mišljenje Ministarstvu finansija i trezora BiH.

U skladu s *Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa* ("Službeni glasnik BiH", broj 5/17), nosilac normativnog posla je **ministarstvo i drugi organ Vijeća ministara Bosne i Hercegovine**.

3. Kako se evidentira procjena fiskalnih uticaja propisa

Procjena fiskalnih uticaja propisa podnosi se na Obrascu OFP-DA i Obrascu OFP-NE. Prilikom procjene sagledava se fiskalni uticaj propisa na budžet tekuće i naredne dvije godine. Izgled i sadržaj navedenih obrazaca, s uputstvom za popunjavanje, *propisani su Izmjenama i dopunama Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine i pratećim Aneksom I. (u daljnjem tekstu: Jedinstvena pravila) („Službeni glasnik BiH“, broj 50/17).*

Fiskalna procjena daje se na **Obrascu OFP-DA** ako propis ima posljedice na budžet institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko Distrikta BiH, kantona ili jedinica lokalne samouprave tako da je potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva.

Obrazac OFP-DA sadrži:

- naziv nosioca normativne aktivnosti;
- osnovne podatke o propisu (vrsta i naziv propisa);
- fiskalnu procjenu uticaja propisa na prihode i primitke, rashode i izdatke za budžetsku godinu i dvije naredne godine;
- obrazloženje promjena u rashodima, izdacima, prihodima i primicima, uključujući i efekte na ravnopravnost spolova;
- promjene u broju zaposlenih (sistematizirana i popunjena radna mjesta);
- potencijalne obaveze za budžet (garancije i ostalo);
- fiskalnu procjenu uticaja propisa na druge budžete i nivoe vlasti (budžetske i vanbudžetske korisnike, kao i vanbudžetske fondove, kantona i jedinica lokalne samouprave);
- pečat i potpis rukovodioca nosioca normativnog posla;
- pečat i potpis ministra finansija i trezora.

Obrazac o fiskalnoj procjeni mora biti obrazložen, te iskazan prema ekonomskoj, organizacionoj klasifikaciji i izvorima finansiranja.

Fiskalna procjena daje se na **Obrascu OFP-NE** ako propis nema posljedice na budžet institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko Distrikta BiH, kantona ili jedinica lokalne samouprave tako da nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva.

U Obrascu OFP-NE navodi se:

- naziv nosioca normativnog posla;
- osnovni podaci o propisu (vrsta i naziv propisa);
- izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih uticaja propisa na budžet;
- pečat i potpis rukovodioca nosioca normativnog posla;
- pečat i potpis ministra finansija i trezora.

Važno! S obzirom na to da se prilikom popunjavanja obrazaca ne sagledavaju isključivo posljedice na budžet tekuće već i naredne dvije godine, Obrazac OFP-NE moguće je popuniti samo ako propis ili akt planiranja **nema posljedica na budžet u tekućoj, ali i u naredne dvije godine (n+1 i n+2).**

Propisivanjem forme i sadržaja fiskalne procjene uticaja propisa na budžet, fiskalna procjena je konkretizirana jer Obrazac OFP-DA traži povezivanje efekata primjene propisa s ekonomskom klasifikacijom i izvorima finansiranja. Naime, nosilac normativnog posla u Obrascu OFP-DA razrađuje po grupama ekonomske klasifikacije procijenjena sredstva potrebna za provođenje predloženog propisa kako bi bilo jasno na što se sredstva planiraju utrošiti (plaće, materijalni izdaci, subvencije i ostalo). Također, a s obzirom na budžetska ograničenja, izuzetno je važno da se prilikom donošenja odluke o prihvatanju ili neprihvatanju predloženog propisa raspolaže informacijom hoće li njegovo provođenje, u odnosu na postojeće troškove, uticati na visinu manjka ili viška budžeta ili će se finansirati iz izvora finansiranja koji ne ulaze u budžetska ograničenja kao što su npr. pomoći ili donacije. Zbog toga je fiskalna procjena iskazana i po izvorima finansiranja.

4. Kome se dostavlja obrazac o procjeni fiskalnih uticaja propisa

U skladu s članom 30. *Aneksa I. Jedinstvenih pravila*, nosilac normativnog posla pribavlja mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH u pogledu suštinske provjere procjene fiskalnih uticaja propisa.

Nosilac normativnog posla Ministarstvu finansija i trezora BiH dostavlja propis zajedno s obrascem o fiskalnoj procjeni datoj na propisanom obrascu OFP-DA ili obrascu OFP-NE u papirnoj formi. Obrazce potpisuje i ovjerava rukovodilac nosioca normativnog posla čime se garantira vjerodostojnost procjene.

Važno! Kada se kao nosilac normativnog posla prilikom izrade propisa pojavljuje **ministarstvo/ samostalna upravna organizacija**, odgovarajući obrazac o procjeni fiskalnih uticaja propisa **potpisuje i pečatom ovjerava ministar/ rukovodilac samostalne uprave organizacije**, odnosno lice koje on eventualno ovlasti. Međutim, **u situacijama kada propis priprema upravna organizacija u sastavu ministarstva, koja je, shodno odgovarajućim zakonskim ili drugim propisima/ zaključcima, obavezna propis predložiti Vijeću ministara BiH posredstvom nadležnog ministarstva, potrebno je da obrazac o procjeni fiskalnih uticaja propisa, osim ministra, potpiše i ovjeri rukovodilac ove upravne organizacije.**

Ako nosilac normativnog posla procijeni da propis ima fiskalni uticaj na druge budžetske ili vanbudžetske korisnike na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske, Brčko Distrikta BiH, kantona ili jedinica lokalne samouprave tako da je potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva, obavezan je, u procesu konsultacija o prijedlogu propisa ili posebnim zahtjevom prije dostavljanja obrasca o fiskalnoj procjeni Ministarstvu finansija i trezora BiH, zatražiti mišljenje resornog ministarstva odgovarajućeg nivoa vlasti, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Prilikom popunjavanja obrazaca, nosilac normativnog posla mora voditi računa o četiri osnovna principa, a to su:

- **sveobuhvatnost** odnosno potreba da se obuhvate svi elementi i činjenice koje bi mogle direktno uticati na budžete bilo kojeg nivoa vlasti;
- **izvjesnost** – potrebno je fokusirati se na direktne efekte koji proizilaze iz primjene samog predloženog propisa i ne uključivati efekte koji nisu izvjesni;
- **pouzdanost** – od krucijalnog značaja je da su podaci koji su navedeni u obrascima pouzdani i vjerodostojni, odnosno zasnovani na relevantnim činjenicama i

- **dokumentiranost** – nivo detalja, posebno u narativnom dijelu obrazaca, treba da daje ministarstvu finansija dovoljno podataka o ciframa koje su navedene u obrascima.

Ministarstvo finansija razmatra i daje mišljenje o fiskalnoj procjeni uticaja propisa, te dostavlja mišljenje nosiocu normativnog posla u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

U skladu s članom 32. *Aneksa I. Jedinstvenih pravila*, nosilac normativnog posla dostavlja pribavljeno mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH i drugih kontrolnih tijela Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH, koje daje mišljenje o provedenoj procjeni uticaja.

Generalni sekretarijat dostavlja sve materijale Vijeću ministara BiH kako bi propisi bili uvršteni u dnevni red sjednice. Svi materijali podnose se uz nacrt ili prijedlog propisa Vijeću ministara BiH i Parlamentarnoj skupštini BiH elektronskim putem.

5. Uputstvo za ispunjavanje pojedinog elementa obrasca OFP-DA

5.1. Nosilac normativnog posla (odjeljak A.)

ODJELJAK A. Nosilac normativnog posla		
Razdjel	KOD	NAZIV

Pod ovom tačkom unose se podaci o nosiocu normativnog posla, u skladu s organizacionom klasifikacijom budžeta.

Općenito govoreći, organizaciona klasifikacija sadrži povezane i međusobno usklađene (hijerarhijski i s obzirom na odnose prava i odgovornosti) cjeline budžeta i budžetskih korisnika koje odgovarajućim materijalnim sredstvima ostvaruju postavljene ciljeve.

Organizaciona klasifikacija na nivou institucija BiH definirana je *Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH*. Organizacioni kod prema odredbama *Pravilnika* čini osam znakova, ali će se za potrebe popunjavanja obrazaca za fiskalnu procjenu uticaja propisa koristiti prva četiri znaka, odnosno četverocifreni kod, koji u Informacionom sistemu finansijskog upravljanja (ISFU) predstavlja oznaku institucije. Dakle, svaka institucija BiH ima svoj jedinstveni četverocifreni kod u ISFU sistemu, a po istim kodovima su šifrirani budžetski korisnici i u Informacionom sistemu za planiranje i upravljanje budžetom (BPMIS).

Dakle, u pododjeljku **Razdjel** unosi se četverocifreni kod budžetskog korisnika i naziv obrađivača prijedloga propisa ili akta planiranja.

Radi ilustracije, u nastavku je dat isječak iz organizacione klasifikacije budžeta institucija BiH na četiri cifre:

0401 – Ministarstvo finansija i trezora BiH

0402 – Agencija za statistiku BiH

0404 – Agencija za javne nabavke BiH

0405 – Ured za razmatranje žalbi po javnim nabavkama

0406 – Agencija za osiguranje

0407 – Centralna harmonizacijska jedinica

Nosioci normativnih poslova su svi budžetski korisnici koji prema organizacionoj klasifikaciji imaju status razdjela. Upravne organizacije u sastavu ministarstva učestvuju u izradi propisa i obrazac o fiskalnoj procjeni uticaja propisa podnose posredstvom resornog ministarstva.

U narednom periodu se planira definisanje razdjela u organizacijskoj klasifikaciji Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

5.2. Osnovni podaci o propisu (Odjeljak B.)

ODJELJAK B. Osnovni podaci o propisu						
Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik		Pravilnik	
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Upustvo			
Naziv propisa						

Pod **Vrstom propisa** potrebno je, upisom riječi „DA“, odabrati o kojem se propisu radi.

Na raspolaganju su sljedeći propisi:

1. Ustav,
2. sporazum,
3. zakon,
4. poslovnik,
5. odluka,
6. uputstvo,
7. pravilnik i
8. drugi opći pravni akt.

U pododjeljku **Naziv propisa** unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pored naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (npr. prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Fiskalna procjena uticaja propisa dostavlja se na pripadajućem obrascu uz nacrt propisa i uz prijedlog propisa. U slučaju izmjene propisa tokom njegovog donošenja (prvo čitanje-drugo čitanje), ako u odnosu na prvobitno izrađenu fiskalnu procjenu dođe do promjene, izrađuje se novi obrazac. U suprotnom, dostavlja se prvobitno izrađeni obrazac.

5.3. Fiskalni uticaji (Odjeljak C.)

Ovaj odjeljak sadrži fiskalnu procjenu posljedica provođenja predloženog propisa na budžet. Prilikom izrade propisa nosilac normativnog posla dužan je uzeti u obzir sredstva koja su osigurana u budžetu koji je donijela Parlamentarna skupština BiH, a koja su raspoređena po budžetskim klasifikacijama.

Budžetske klasifikacije prema kojima su iskazani prihodi, primici, rashodi i izdaci u budžetu, a značajni su u kontekstu iskazivanja fiskalne procjene propisa na budžet su:

- organizaciona klasifikacija (objašnjena u dijelu 5.1. Priručnika),
- ekonomska klasifikacija i
- klasifikacija po izvorima finansiranja / fondovska klasifikacija.

Ekonomska klasifikacija sadrži prihode i primitke po prirodnim vrstama te rashode i izdatke prema njihovoj ekonomskoj namjeni.

U skladu sa odredbama Zakona o finansiranju institucija BiH:

- **Prihodi** podrazumijevaju, bez ograničenja, poreske i neporeske prihode, transfere iz budžeta entiteta, ostale prihode utvrđene zakonskim propisima uključujući prihode od poslovnih aktivnosti budžetskih korisnika;
- **Rashodi** predstavljaju umanjenje budžetskih resursa i čine ih: tekući troškovi (plaće i naknade za zaposlene, materijalni troškovi i usluge, troškovi osiguranja, bankarske usluge i ugovorene usluge), tekući grantovi, kapitalni izdaci, servisiranje duga, grantovi dodijeljeni ostalim nivoima vlasti, subvencije i donacije.

Bliže definicije prihoda, primitaka, rashoda i izdataka date su u Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH, kako slijedi:

- Prihod je povećanje ekonomskih koristi tokom izvještajnog perioda u formi priliva novca i novčanih ekvivalenata. Prihodi budžeta institucija BiH klasificiraju se na prihode od indirektnih poreza, prihode od administrativnih i sudskih taksi, takse i naknade po posebnim propisima, prihode od pruženih usluga, takse na spise i radnje u postupku indirektnog oporezivanja, naknade i takse od ličnih, putnih isprava i registracije vozila i novčane kazne, prihodi od imovine i pozitivnih kursnih razlika te prihode od donacija, pomoći i ostale prihode.
- Rashodi su smanjenja ekonomskih koristi u formi smanjenja imovine ili povećanja obaveza. Rashodi budžeta institucija BiH klasificiraju se na rashode za bruto plaće i naknade troškova zaposlenih, materijalne troškove, izdatke za kamate i otplatu vanjskog duga, tekuće grantove, kapitalne grantove, kapitalne izdatke i ostale rashode.

- Primici su prilivi novca i novčanih ekvivalenata po svim osnovama.
- Izdaci su odlivi novca i novčanih ekvivalenata po svim osnovama.

Kontnim planom budžeta utvrđene su brožane oznake i nazivi pojedinih konta po kojima su budžet i budžetski korisnici obavezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, potraživanja, obaveze i izvore sredstava, te prihode/primitke i rashode/izdatke.

Konta su razvrstana na: klase, glavne kategorije, potkategorije, glavne grupe i analitička konta. Konta ekonomske klasifikacije iskazana u obrascu za procjenu fiskalnih uticaja odgovaraju kontima kontnog plana za budžet i budžetske korisnike, s tim da su obuhvaćena isključivo konta klase 6 (rashodi), 7 (prihodi) i 8 (kapitalni primici i izdaci) i njima pripadajuće glavne kategorije, potkategorije, glavne grupe i analitička konta.

Izvore finansiranja čine grupe prihoda i primitaka iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i utvrđene namjene. Vrste izvora finansiranja za potrebe obrasca za procjenu fiskalnih uticaja propisa podijeljene su u tri kategorije: budžet, namjenski izvori i ostali izvori koji uključuju vlastite prihode i budžetsku rezervu.

Izvor finansiranja **1. Proračun** uključuje prihode koji se ostvaruju temeljem posebnih propisa u kojima za prikupljene prihode nije definirana namjena korištenja, a to su: porezni prihodi, prihodi od poduzetništva i imovine, prihodi od taksi i naknada, prihodi od novčanih kazni i prihodi od imovine. Prihodi koji ulaze u ovaj izvor nisu raspoloživi ministarstvima i ostalim proračunskim korisnicima za trošenje, ali su ministarstva i korisnici obvezna pratiti njihovu naplatu.

Izvor finansiranja **2. Namjenski izvori** čine pomoći, donacije, prihodi koji se prikupljaju prema posebnim propisima kojima je utvrđena namjena korištenja tih prihoda, prihodi od prodaje ili zamjene imovine i namjenski primici od zaduživanja.

Prihodi za posebne namjene su prihodi čiji su korištenje i namjena utvrđeni posebnim propisima. Namjenski prihodi i primici koji nisu iskorišteni u prethodnoj godini za programirane namjene prenose se u budžet za tekuću godinu za iste namjene.

Izvor finansiranja **3. Ostali izvori** uključuje vlastite prihode i budžetsku rezervu.

Vlastiti prihodi budžetskih korisnika su prihodi koje budžetski korisnici ostvare od pružanja javnih usluga i osnovne djelatnosti, kojima je posebnim propisima dato pravo da slobodno njima raspoložu. Prihodi koje korisnici ostvaruju obavljanjem vlastite djelatnosti moraju se uplaćivati na jedinstveni račun trezora. Uplate na osnovu ostvarenih vlastitih prihoda budžetskih korisnika evidentiraju se kao vlastiti prihod svakog korisnika u Glavnoj knjizi trezora.

Sredstva tekuće rezerve planirana budžetom koriste se za finansiranje hitnih i vanrednih izdataka i programe koji nisu uvršteni u budžet (jer ih pri planiranju budžeta nije bilo moguće predvidjeti), finansiranje troškova međunarodnih sporova arbitraža, finansiranje novih institucija Bosne i Hercegovine koje tokom fiskalne godine steknu status budžetskog korisnika, te grantove neprofitnim organizacijama.

Budžetsko izdvajanje za tekuću rezervu ne smije preći iznos od 3% ukupnog budžeta, izuzimajući iznos za servisiranje duga.

5.3.1. Prihodi i primici

Navode se prihodi i primici na koje utiče provođenje predloženog propisa, slijedeći ekonomsku klasifikaciju i izvore finansiranja.

Povećanje ili smanjenje se u svim kolonama iskazuje brožčano s tim da se za očekivano smanjenje upisuje predznak minus („-“).

Kolona 1., 2. i 3. Očekivane prihode i primitke u tekućoj godini potrebno je razraditi na izvore finansiranja ***Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori***. U ove kolone unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će biti ostvareni u tekućoj godini provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u budžetu.

Ako se radi o potpuno novom propisu kojim se uvodi novi prihod ili primitak, u 1., 2. i 3. kolonu upisuje se ukupna procjena očekivanih prihoda ili primitaka u tekućoj godini.

Ako se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijim su dosadašnjim provođenjem u budžetu već planirani i ostvareni određeni prihodi i primici, a izmjenama i dopunama povećava se ili smanjuje osnovica i/ili broj obveznika plaćanja, u ove kolone upisuje se procjena povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez prihoda i primitaka koji se planiraju ostvariti na osnovu postojećeg propisa).

Procjenu očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i po izvorima finansiranja.

Vrste izvora finansiranja su: budžet, namjenski izvori i ostali izvori koji uključuju vlastite prihode i budžetske rezerve.

Detaljno obrazloženje izvora finansiranja dato je u dijelu 5.3. ovog priručnika.

Važno! je naglasiti da izvori finansiranja, odnosno **prihodi i primici koji ih čine, različito utiču na rezultat budžeta, odnosno nivo manjka (deficit) ili viška (suficit) budžeta.**

Tako npr. **smanjenje prihoda** koji ulaze u izvor finansiranja **budžet (negativno) utiče na rezultat budžeta.** Međutim, prihodi kao što su:

- pomoći, donacije, prihodi koji se prikupljaju prema posebnim propisima kojima je utvrđena namjena korištenja tih prihoda, prihodi od prodaje ili zamjene imovine, a koji ulaze u izvor finansiranja:

Namjenski izvori,

- kao i vlastiti prihodi koji se vode u okviru izvora finansiranja: **Ostali izvori, ne utiču na rezultat budžeta jer su korisnicima raspoloživi do visine njihove uplate u budžet.**

Izuzetak su namjenski primici od zaduživanja, koji su vezani za izvor finansiranja Namjenski izvori i budžetske rezerve koja čini dio izvora Ostali izvori, a čije smanjenje ili povećanje utiče na budžetski rezultat.

Upravo stoga je plan i procjenu očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka, kao rezultata provođenja propisa, potrebno razraditi na način da se vidi da li se povećavaju ili se smanjuju izvori finansiranja koji budžetskim korisnicima nisu raspoloživi za trošenje, a utiču na visinu rezultata budžeta ili koji su budžetskim korisnicima raspoloživi za trošenje do visine njihove uplate, a ne ulaze u budžetske limite i ne utiču na visinu rezultata budžeta.

Naime, s obzirom na budžetska ograničenja, izuzetno je važno da Vijeće ministara BiH i Parlamentarna skupština BiH prilikom donošenja odluke o prihvatanju ili neprihvatanju predloženog propisa ili akta planiranja raspolažu informacijom o tome da li će njegovo provođenje, u odnosu na postojeće troškove, uticati na visinu „rezultata“ budžeta ili će se finansirati iz izvora koji ne ulaze u budžetske limite i ne utiču na visinu „manjka ili viška“ budžeta.

Osim Vijeću ministara BiH i Parlamenarnoj skupštini BiH, ova informacija izuzetno je važna Ministarstvu finansija i trezora BiH za što kvalitetniju i realniju izradu limita ukupnih budžetskih rashoda.

Kolona 4. Ukupni dodatni prihodi i primici predstavlja zbir očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka koji će biti ostvaren na osnovu provođenja propisa u tekućoj godini iz tri izvora finansiranja 1. Budžet 2. Namjenski izvori i 3. Ostali izvori. Popunjava se automatski unosom podataka u prve tri kolone.

U koloni 5. Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu daje se prikaz već planiranih prihoda i

primitaka iskazanih u budžetu tekuće godine za provođenje propisa.

Moguća je situacija da u budžetu uopće nisu planirani prihodi i primici koji se ostvaruju provođenjem predloženog propisa u tekućoj godini ili nisu iskazani u realnom iznosu. Navedeno je potrebno obrazložiti u dijelu 3.3. *Obrazloženje promjena u prihodima i primicima, te rashodima i izdacima Obrasca OFP-DA*. Međutim, navedeno ne predstavlja rizik za budžet i fiskalnu poziciju ako je procijenjeno povećanje prihoda i primitaka koji će biti ostvareni na osnovu provođenja propisa.

U kolonu 6. *Ukupni prihodi i primici nakon provođenja* unosi se zbir planiranih povećanja ili smanjenja na osnovu provođenja propisa iskazanih u budžetu u tekućoj godini (označenih u 5. koloni), te prihoda i primitaka planiranih u budžetu tekuće godine na osnovu provođenja propisa (iskazanih u 4. koloni).

U 7., 8. i 9. kolonu *Očekivani prihodi i primici u tekućoj godini n+1 (Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori)* unosi se procjena očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini n+1 provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u budžetu tekuće godine (n). Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka je i ovdje potrebno razraditi na izvore 1. *Budžet* 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori*.

Ako provođenje predloženog propisa neće rezultirati povećanjem ili smanjenjem prihoda i primitaka u godini n+1 u odnosu na plan prihoda i primitaka u budžetu tekuće godine (n), u ovim kolonama iskazuje se „0“.

Ako je očekivano povećanje ili smanjenje prihoda i primitaka u godini n+1 istovjetno procjeni očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda u godini n, u ovim kolonama iskazuju se isti iznosi kao u prvoj, drugoj i trećoj koloni.

Kolona 10. *Ukupni dodatni prihodi i primici* predstavlja zbir očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u godini n+1 iz tri izvora finansiranja 1. *Budžet* 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u 7., 8. i 9. kolonu.

U koloni 11. *Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+1* daje se prikaz prihoda i primitaka već planiranih u budžetu godine n+1 za provođenje propisa.

U kolonu 12. *Ukupni prihodi i primici nakon provođenja* unosi se zbir procjene očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u godini „n+1“ (iskazanih u 11. koloni) te prihoda i primitaka već projiciranih u budžetu godine „n+1“ na osnovu provođenja propisa (iskazanih u 10. koloni).

U 13., 14. i 15. kolonu - Očekivani prihodi i primici u tekućoj godini „n+2“ unosi se procjena očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini „n+2“ provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u budžetu tekuće godine (n). Procjenu očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka je i ovdje potrebno razraditi na izvore *1. Budžet 2. Namjenski izvori i 3. Ostali izvori*. Ako provođenje propisa neće rezultirati povećanjem ili smanjenjem prihoda i primitaka u godini n+2 u odnosu na plan prihoda i primitaka u budžetu tekuće godine (n), u ovim kolonama iskazuje se „0“.

Kolona 16. Ukupni dodatni prihodi i primici predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u godini n+2 iz tri izvora finansiranja *1. Budžet 2. Namjenski izvori i 3. Ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u 13., 14. i 15. kolonu.

U koloni 17. Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+2 daje se prikaz prihoda i primitaka već projiciranih u budžetu godine n+2 za provođenje propisa.

U kolonu 18. Ukupni prihodi i primici nakon provođenja unosi se zbir procjene očekivanog povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u godini n+2 (iskazanih u 17.koloni) te prihoda i primitaka projiciranih u budžetu godine n+2 na osnovu provođenja propisa (iskazanih u 16. koloni).

Primjer - provođenje predloženog propisa utiče na prihode - jednokratno povećanje takse u tekućoj godini: *Važećim propisima utvrđena je obaveza plaćanja naknade za izdavanje dokumenta iz nadležnosti institucija BiH u iznosu od 10 KM. Planom budžeta za tekuću godinu predviđeno je izdavanje predmetnog dokumenta za 500.000 podnosilaca zahtjeva. Izmjenama i dopunama propisa predlaže se jednokratno povećanje naknade u tekućoj godini za 1 KM po izdatom dokumentu. Naknada je prihod budžeta institucija BiH.*

ODJELJAK C. Fiskalni efekat																			
1. Prihodi i primici budžeta																			
KOD	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+1						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+1	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+2	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
716000	Porez na dohodak																		
717000	Prihodi od indirektnih poreza																		
719000	Ostali porezi																		
721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika																		
722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00					5.000.000,00	5.000.000,00					5.000.000,00	5.000.000,00
UKUPNI PRIHODI I PRIMICI		500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00					5.000.000,00	5.000.000,00					5.000.000,00	5.000.000,00

Dakle, važećim propisom je za 500.000 obveznika već propisana obaveza plaćanja naknade za izdavanje dokumenta iz nadležnosti institucija BiH u iznosu 10 KM godišnje. Slijedom navedenog, u koloni 5. *Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu* te kolonama 11. i 17. *Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+1 i n+2* iskazan je iznos od 5.000.000 KM (500.000 obveznika x 10 KM).

Međutim, izmjenama i dopunama zakona iznos naknade se u tekućoj godini povećava sa 10 na 11 KM. Slijedom toga, a budući da je naknada prihod budžeta u koloni 1. *Budžet* iskazano je očekivano povećanje prihoda od 500.000 KM (500.000 obveznika x povećanje naknade za 1 KM). Sabiranjem tog povećanja s prihodom koji se ostvaruje po važećoj zakonskoj osnovi dolazi se do ukupnog prihoda nakon provođenja u iznosu od 5.500.000 KM u tekućoj godini.

S obzirom na to da se izmjenama i dopunama zakona povećanje naknade predviđa samo u tekućoj godini, u narednim godinama ne očekuje se povećanje prihoda pa ukupni prihodi i dalje iznose 5.000.000 KM (500.000 obveznika x 10 KM odnosno iznos neuvećane naknade po važećoj zakonskoj osnovi).

Primjer - provođenje predloženog propisa utiče na prihode - trajno povećanje takse: Važećim propisima utvrđena je obaveza plaćanja naknade za izdavanje dokumenta iz nadležnosti institucija BiH u iznosu od 10 KM. Planom budžeta za tekuću godinu predviđeno je izdavanje dokumenta za 500.000 podnosilaca zahtjeva. Nadležna institucija BiH predložila je Izmjene i dopune Pravilnika o cijeni predmetnog dokumenta kojima se trajno povećava cijena po jednom izdatom dokumentu za 1 KM. Naknada je prihod budžeta institucija BiH.

ODJELJAK C. Fiskalni efekat																			
1. Prihodi i primici budžeta																			
KOD	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+1						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+1	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+2	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
714000	Porez na imovinu																		
715000	Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga)																		
716000	Porez na dohodak																		
717000	Prihodi od indirektnih poreza																		
719000	Ostali porezi																		
721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika																		
722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00
UKUPNI PRIHODI I PRIMICI		500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00

Važećim propisom je za 500.000 obveznika već propisana obaveza plaćanja za izdavanje dokumenta iz nadležnosti institucija BiH u iznosu od 10 KM. Slijedom navedenog, u koloni 5. Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu te kolonama 11. i 17. Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+1 i n+2 iskazan je iznos od 5.000.000 KM (500.000 obveznika x 10 KM).

Međutim, izmjenama i dopunama zakona iznos naknade trajno se povećava sa 10 na 11 KM. Slijedom toga, a budući da je taksa prihod budžeta u koloni 1. Budžet iskazano je očekivano povećanje prihoda od 500.000 KM (500.000 obveznika x povećanje naknade za 1 KM). Sabiranjem tog povećanja s prihodom koji se ostvaruje po važećoj zakonskoj osnovi dolazi se do ukupnog prihoda nakon provođenja u iznosu od 5.500.000 KM u tekućoj godini.

S obzirom na to da je izmjenama i dopunama zakona predviđeno trajno povećanje naknade, osim u tekućoj godini, povećanje prihoda od 500.000 KM iskazano je i u narednim godinama u kolonama 7. i 13. Budžet pa prihodi nakon provođenja i u narednim godinama iznose 5.500.000 KM.

Primjer - provođenje predloženog propisa utiče na prihode - trajno smanjenje takse: Važećim zakonom propisana je obaveza plaćanja godišnje takse u iznosu 5 KM. Obaveza postoji za oko 10.000 obveznika. Izmjenama i dopunama zakona predlaže se trajno smanjenje iznosa takse za 2 KM. Taksa je prihod budžeta.

ODJELJAK C. Fiskalni efekat																			
1. Prihodi i primici budžeta																			
KOD	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+1						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+1	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+2	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
714000	Porez na imovinu																		
715000	Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga)																		
716000	Porez na dohodak																		
717000	Prihodi od indirektnih poreza																		
719000	Ostali porezi																		
721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika																		
722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	-20.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00	-10.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00	-20.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00
UKUPNI PRIHODI I PRIMICI		-20.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00	-10.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00	-20.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00

Važećim propisom je za 10.000 obveznika već propisana obaveza plaćanja godišnje takse u iznosu 5 KM godišnje. Slijedom navedenog, u koloni 5. *Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu* te kolonama 11. i 17. *Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+1* i *n+2* iskazan je iznos od 50.000 KM (10.000 obveznika x 5 KM).

Međutim, izmjenama i dopunama zakona iznos takse trajno se smanjuje sa 5 na 3 KM. Slijedom toga, a budući da je taksa prihod budžeta u koloni 1. *Budžet* iskazano je očekivano smanjenje prihoda od -20.000 KM (10.000 obveznika x smanjenje takse za 2 KM). Sabiranjem tog smanjenja s prihodom koji se ostvaruje po važećoj zakonskoj osnovi dolazi se do ukupnog prihoda nakon provođenja u iznosu od 30.000 KM u tekućoj godini.

S obzirom na to da se izmjenama i dopunama zakona smanjenje takse predviđa trajno, osim u tekućoj godini, smanjenje prihoda od -20.000 KM iskazano je i u narednim godinama u kolonama 7. i 13. *Budžet* pa prihodi nakon provođenja i u narednim godinama iznose 30.000 KM.

Primjer - provođenje predloženog propisa utiče na prihode i drugih nivoa vlasti: Usvajanjem Pravilnika o cijeni dokumenata utvrđena je cijena od 100 KM po izdatom dokumentu. Procijenjeno je da će u tekućoj godini 10.000 građana podnijeti zahtjev za izdavanje dokumenta. Ostvareni prihod po ovoj osnovi dijeli se 30% na budžete entiteta, u skladu s udjelom plaćene naknade na području entiteta i 70% na budžet institucija BiH. Pravilnik se počinje primjenjivati u tekućoj godini.

ODJELJAK C. Fiskalni efekat																			
1. Prihodi i primici budžeta																			
KOD	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+1						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+1	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+2	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
714000	Porez na imovinu																		
716000	Porez na dohodak																		
717000	Prihodi od indirektnih poreza																		
719000	Ostali porezi																		
721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika																		
722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	700.000,00			700.000,00		700.000,00	700.000,00			700.000,00		700.000,00	700.000,00			700.000,00		700.000,00
UKUPNI PRIHODI I PRIMICI		700.000,00			700.000,00		700.000,00	700.000,00			700.000,00		700.000,00	700.000,00			700.000,00		700.000,00

Dakle, predloženim Pravilnikom o cijeni dokumenata utvrđena je cijena od 100 KM po izdatom dokumentu. Ostvareni prihod po ovom osnovu dijeli se 30% na budžete entiteta, u skladu s udjelom plaćene naknade na području entiteta, i 70% na budžet institucija BiH. Učinak na budžet iskazuje se u tački 1. *Prihodi i primici budžeta*.

Procijenjeno je da će u tekućoj godini 10.000 građana podnijeti zahtjev za izdavanje dokumenta.

Budući da se prihod ostvaren po ovom osnovu dijeli 30% u korist budžeta entiteta, 70% u korist budžeta institucija BiH, u tački 1. *Prihodi i primici budžeta* u tekućoj godini, i u godinama n+1 i n+2 iskazano je 700.000 KM (70%) od godišnje naknade.

Nadalje, radi se o novoj naknadi koja do sada nije bila naplaćivana pa u budžetu institucija BiH nisu planirani prihodi po ovoj osnovi. Slijedom toga ne popunjavaju se kolona 5. *Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu* te kolone 12. i 18. *Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+1* i *Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+2*.

Prihod koji se očekuje na osnovu provođenja predloženog propisa za budžete entiteta iskazuje se u Odjeljku E. *Fiskalne posljedice na druge budžete i nivoje vlasti* i to kako je prikazano u nastavku.

ODJELJAK E. Fiskalne posljedice na druge budžete i nivoe vlasti	
NAZIV	
Budžet Federacije Bosne i Hercegovine, federalni vanbudžetski fondovi i korisnici	Predloženim Pravilnikom o cijeni izdatih dokumenata utvrđuje se cijena od 100 KM po izdatom dokumentu. Nadležna institucija BiH procijenila je da će u tekućoj godini 10.000 građana podnijeti zahtjev za izdavanje predmetnog dokumenta. Ostvareni prihod po ovom osnovu se dijeli 30% na budžete entiteta, u skladu sa udjelom plaćene naknade na području entiteta i 70% na budžet institucija BiH. Predviđeno je da se Pravilnik počne primjenjivati u tekućoj godini. Slijedom toga, očekivani prihod entiteta po osnovu primjene predloženog propisa u tekućoj godini i narednim godinama iznosi 300.000 KM a raspodjela će se vršiti u skladu sa udjelom plaćene naknade na području entiteta.
Budžet Republike Srpske, vanbudžetski fondovi i korisnici	Predloženim Pravilnikom o cijeni izdatih dokumenata utvrđuje se cijena od 100 KM po izdatom dokumentu. Nadležna institucija BiH procijenila je da će u tekućoj godini 10.000 građana podnijeti zahtjev za izdavanje predmetnog dokumenta. Ostvareni prihod po ovom osnovu se dijeli 30% na budžete entiteta, u skladu sa udjelom plaćene naknade na području entiteta i 70% na budžet institucija BiH. Predviđeno je da se Pravilnik počne primjenjivati u tekućoj godini. Slijedom toga, očekivani prihod entiteta po osnovu primjene predloženog propisa u tekućoj godini i narednim godinama iznosi 300.000 KM a raspodjela će se vršiti u skladu sa udjelom plaćene naknade na području entiteta.
Budžet Brčko distrikta Bosne i Hercegovine	
Budžeti kantona, kantonalni vanbudžetski fondovi i korisnici	
Budžeti jedinica lokalne samouprave (općine, gradovi)	

5.3.2. Rashodi i izdaci

Navode se rashodi i izdaci potrebni za provođenje propisa, slijedeći ekonomsku klasifikaciju i izvore finansiranja. Detaljno obrazloženje ekonomske klasifikacije i izvora finansiranja dato je u dijelu 5.3. ovog priručnika.

Očekivano povećanje ili smanjenje u svim kolonama iskazuje se brojačano s tim da se za očekivano smanjenje upisuje predznak minus („-“).

Ako provođenje propisa utiče na visinu plaća, a samim tim i pripadajućih doprinosa, te su posljedično u ovom dijelu Obrasca popunjene pozicije koje se odnose na te vrste troškova, obavezno je i popunjavanje dijela Obrasca „Odjeljak D.1. Promjena broja zaposlenih” (pogledati dio 5.4. ovog priručnika). Kod promjene broja zaposlenih i povećanja plaća potrebno je sagledati i iskazati u Obrascu i uticaj na materijalne izdatke.

U 1., 2. i 3. kolonu - Troškovi provođenja u tekućoj godini n (Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori) unosi se procjena očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u tekućoj godini provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u budžetu.

Ako se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa kada su za provođenje tog postojećeg propisa u budžetu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdaci, u ove kolone upisuje se procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provođenja postojećeg propisa).

Procjenu očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima finansiranja.

Procijenjene rashode i izdatke potrebno je u Obrascu povezati sa izvorima iz kojih će se finansirati, a na raspolaganju su: 1. *Budžet* 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori*.

Kolona 4. Ukupno dodatna sredstva predstavlja zbir očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u tekućoj godini, a finansirat će se iz tri izvora: 1. *Budžet* 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u prve tri kolone.

U koloni 5. Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini n daje se prikaz već planiranih rashoda i izdataka iskazanih u budžetu tekuće godine za potrebe provođenja propisa.

U 6. kolonu Ukupna potrebna sredstva za provođenje unosi se zbir rashoda i izdataka planiranih u budžetu tekuće godine za provođenje propisa (iskazanih u 5. koloni), te očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u tekućoj godini, a finansirat će se iz tri izvora 1. *Budžet* 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori* (iskazanog u 4. koloni).

Primjer - novi propis: Predlagač je izradio novi propis za oblast koja do sada nije bilo uređena. Propisom se predviđa isplata nove novčane naknade u iznosu od 200 KM godišnje i to za 100 korisnika. Iznos naknade osigurava se iz dva izvora finansiranja: 50% iz budžeta, a 50% iz namjenskih izvora. Očekuje se da će predloženi propis na snagu stupiti 1. jula tekuće godine.

2. Rashodi i izdaci budžeta																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Preraspodjela	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provođenje
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge																			
614000	Tekuć transferi i drugi tekući rashodi	5.000,00	5.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdaci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava																			
822000	Izdaci za finansijsku imovinu																			
823000	Izdaci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDACI		5.000,00	5.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00

Kao što je navedeno, predloženim propisom uvodi se nova novčana naknada u iznosu od 200 KM godišnje za 100 korisnika, ali tek od 1. jula tekuće godine pa se u tekućoj godini očekuje isplata od 100 KM po korisniku. Također se predviđa da se 50% sredstava za isplatu naknade osigura iz izvora budžeta, a 50% iz *namjenskih izvora*.

Dakle, trošak provođenja predloženog propisa u tekućoj godini iznosi 10.000 KM (100 KM odnosno pola iznosa novčane naknade x 100 korisnika). Taj izračunati trošak provođenja predloženog propisa potrebno je iskazati po izvorima finansiranja, odnosno na izvoru: *Budžet* (izvoru koji utiče na visinu manjka budžeta) 50%, odnosno 5.000 KM, a na *Namjenskim izvorima* (izvorima koji ne utiču na visinu manjka budžeta) preostalih 50%, odnosno 5.000 KM.

Budući da naknada do sada nije isplaćivana, sredstva nisu planirana u budžetu pa se slijedom toga ne popunjavaju kolone 5. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini* te kolone 12. i 18. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini n+1* i *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini n+2*.

Isplata novčane naknade očekuje se i u narednim godinama, ali u punom godišnjem iznosu, a ne samo pola kao u tekućoj godini.

Dakle, trošak provođenja predloženog propisa u narednim godinama iznosi 20.000 KM (200 KM odnosno puni godišnji iznos novčane naknade x 100 korisnika). I u narednim godinama se trošak iskazuje po izvorima i to na izvoru: *Budžet* (izvoru koji utiče na visinu manjka budžeta) 50%, odnosno 5.000 KM, a na *Namjenskim izvorima* (u dijelu koji ne utiče na visinu manjka budžeta) preostalih 50%, odnosno 5.000 KM.

Ministarstvo finansija negativno se očitovalo na prijedlog novog propisa budući da sredstva za njegovo provođenje od 1. jula do kraja tekuće godine nisu predviđena budžetom. Slijedom navedenog obrađivač propisa predložio je novi Obrazac OFP-DA u kojem je sredstva za navedeni period osigurao preraspodjelom.

U dijelu Obrasca OFP-DA 3.3. *Obrazloženje promjena u prihodima i primicima, te rashodima i izdacima* detaljno je naveo i izvore finansiranja za predloženu preraspodjelu budući da njih nije moguće navesti u koloni 7. Obrasca.

2. Rashodi i izdaci budžeta																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Preraspodjela	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provođenje
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge							10.000,00												
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	5.000,00	5.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00			20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00	20.000,00	
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdaci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava																			
822000	Izdaci za finansijsku imovinu																			
823000	Izdaci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDACI		5.000,00	5.000,00		10.000,00		10.000,00	10.000,00	10.000,00			20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00	20.000,00	
3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima, te rashodima i izdacima																				

Primjer - izmjene i dopune postojećeg propisa/stavljanje van snage postojećeg propisa - povećanje troška: Predlagač je izradio izmjene i dopune postojećeg propisa. Na osnovu važećeg propisa isplaćivala se novčana naknada u iznosu od 200 KM godišnje za 100 korisnika. Izmjenama i dopunama novčana naknada se povećava sa 200 KM na 250 KM. Iznos naknade osigurava se iz dva izvora finansiranja: 50% iz budžeta, a 50% iz namjenskih izvora. Očekuje se da će predloženi propis na snagu stupiti 1. jula tekuće godine.

2. Rashodi i izdaci budžeta																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Preraspo- djela	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provođenje
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge																			
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.250,00	1.250,00		2.500,00	20.000,00	22.500,00		2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00	2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdaci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava																			
822000	Izdaci za finansijsku imovinu																			
823000	Izdaci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDACI		1.250,00	1.250,00		2.500,00	20.000,00	22.500,00		2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00	2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00

Kao što je navedeno, predloženim propisom postojeća novčana naknada koja se isplaćuje za 100 korisnika povećava se sa 200 na 250 KM, ali tek od 1. jula tekuće godine pa se u tekućoj godini očekuje isplata samo polovine povećanog iznosa naknade. Također se predviđa da se 50% sredstava za isplatu naknade osigura iz izvora finansiranja *Budžet*, a 50% iz *Namjenskih izvora*.

Dakle, dodatni godišnji trošak novčane naknade u odnosu na postojeći iznos naknade je 5.000 KM. Međutim, kako izmjene i dopune propisa stupaju na snagu polovinom godine, fiskalni efekat propisa iznosi 2.500 KM. Taj izračunati trošak provođenja predloženog propisa potrebno je iskazati po izvorima finansiranja, odnosno na izvoru: *Budžet* (izvoru koji utiče na visinu manjka budžeta) 50%, odnosno 1.250 KM, a na *Namjenskim izvorima* preostalih 50%, odnosno 1.250 KM.

Kao što je navedeno, u datom primjeru se na osnovu važećih propisa već isplaćuje novčana naknada u iznosu 200 KM godišnje i to za 100 korisnika.

Dakle, početno stanje, odnosno početni trošak iznosi 20.000 KM i slijedom toga u budžetu su planirana sredstva koja se iskazuju u koloni 5. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini* te kolonama 12. i 18. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini n+1* i *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini n+2*.

Isplata povećane novčane naknade očekuje se i u narednim godinama, ali u punom godišnjem iznosu, a ne samo pola kao u tekućoj godini.

Dakle, trošak povećanja postojeće novčane naknade u narednim godinama iznosi 5.000 KM (50 KM odnosno puni godišnji iznos povećanja novčane naknade x 100 korisnika). I u narednim godinama trošak se iskazuje po izvorima i to na *izvoru finansiranja: Budžet* (izvoru koji utiče na visinu manjka budžeta) 50%, odnosno 2.500 KM, a na *Namjenskim izvorima* preostalih 50%, odnosno 2.500 KM.

Ministarstvo finansija negativno se očitovalo na prijedlog novog propisa budući da sredstva za njegovo provođenje od 1. jula do kraja tekuće godine nisu predviđena budžetom. Kako se sredstva za njegovo provođenje nisu mogla osigurati ni preraspodjelom sredstava, promijenjen je datum stupanja na snagu izmjena i dopuna propisa s 1. jula tekuće godine na 1. januar iduće godine.

2. Rashodi i izdaci budžeta																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Preraspo- djela	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provođenje
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge																			
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi					20.000,00	20.000,00		2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00	2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdaci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava																			
822000	Izdaci za finansijsku imovinu																			
823000	Izdaci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDACI						20.000,00	20.000,00		2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00	2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00

Primjer - izmjene i dopune postojećeg propisa/stavljanje van snage postojećeg propisa - uštede:
Predlagač je izradio izmjene i dopune postojećeg propisa. Na osnovu važećeg propisa isplaćivala se novčana naknada u iznosu od 200 KM godišnje za 100 korisnika. Izmjenama i dopunama se novčana naknada smanjuje sa 200 KM na 150 KM. Iznos naknade osigurava se iz dva izvora finansiranja: 50% iz budžeta, a 50% iz namjenskih izvora. Očekuje se da će predloženi propis na snagu stupiti 1. jula tekuće godine.

2. Rashodi i izdaci budžeta																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Preraspodjela	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provođenje
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge																			
614000	Tekuci transferi i drugi tekuci rashodi	-1.250,00	-1.250,00		-2.500,00	20.000,00	17.500,00		-2.500,00	-2.500,00		-5.000,00	20.000,00	15.000,00	-2.500,00	-2.500,00		-5.000,00	20.000,00	15.000,00
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdaci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava																			
822000	Izdaci za finansijsku imovinu																			
823000	Izdaci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDACI		-1.250,00	-1.250,00		-2.500,00	20.000,00	17.500,00		-2.500,00	-2.500,00		-5.000,00	20.000,00	15.000,00	-2.500,00	-2.500,00		-5.000,00	20.000,00	15.000,00

Kao što je navedeno, predloženim propisom postojeća novčana naknada koja se isplaćuje za 100 korisnika smanjuje se sa 200 na 150 KM, ali tek od 1. jula tekuće godine pa se u tekućoj godini očekuje isplata samo polovine smanjenog iznosa naknade. Također se predviđa da se 50% sredstava za isplatu naknade osigura iz izvora finansiranja: Budžet, a 50% iz Namjenskih izvora.

Dakle, ušteda ostvarena smanjenjem postojeće novčane naknade na godišnjem nivou iznosi 5.000 KM (50 KM x 100 korisnika). Međutim, kako propis stupa na snagu polovinom godine, ostvarit će se i polovična ušteda u iznosu od 2.500 KM. Taj izračunati iznos uštede potrebno je iskazati po izvorima finansiranja, odnosno na *izvoru finansiranja: Budžet* (izvoru koji utiče na visinu manjka budžeta) 50%, odnosno -1.250 KM, a na *Namjenskim izvorima* preostalih 50%, odnosno -1.250 KM.

Kao što je navedeno, u datom primjeru se na osnovu važećih propisa već isplaćuje novčana naknada u iznosu 200 KM godišnje i to za 100 korisnika.

Dakle, početno stanje, odnosno početni trošak iznosi 20.000 KM i slijedom toga su u budžetu planirana sredstva koja se iskazuju u koloni 5. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini* te kolonama 12. i 18. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini n+1* i *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini n+2*.

Provođenjem predloženog propisa u tekućoj godini očekuju se uštede zbog smanjenja iznosa novčane naknade i to u iznosu od 2.500 KM. Međutim, u budžetu su planirana sredstva za isplatu neumanjenog iznosa novčane naknade, dakle u iznosu od 20.000 KM.

Slijedom navedenog u koloni 6. *Ukupna potrebna sredstva za provođenje* daje se iznos stvarno potrebnih sredstava za provođenje propisa, odnosno 17.500 KM budući da se u odnosu na planirani nivo sredstava od 20.000 KM, a na osnovu provođenja predloženog propisa očekuju uštede od 2.500 KM.

Isplata umanjene novčane naknade očekuje se i u narednim godinama, ali u punom godišnjem iznosu, a ne samo polovine kao u tekućoj godini.

Dakle, ušteda ostvarena smanjenjem postojeće novčane naknade u narednim godinama iznosi 5.000 KM (50 KM odnosno puni godišnji iznos smanjenja postojeće novčane naknade x 100 korisnika). I u narednim godinama se iznos očekivane uštede iskazuje po izvorima i to na *izvoru finansiranja: Budžet* (izvoru koji utiče na visinu manjka budžeta) 50%, odnosno -2.500 KM, a na *Namjenskim izvorima* preostalih 50%, odnosno -2.500 KM.

Provođenjem predloženog propisa u narednim godinama očekuju se uštede zbog smanjenja iznosa novčane naknade i to u iznosu od 5.000 KM. Međutim, u budžetu su planirana sredstva za isplatu neumanjenog iznosa novčane naknade, dakle u iznosu od 20.000 KM.

Slijedom navedenog u kolonama 13. i 19. *Ukupna potrebna sredstva za provođenje* (u godinama n+1 i n+2) iskazan je iznos stvarno potrebnih sredstava za provođenje propisa, odnosno 15.000 KM budući da se u odnosu na planirani nivo sredstava (20.000 KM) na osnovu provođenja predloženog propisa očekuju uštede od 5.000 KM godišnje u godinama n+1 i n+2.

Primjer - sredstva za provođenje predloženog propisa osiguravaju se iz izvora finansiranja koji ne utiče na rezultat budžeta: Predlagač je izradio propis kojim se mijenja, odnosno dopunjava postojeći propis. Predloženim propisom, odnosno njegovim dopunama uvodi se obaveza dostavljanja izvještaja putem veb-aplikacije. U skladu s inicijalno prikupljenim ponudama procjenjuje se da će razvoj i uspostava veb-aplikacije koštati 100.000 KM, a godišnji trošak održavanja 10.000 KM. Razvoj i uspostavljanje očekuju se do kraja tekuće godine, a početak produkcije s 1. januarom iduće godine. Troškovi razvoja i uspostave te održavanja osigurati će se iz namjenske donacije.

2. Rashodi i izdaci budžeta																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Preraspodjela	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provođenje
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge								10.000,00			10.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00	10.000,00	
614000	Tekuću transferi i drugi tekući rashodi																			
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdaci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava		100.000,00		100.000,00		100.000,00													
822000	Izdaci za finansijsku imovinu																			
823000	Izdaci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDACI			100.000,00		100.000,00		100.000,00		10.000,00			10.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00	10.000,00	

Za provođenje postojećeg propisa nisu osiguravana posebna sredstva u budžetu, već su sve predviđene obaveze izvršavali službenici i zaposlenici za što su sredstva osigurana na budžetskoj poziciji za plaće.

Budući da te obaveze nisu jedino za što su postojeći službenici i zaposlenici plaćeni, u kolonama 6. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini* te kolonama 12. i 18. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini n+1* i *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini n+2* nije potrebno iskazati sredstva koja se osiguravaju na budžetskoj poziciji za plaće. Kada bi se ta sredstva iskazala, moglo bi se zaključiti da su službenici i zaposlenici plaćeni samo i isključivo za te obaveze što nije tačno.

Predloženim propisom, odnosno izmjenama i dopunama uvodi se obaveza dostave izvještaja putem veb-aplikacije. U skladu s inicijalno prikupljenim ponudama, procjenjuje se da će razvoj i uspostava veb-aplikacije koštati 100.000 KM, a godišnji trošak održavanja 10.000 KM. Razvoj i uspostava očekuju se do kraja tekuće godine, a početak produkcije s 1. januarom iduće godine.

Sredstva za troškove razvoja i uspostave te održavanja veb-aplikacije u tekućoj godini bit će osigurana iz namjenskih donacija. Slijedom toga, u tački 3.2. *Rashodi i izdaci budžeta* troškovi razvoja i uspostave veb-aplikacije u tekućoj godini u iznosu 100.000 KM te troškovi održavanja u n+1 i n+2 u iznosu od 10.000 KM godišnje su u cijelosti iskazani u koloni 2. *Namjenski izvori*.

Iako sredstva za razvoj i uspostavu veb-aplikacije nisu planirana u budžetu, nosilac normative aktivnosti u dijelu Obrasca IFP-DA 3. *Obrazloženje promjena u prihodima i primicima, te rashodima i izdacima* navodi kako će u tekućoj godini ostvariti sredstva namjenske donacije u iznosu od 100.000 KM, što će predstavljati izvor finansiranja za razvoj i uspostavu veb-aplikacije.

U 7. kolonu Preraspodjela unosi se iznos sredstava koja nedostaju, i to kao prijedlog za preraspodjelu s drugih stavki budžeta obrađivača ako sredstva odobrena u budžetu za tekuću godinu nisu dovoljna za provođenje novopredloženog propisa ili akta planiranja. Iznos sredstava koji se predlaže za preraspodjelu unosi se na grupu računa ekonomske klasifikacije s koje će se preraspodijeliti na novu. Dakle, ako su odobrena sredstva (kolona 5.) manja od ukupnog troška provođenja (kolona 4.), u ovoj koloni potrebno je prikazati može li se i kako osigurati ta ukupna razlika.

Primjer - sredstva za provođenje predloženog propisa treba osigurati preraspodjelom: Važećim propisom već je preuzeta obaveza plaćanja godišnje članarine u nekoj međunarodnoj organizaciji. Članarina iznosi 10.000 KM godišnje. Međutim, međunarodna organizacija donijela je odluku o povećanju iznosa članarine na 15.000 KM. Slijedom toga, izrađen je prijedlog izmjena i dopuna važećeg propisa, a sredstva koja nedostaju u iznosu od 5.000 KM bit će osigurana preraspodjelom.

2. Rashodi i izdaci budžeta																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Preraspodjela	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provođenje
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge							5.000,00												
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00				5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdaci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava																			
822000	Izdaci za finansijsku imovinu																			
823000	Izdaci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDACI				5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00	5.000,00			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00

Kao što je navedeno, u datom primjeru se na osnovu važećih propisa plaća godišnja članarina u iznosu 10.000 KM. Ta sredstva planirana su u budžetu i slijedom toga iskazana u kolonama 5. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini* te kolonama 12. i 18. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini n+1* i *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini n+2*.

Međutim, predloženim propisom iznos godišnje članarine (koja se plaća iz vlastitih izvora) povećava sa 10.000 na 15.000 KM godišnje i to u tekućoj i u narednim godinama.

Slijedom toga, u kolonama 3., 10. i 16. je kao novi trošak u tekućoj te godinama n+1 i n+2 iskazano očekivano povećanje iznosa članarine za 5.000 KM godišnje.

Budući da je u tekućoj godini planirano 10.000 KM, a sada trošak članarine iznosi 15.000 KM, 5.000 KM sredstava koja nedostaju potrebno je osigurati preraspodjelom.

Dakle, ako sredstva odobrena u budžetu za tekuću godinu nisu dovoljna za provođenje postojećeg i novopredloženog propisa/akta planiranja, u kolonu 7. *Preraspodjela* unosi se iznos sredstava koja nedostaju, i to kao prijedlog za preraspodjelu s drugih stavki budžeta nosioca normativnog posla u budžetu ako je realno izvedivo za nosioca normativnog posla. Iznos sredstava koji se predlaže za preraspodjelu veže se uz grupu računa ekonomske klasifikacije s koje će se preraspodjela izvršiti. Iznos preraspodjele ne mora nužno odgovarati iznosu sredstava koja nedostaju i može biti manji od tog iznosa. Na ovaj način omogućava se nosiocu normativnog posla da bar i djelimično pokuša osigurati sredstva za provođenje zakona.

Na postojećoj aktivnosti potkategorije 614000 *Tekući transferi i drugi tekući rashodi* planirano je svega 10.000 KM za plaćanje članarine pa će nosilac normativnog posla s druge aktivnosti potkategorije 613000 *Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge* preraspodijeliti sredstva koja nedostaju u iznosu od 5.000 KM. Dakle, iznos sredstava koja nedostaju iskazan je na potkategoriji 613000 *Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge* s kojeg će se preraspodijeliti na potkategoriju 614000 *Tekući transferi i drugi tekući rashodi*.

U 8., 9. i 10. kolonu *Troškovi provođenja u tekućoj godini n+1 (Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori)* unosi se procjena očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini n+1 provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u budžetu tekuće godine n.

Ako se radi o potpuno novom propisu koji prvi put iziskuje određene troškove provođenja, u ove kolone upisuju se ukupni rashodi i izdaci provođenja tog propisa u godini n+1.

Ako se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijim dosadašnjim provođenjem su u budžetu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdaci, u ove kolone upisuje se procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna koji će nastati u godini n+1 provođenjem propisa (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provođenja postojećeg propisa). Isti je pristup i u slučaju kada se donosi novi propis.

Ako provođenje propisa neće rezultirati povećanjem ili smanjenjem rashoda i izdataka u godini n+1 u odnosu na plan rashoda i izdataka u budžetu tekuće godine (n), u ovim kolonama iskazuje se „0“. Ako je očekivano povećanje ili smanjenje rashoda i izdataka u godini n+1 istovjetno procjeni očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka u godini n, u ovim kolonama iskazuju se isti iznosi kao iskazani u 1., 2. i 3. koloni.

Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka u godini n+1 potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima finansiranja.

Kolona 11. *Ukupno dodatna sredstva* predstavlja zbir očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u godini n+1, a finansirat će se iz tri izvora 1. *Budžet* 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u 8., 9. i 10. kolonu.

U koloni 12. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini n+1* daje se prikaz rashoda i izdataka već unaprijed planiranih u budžetu godine n+1 za provođenje propisa.

U 13. kolonu *Ukupna potrebna sredstva za provođenje* unosi se zbir rashoda i izdataka projiciranih u budžetu za godinu n+1 na osnovu provođenja propisa (iskazanih u 12. koloni) te očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u godini n+1, a finansirat će se iz tri izvora 1. *Budžet* 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori* (iskazanog u 11. koloni).

U 14., 15. i 16. kolonu *Troškovi provođenja u tekućoj godini n+2 (Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori)* unosi se procjena očekivanog povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini n+2 provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u budžetu tekuće godine n. Primjenjuje se isti pristup kao i za popunjavanje dijela

obrasca koji se odnosi na godinu $n+1$, s tim da se procjenjuju rashodi i izdaci za godinu $n+2$.

Kolona 17. *Ukupno dodatna sredstva* predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u godini $n+2$, a finansirat će se iz tri izvora 1. *Budžet* 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u kolone 14., 15. i 16.

U koloni 18. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini $n+2$* daje se prikaz rashoda i izdataka već planiranih u budžetu za godinu $n+2$ za provođenje propisa. Primjenjuje se isti pristup kao i za popunjavanje dijela obrasca koji se odnosi na godinu $n+1$, s tim da se procjenjuju rashodi i izdaci za godinu $n+2$.

U 19. kolonu *Ukupna potrebna sredstva za provođenje* unosi se zbir rashoda i izdataka projiciranih u budžetu za godinu $n+2$ na osnovu provođenja propisa (iskazanih u 18. koloni) te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u godini $n+2$, a finansirat će se iz tri izvora 1. *Budžet* 2. *Namjenski izvori* i 3. *Ostali izvori* (iskazanog u 17. koloni).

Primjer - propis s troškovima provođenja (novo zapošljavanje) u godinama n+1 i n+2:
 Provođenje novopredloženog zakona zahtijeva zapošljavanje pet novih službenika. Važećim propisom o unutrašnjoj organizaciji sistematizirano je 105 radnih mjesta, od čega je 100 službenika i zaposlenika, a pet rukovodećih službenika. U budžetu su planirana sredstva za 85 radnih mjesta (80 službenika i zaposlenika te pet rukovodećih službenika), dok je stvarno popunjeno 80 radnih mjesta (75 službenika i zaposlenika te pet rukovodećih službenika).

2. Rashodi i izdaci budžeta																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Preraspodjela	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+1	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini n+2	Ukupna potrebna sredstva za provođenje
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih					1.980.000,00			120.000,00			120.000,00	1.980.000,00	2.100.000,00	120.000,00			120.000,00	1.980.000,00	2.100.000,00
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi					207.900,00			12.600,00			12.600,00	207.900,00	220.500,00	12.600,00			12.600,00	207.900,00	220.500,00
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge																			
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi																			
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdaci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava																			
822000	Izdaci za finansijsku imovinu																			
823000	Izdaci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDACI						2.187.900,00			132.600,00			132.600,00	2.187.900,00	2.320.500,00	132.600,00			240.000,00	2.187.900,00	2.320.500,00

U datom primjeru za provođenje predloženog propisa treba zaposliti pet novih službenika.

Uz pretpostavku da je prosječna bruto plaća službenika 2.000 KM x 12 mjeseci, godišnji trošak jednog službenika iznosi 24.000 KM. Dakle, za zapošljavanje pet novih službenika na godišnjem nivou potrebno je 120.000 KM i taj iznos iskazuje se u kolonama *Budžet* n+1 i n+2 jer se novo zapošljavanje ne očekuje u tekućoj godini (n) nego tek od godine n+1.

Međutim, osim troška same plaće, novo zapošljavanje podrazumijeva i trošak doprinosa. Stope doprinosa na isplaćena primanja na teret poslodavca iznose 6% za penzijsko i invalidsko osiguranje, 4% za zdravstveno osiguranje i 0,5% za osiguranje od nezaposlenosti. Dakle, slijedom toga, ukupni trošak doprinosa na teret poslodavca za pet novih službenika iznosi 12.600 KM (120.000 x 10,5%). Taj iznos iskazan je u kolonama 8. i 14. *Budžet* n+1 i n+2, jer se novo zapošljavanje ne očekuje u tekućoj godini (n), već tek od godine n+1.

Trenutno je stvarno popunjeno 80 radnih mjesta (75 službenika i zaposlenika te pet rukovodećih službenika).

U koloni 6. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini* te kolonama 12. i 18. *Planirana sredstva u budžetu u godini n+1 i n+2* iskazana su planirana sredstva za postojeće službenike odnosno 1.980.000 KM (1.800.000 KM za službenike i 180.000 KM za rukovodeće službenike).

Slijedom navedenog, u koloni *Ukupna potrebna sredstva za provođenje* i u tekućoj godini iznose 1.980.000 KM (sredstva samo za postojeće zaposlenike), dok u godinama n+1 i n+2 dobivamo da ta sredstva iznose 2.100.000 KM za postojeće (1.980.000 KM) i nove službenike (120.000 KM).

Slijedom navedenog, u koloni *Ukupna potrebna sredstva za provođenje* iskazan je iznos od 1.980.000 KM (sredstva za plaće za postojeće zaposlenike) i 207.900 KM (sredstva za doprinose za postojeće zaposlenike), dok je u godinama n+1 i n+2 iskazan iznos od 2.100.000 KM za plaće (za postojeće (1.980.000 KM) i nove službenike (120.000 KM)) te 220.500 KM za doprinose (za postojeće (207.900 KM) i nove službenike (12.600 KM)).

Primjer - akt o unutrašnjoj organizaciji - povećanje sistematiziranog broja u godinama n+1 i n+2: Važećim aktom o unutrašnjoj organizaciji sistematizirano je 105 radnih mjesta, od čega je 100 službenika i zaposlenika, a pet rukovodećih službenika. Stvarno je popunjeno 95 radnih mjesta (90 službenika i zaposlenika te pet rukovodećih službenika) i u budžetu su za ta mjesta planirana potrebna sredstva. Novim aktom o unutrašnjoj organizaciji predviđa se uspostavljanje nove organizacione jedinice od 31 radnog mjesta (30 službenika i zaposlenika te jedan rukovodeći službenik).

2. Rashodi i izdaci budžeta																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva u okviru budžeta u tekućoj godini	Ukupno potrebna sredstva za provođenje	Preraspodjela	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva u okviru budžeta u tekućoj godini n+1	Ukupno potrebna sredstva za provođenje	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva u okviru budžeta u tekućoj godini n+2	Ukupno potrebna sredstva za provođenje
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih					2.340.000,00	2.340.000,00					756.000,00	2.340.000,00	3.096.000,00	756.000,00			756.000,00	2.340.000,00	3.096.000,00
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi					245.700,00	245.700,00					79.380,00	245.700,00	325.080,00	79.380,00			79.380,00	245.700,00	325.080,00
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge					950.000,00	950.000,00					310.000,00	950.000,00	1.260.000,00	310.000,00			310.000,00	950.000,00	1.260.000,00
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi																			
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdaci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava																			
822000	Izdaci za finansijsku imovinu																			
823000	Izdaci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDACI						3.535.700,00	3.535.700,00		1.145.380,00			1.145.380,00	3.535.700,00	4.681.080,00	1.145.380,00			1.145.380,00	3.535.700,00	4.681.080,00

U datom primjeru prema važećem aktu o unutrašnjoj organizaciji sistematizirano je 105 radnih mjesta, od čega je 100 službenika i zaposlenika, a pet rukovodećih službenika. Međutim, stvarno je popunjeno 95 radnih mjesta (90 službenika i zaposlenika te pet rukovodećih službenika) i u budžetu su za ta mjesta planirana potrebna sredstva.

Slijedom toga u koloni 6. *Planirana sredstva u budžetu u tekućoj godini* te kolonama 12. i 18. *Planirana sredstva u budžetu u godini n+1 i n+2* iskazana su planirana sredstva za plaće za postojeće službenike odnosno 2.340.000 KM (2.160.000 KM za službenike (90 službenika x 24.000 KM) i 180.000 KM za rukovodeće službenike (5 rukovodećih x 36.000 KM).

Međutim, osim troška same plaće, poslodavac ima i trošak doprinosa. Ukupni trošak doprinosa na teret poslodavca za postojeće službenike iznosi 245.700 KM godišnje (2.340.000 KM x 10,5%).

Osim plaća i doprinosa, poslodavac mora službenicima osigurati i prikladne radne uslove u smislu računara, radnog stola i stolice, prijevoza, edukacije, struje, telefona i ostalih materijalnih izdataka. Prosječni trošak ovih izdataka po zaposlenom iznosi oko 10.000 KM. Materijalni izdaci za postojeće zaposlenike iznose oko 950.000 KM godišnje.

Novim aktom o unutrašnjoj organizaciji predviđa se uspostavljanje nove organizacione jedinice od 31 radnog mjesta (30 službenika i zaposlenika te jedan rukovodeći službenik).

Dakle, za uspostavljanje nove organizacione jedinice treba na godišnjem nivou osigurati:

- 756.000 KM za plaće (30 službenika x 24.000 KM + 1 rukovodeći x 36.000 KM)
- 79.380 KM za doprinose (756.000 KM x 10,5%) i
- 310.000 KM za materijalne izdatke.

Ovi iznosi iskazuju se u kolonama 8. i 14. *Budžet n+1 i n+2*, jer se uspostavljanje nove organizacione jedinice ne očekuje u tekućoj godini (n), nego tek od godine n+1.

Slijedom toga, u koloni *Ukupna potrebna sredstva za provođenje* u tekućoj godini iznose 2.340.000 KM (sredstva za plaće za postojeće zaposlenike), 245.700 KM (sredstva za doprinose za postojeće zaposlenike) i 910.000 KM za materijalne izdatke.

Međutim, u godinama n+1 i n+2 sredstva se povećavaju za troškove nove organizacione jedinice i iznose:

- 3.096.000 KM za plaće (za postojeće (2.340.000 KM) i nova organizaciona jedinica (756.000 KM))
- 325.080 KM za doprinose (za postojeće (245.700 KM) i nova organizaciona jedinica (79.380 KM)) i
- 1.260.000 KM za materijalne izdatke (za postojeće (950.000 KM) i nova organizaciona jedinica (310.000 KM)).

5.3.3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima te rashodima i izdacima

Navodi se obrazloženje prethodno kvantificiranih promjena. Za iznose sredstava po pojedinim grupama računa ekonomske klasifikacije potrebno je objasniti u koju će se svrhu utrošiti (za rashode i izdatke), odnosno uslijed čega će nastati (za prihode i primitke).

U ovom dijelu daje se i prikaz pretpostavki i ulaznih podataka korištenih za ukupnu procjenu prihoda i primitaka, a posebno rashoda i izdataka provođenja propisa. To su elementi poput promjene broja zaposlenih, broja korisnika novčane naknade/subvencije/transfera ili njenog iznosa, IT usluga, zakupa poslovnog prostora, prijevoznih sredstava, naknada za rad članovima komisija, vijeća, implikacije na ravnopravnost spolova i postizanje ciljeva u toj oblasti i slično.

5.4. Stanje u oblasti ljudskih resursa i potencijalne obaveze (Odjeljak D.)

5.4.1. Promjene u broju zaposlenih

U ovom dijelu Obrasca daje se detaljan prikaz promjene broja sljedećih kategorija zaposlenih: rukovodeći i ostali državni službenici, savjetnici, zaposlenici, pripravnici i volonteri, kao rezultata provođenja propisa.

Navedene kategorije zaposlenih brojčano su prikazane po sljedećim periodima planiranja, i to za:

- Sistematizirana radna mjesta,
- radna mjesta planirana budžetom,
- trenutno popunjena radna mjesta i
- potrebna radna mjesta.

U **kolonama** koje označavaju postojeće stanje upisuje se postojeći broj sistematiziranih, planiranih budžetom, trenutno zaposlenih i potrebnih zaposlenih.

U **kolone** koje označavaju $n+1$ i $n+2$ upisuje se očekivano povećanje/smanjenje broja sistematiziranih, planiranih budžetom, trenutno zaposlenih i potrebnih zaposlenih.

U dijelu **Obrazloženja promjena u broju zaposlenih** objašnjavaju se razlozi povećanja ili smanjenja broja zaposlenih, a posebno ako u odnosu na postojeće stanje dolazi do povećanja ili smanjenja broja zaposlenih u godini $n+1$ ili $n+2$.

Primjer - promjene vezane za broj zaposlenih u okviru sistematiziranog broja: *Važećim aktom o unutrašnjoj organizaciji sistematizirano je 105 radnih mjesta, od čega je 100 službenika i zaposlenika, a pet rukovodećih službenika. Stvarno je popunjeno 80 radnih mjesta (75 službenika i zaposlenika te pet rukovodećih službenika), a u budžetu su planirana sredstva za 85 radnih mjesta. Provođenje novopredloženog zakona zahtijeva zapošljavanje pet novih službenika u godini n+1 u odnosu na broj planiran budžetom tekuće godine.*

ODJELJAK D. Stanje u oblasti ljudskih resursa i potencijalne obaveze													
1. Promjena broja zaposlenih													
PERIOD	SISTEMATIZIRANO			PLANIRANO BUDŽETOM			TRENUTNO STANJE				POTREBNO		
	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)		n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2
							m	ž					
Rukovodeći službenici i savjetnici	5	5	5	5	5	5	2	3			5	5	5
Službenici i zaposlenici	100	100	100	80	80	80	40	35			80	85	85
Pripravnici													
Volonteri													
UKUPNO	105	105	105	85	85	85	42	38			85	90	90
Obrazloženje													

Sistematizacijom je planirano 105 mjesta za službenike i zaposlenike (100 službenika i zaposlenika te pet rukovodećih službenika). Navedeno se iskazuje u *SISTEMATIZIRANO* kolonama Postojeće stanje (*n*), *n+1* i *n+2*.

U tekućoj godini stvarno je popunjeno 80 radnih mjesta (75 službenika i zaposlenika te pet rukovodećih službenika). Navedeno se iskazuje u *TRENUTNO STANJE* kolonama Postojeće stanje (*n*), *n+1* i *n+2*. Kolone (*n+1*) i (*n+2*) Postojeće stanje se ne popunjavaju. Za 85 radnih mjesta su i planirana sredstva u budžetu i to se iskazuje u *PLANIRANO BUDŽETOM* kolonama Postojeće stanje (*n*), *n+1* i *n+2*.

Međutim, zbog provođenja predloženog propisa potrebno je zaposliti pet novih službenika u godini *n+1* i *n+2* pa je u *POTREBNO* kolonama *n+1* i *n+2* kao stanje iskazano 90 radnih mjesta (80 službenika i zaposlenika - 80 postojećih + 5 novih službenika te 5 postojećih rukovodećih službenika). Dakle, u kolonama *n+1* i *n+2* *POTREBNO* u odnosu na *TRENUTNO STANJE* broj službenika i zaposlenika povećan je sa 85 na 90. Ova zapošljavanja neće rezultirati promjenama broja sistematiziranih mjesta jer će broj potrebnih službenika u godinama *n+1* i *n+2* (90) i dalje biti u okviru sistematiziranih (105).

Primjer - promjene vezane za broj zaposlenih iznad sistematiziranog broja: *Važećim aktom o unutrašnjoj organizaciji sistematizirano je 105 radnih mjesta, od čega je 100 službenika i zaposlenika, a pet rukovodećih službenika. Stvarno je popunjeno 95 radnih mjesta (90 službenika i zaposlenika te pet rukovodećih službenika) i u budžetu su za ta mjesta planirana potrebna sredstva. Novim aktom o unutrašnjoj organizaciji predviđa se uspostavljanje nove organizacione jedinice od 31 radnog mjesta (30 službenika i zaposlenika te jedan rukovodeći službenik).*

ODJELJAK D. Stanje u oblasti ljudskih resursa i potencijalne obaveze													
1. Promjena broja zaposlenih													
PERIOD	SISTEMATIZIRANO			PLANIRANO BUDŽETOM			TRENUTNO STANJE				POTREBNO		
	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)		n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2
							m	ž					
Rukovodeći službenici i savjetnici	5	5	5	5	5	5	2	3			5	6	6
Službenici i zaposlenici	100	100	100	90	90	90	45	45			90	120	120
Pripravnici													
Volonteri													
UKUPNO	105	105	105	95	95	95	47	48			95	126	126
Obrazloženje													

Sistematizacijom je planirano 105 mjesta za službenike i zaposlenike (100 službenika i zaposlenika te pet rukovodećih službenika). Navedeno se iskazuje u *SISTEMATIZIRANO* kolonama *Postojeće stanje (n), n+1 i n+2*.

U tekućoj godini stvarno je popunjeno 95 radnih mjesta (90 službenika i zaposlenika te pet rukovodećih službenika). Navedeno se iskazuje u *TRENUTNO STANJE* kolonama *Postojeće stanje (n)*. Kolone *(n+1) i (n+2)* *Postojeće stanje* ne popunjavaju se. Za 95 radnih mjesta planirana su sredstva u budžetu i to se iskazuje u *PLANIRANO BUDŽETOM* kolonama *Postojeće stanje (n), n+1 i n+2*.

Međutim, predviđa se uspostavljanje nove organizacione jedinice od 31 radnog mjesta (30 službenika i zaposlenika te jedan rukovodeći službenik) u godini $n+1$ pa je u *POTREBNO* kolonama $n+1$ i $n+2$ kao stanje iskazano 126 radnih mjesta (120 službenika i zaposlenika - 90 postojećih + 30 novih te pet postojećih rukovodećih službenika + 1 novi). Dakle, u kolonama $n+1$ i $n+2$ *POTREBNO* u odnosu na *TRENUTNO STANJE* broj službenika i zaposlenika povećan je sa 95 na 126. Ova zapošljavanja rezultirat će promjenama broja sistematiziranih mjesta jer će broj potrebnih službenika u godinama $n+1$ i $n+2$ (126) i biti veći od sistematiziranih (105).

5.4.2. Potencijalne obaveze za budžet

Ispunjava se ako zbog provođenja propisa postoji mogućnost nastanka obaveze za budžet. Potencijalne obaveze podijeljene su na Garancije i Ostalo (akreditivi, kreditne linije, dugovanja na osnovu odštetnih zahtjeva i neriješenih sporova po sklopljenim ugovorima).

2. Potencijalne obaveze za budžet	
NAZIV	
Jamstva	
Ostalo	

5.5. Fiskalne posljedice na druge budžete i nivoe vlasti (Odjeljak E.)

Ako provođenje propisa ima fiskalne posljedice na druge budžetske i vanbudžetske korisnike i vanbudžetske fondove na istom ili drugom nivou vlasti, nosilac normativne aktivnosti ih je dužan procijeniti i opisati.

S obzirom na to da je nosilac normativne aktivnosti, ako procijeni da propis ima fiskalnih posljedica na druge budžetske ili vanbudžetske korisnike na istom ili drugim nivoima, obavezan u procesu konsultacija zatražiti mišljenje resornog ministarstva odgovarajućeg nivoa vlasti, odnosno za jedinice lokalne samouprave, on ima dovoljno informacija i podataka za adekvatnu procjenu uticaja na druge budžetske i vanbudžetske korisnike i vanbudžetske fondove na istom ili drugim nivoima.

Naime, uz mišljenje resornog ministarstva odgovarajućeg nivoa vlasti nosilac normativne aktivnosti će tražiti da se dostavi obrazac o fiskalnoj procjeni uticaja propisa koji se uporedo s propisom koji priprema obrađivač donosi ili mijenja na odgovarajućem (drugom) nivou vlasti ako se i jednim i drugim propisom uređuje ista materija. ***Uz navedeni obrazac resorno ministarstvo odgovarajućeg nivoa vlasti može u svakom slučaju dostaviti mišljenje ministarstva finansija tog nivoa vlasti.***

Ako na odgovarajućem (drugom) nivou vlasti nema propisa kojim se uređuje ista materija, nosilac normativne aktivnosti će tražiti da resorno ministarstvo odgovarajućeg nivoa vlasti dostavi sve podatke koje sadrži obrazac o fiskalnoj procjeni uticaja propisa, odnosno fiskalnu procjenu uticaja na prihode i primitke, rashode i izdatke za budžetsku i naredne dvije godine iskazanu prema ekonomskoj, organizacionoj klasifikaciji i izvorima finansiranja. Uz te podatke ***resorno ministarstvo odgovarajućeg nivoa vlasti može dostaviti i mišljenje ministarstva finansija tog nivoa vlasti kao stav vlade tog nivoa vlasti, zavisno od toga šta predviđaju propisi kojima se uređuje to pitanje na tom nivou vlasti.***

Primjer - provođenje predloženog propisa utiče i na budžet i na vanbudžetske korisnike i/ili jedinice lokalne samouprave: Predloženim propisom daje se ovlaštenje ministarstvu XY da potpiše sporazum o sufinansiranju izgradnje objekta. U skladu s nacrtom ugovora s odabranim izvođačem radova, ukupna vrijednost radova procijenjena je na 5.000.000 KM. Svi radovi bit će izvršeni u tekućoj godini. Sporazumom se predviđa sufinansiranje u sljedećim omjerima: ministarstvo FBiH 25%, budžet BiH 25% i RS 50%.

2. Rashodi i izdaci budžeta																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva u okviru budžeta u tekućoj godini	Ukupno potrebna sredstva za provođenje	Preraspodjela	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva u okviru budžeta u tekućoj godini n+1	Ukupno potrebna sredstva za provođenje	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva u okviru budžeta u tekućoj godini n+2	Ukupno potrebna sredstva za provođenje
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih																			
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi																			
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge																			
614000	Tekućih transferi i drugi tekući rashodi																			
615000	Kapitalni transferi																			
616000	Izdaci za kamate																			
689000	Rashodi od internih transakcija																			
821000	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	1.250.000,00			1.250.000,00		1.250.000,00													
822000	Izdaci za finansijsku imovinu																			
823000	Izdaci za otplate dugova																			
UKUPNO RASHODI I IZDACI		1.250.000,00			1.250.000,00		1.250.000,00					-		-				-		
3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima, te rashodima i izdacima																				
U skladu s nacrtom ugovora s odabranim izvođačem radova, ukupna vrijednost radova procijenjena je na 5.000.000 KM. Svi radovi bit će izvršeni u tekućoj godini. Sporazumom se predviđa sufinansiranje u sljedećim omjerima: ministarstvo xy 25%, budžet BiH 25% i grad qy 50%. Slijedom toga, na pozicijama budžeta osigurano je 1.250.000 KM za izgradnju objekta.																				

Budući da, u skladu sa sporazumom, ministarstvo BiH osigurava 25% ukupne vrijednosti radova procijenjenih na 5.000.000 KM, u tački 3.1. *Rashodi i izdaci budžeta* u tekućoj godini iskazano je 1.250.000 KM.

ODJELJAK E. Fiskalne posljedice na druge budžete i nivoe vlasti	
NAZIV	
Budžet Federacije Bosne i Hercegovine, federalni vanbudžetski fondovi i korisnici	U skladu sa nacrtom ugovora s odabranim izvođačem radova ukupna vrijednost radova procijenjena je na 5.000.000 KM. Svi radovi bit će izvršeni u tekućoj godini. Sporazumom se predviđa sufinansiranje u sljedećim omjerima: ministarstvo FBiH 25%, Budžet BiH 25% i RS 50%.
Budžet Republike Srpske, vanbudžetski fondovi i korisnici	U skladu sa nacrtom ugovora s odabranim izvođačem radova ukupna vrijednost radova procijenjena je na 5.000.000 KM. Svi radovi bit će izvršeni u tekućoj godini. Sporazumom se predviđa sufinansiranje u sljedećim omjerima: ministarstvo FBiH 25%, Budžet BiH 25% i RS 50%.
Budžet Brčko distrikta Bosne i Hercegovine	
Budžeti kantona, kantonalni vanbudžetski fondovi i korisnici	
Budžeti jedinica lokalne samouprave (općine i gradovi)	

Budući da se, u skladu sa sporazumom, iz budžeta FBiH osigurava 25%, u tački 6. *Fiskalni efekat na druge nivoe vlasti*, u *Budžetu FBiH* u tekućoj godini iskazano je 1.250.000 KM. Iz Budžeta RS-a osigurava 50% pa je pod *Budžet RS-a* u tekućoj godini iskazano 2.500.000 KM.

5.6. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH (Odjeljak F.)

Izjavu potpisuje rukovodilac institucije BiH, koji svojim potpisom garantira vjerodostojnost procjene. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

F. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH		
Mjesto i datum	Pečat	Popis rukovodioca nosioca normativnog posla

5.7. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH (Odjeljak G.)

Mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH na Obrazac fiskalne procjene uticaja propisa na budžet potpisuje ministar finansija i trezora BiH. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku datuma i mjesta ovjeravanja.

G. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora		
Mjesto i datum	Pečat	Popis ministra finansija i trezora

6. Uputstvo za ispunjavanje pojedinog elementa obrasca OFP-NE

6.1. Nosilac normativnog posla (Odjeljak A.)

Pod ovom tačkom unose se podaci o nosiocu normativnog posla, u skladu s organizacionom klasifikacijom budžeta.

U pododjeljku **Razdjel unosi se** četverocifreni kod budžetskog korisnika prema organizacionoj klasifikaciji budžeta i naziv nosioca normativne aktivnosti prijedloga propisa.

Općenito govoreći, organizaciona klasifikacija sadrži povezane i međusobno usklađene (hijerarhijski i s obzirom na odnose prava i odgovornosti) cjeline budžeta i budžetskih korisnika koje odgovarajućim materijalnim sredstvima ostvaruju postavljene ciljeve.

Organizaciona klasifikacija na nivou institucija BiH definirana je Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Organizacioni kod prema odredbama Pravilnika čini osam znakova, ali će se za potrebe popunjavanja obrazaca za fiskalnu procjenu uticaja propisa koristiti prva četiri znaka, odnosno četverocifreni kod, koji u Informacionom sistemu finansijskog upravljanja (ISFU) predstavlja oznaku institucije. Dakle, svaka institucija BiH ima svoj jedinstveni četverocifreni kod u ISFU sistemu, a po istim kodovima su šifrirani budžetski korisnici i u Informacionom sistemu za planiranje i upravljanje budžetom (BPMIS).

Radi ilustracije, u nastavku je dat isječak iz organizacione klasifikacije budžeta institucija BiH na četiri cifre:

- 0401 – Ministarstvo finansija i trezora BiH
- 0402 – Agencija za statistiku BiH
- 0404 – Agencija za javne nabavke BiH
- 0405 – Ured za razmatranje žalbi po javnim nabavkama
- 0406 – Agencija za osiguranje
- 0407 – Centralna harmonizacijska jedinica

6.2. Osnovni podaci o propisu (Odjeljak B.)

Pod **Vrstom propisa/akta** potrebno je, upisom riječi „DA“, odabrati o kojem se prijedlogu propisa ili akta planiranja radi.

Na raspolaganju su sljedeći propisi:

1. Ustav,
2. sporazum,
3. zakon,
4. poslovnik,
5. odluka,
6. uputstvo,
7. pravilnik i
8. drugi opći pravni akt.

U pododjeljku **Naziv propisa** unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pored naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (npr. prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Fiskalnoj procjena uticaja propisa dostavlja se na pripadajućem obrascu uz nacrt propisa i uz prijedlog propisa. U slučaju izmjene propisa tokom njegovog donošenja (prvo čitanje-drugo čitanje), ako u odnosu na prvobitno izrađenu fiskalnu procjenu dođe do promjene, izrađuje se novi obrazac. U suprotnom se dostavlja prvobitno izrađeni obrazac.

6.3. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih uticaja na budžet (Odjeljak C.)

Ako prijedlog propisa nema nikakvu fiskalnu posljedicu na budžet, kao ni na druge budžete i nivoe vlasti, vanbudžetske korisnike i fondove, nosilac normativnog posla u ovom dijelu Obrasca 2a OFP-NE jasno i nedvosmisleno navodi da prihvatanje, odnosno provođenje propisa nema i neće rezultirati fiskalnim učinkom. *Isključivo nomotehničke izmjene i dopune postojećeg propisa primjer su propisa koji ne stvara fiskalne posljedice na budžete.*

C. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih efekata predloženog propisa

Prijedlog propisa nema nikakav fiskalni učinak jer se radi o nomotehničkim izmjenama i dopunama postojećeg propisa.

Važno! S obzirom na to da se prilikom popunjavanja obrazaca ne sagledavaju isključivo posljedice na budžet tekuće godine, već i naredne dvije godine, Obrazac OFP-NE moguće je popuniti samo ako propis **nema posljedica na budžet u tekućoj, ali i u naredne dvije godine (n+1 i n+2).**

6.4. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH (Odjeljak D.)

Obrazac 2a OFP-NE potpisuje rukovodilac institucije BiH koji svojim potpisom garantira vjerodostojnost procjene. Obrazac se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

D. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH		
Mjesto i datum	Pečat	Popis rukovodioca nosioca normativnog posla

6.5. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH (Odjeljak G.)

Mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH na Obrazac fiskalne procjene uticaja propisa na budžet potpisuje ministar finansija i trezora BiH. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku datuma i mjesta ovjeravanja.

E. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora		
Mjesto i datum	Pečat	Popis ministra finansija i trezora

8. Umjesto zaključka

Usvajanjem *Izmjena i dopuna Jedinствениh pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH* uspostavljen je mehanizam za fiskalnu procjenu uticaja propisa na budžet, a koji se ogledaju u obrascima na kojima se daje izjava o fiskalnoj procjeni. Na ovaj način izrada i provođenje propisa usko su povezani s ekonomskom klasifikacijom budžeta i izvorima finansiranja, a Ministarstvu finansija i trezora BiH osigurana je bolja kontrola procjene fiskalnih uticaja na budžet predloženog propisa. Istovremeno, nosilac normativnog posla u mogućnosti je da detaljno procijeni troškove i koristi provođenja propisa u srednjoročnom periodu.

Fiskalnom procjenom uticaja propisa na budžet anticipira se buduća potrošnja i na transparentan način evidentiraju se javni rashodi i izdaci u predviđenom makroekonomskom okviru.

Značajno je napomenuti da nosilac normativnog posla može ubrzati proces donošenja predloženog propisa, pridržavajući se uputstava datih u ovom priručniku, jer se izbjegava nepotrebno vraćanje dokumentacije na doradu i/ili traženje dokumentacije koja nedostaje od ministarstva finansija. Tome će doprinijeti i softverska aplikacija za fiskalnu procjenu uticaja, koja je u fazi izrade kao dodatak Informacionom sistemu za planiranje i upravljanje budžetom (BPMIS). Na ovaj način će nosioci normativnog posla podnositi fiskalne procjene uticaja pojedinog propisa na budžet, te će se ova procedura uklopiti u trend elektronskog poslovanja.

Ono što je dodatno vrijedno u jačanju fiskalne discipline svakako je činjenica da se fiskalna procjena uticaja efektivno primjenjuje i na nivou Federacije BiH i u svih 10 kantona, te vjerujemo da će jednako olakšati proces planiranja sredstava za pojedine propise i na nivou institucija BiH.

**Izmjene i dopune
Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa
u institucijama BiH¹**

¹ "Službeni glasnik BiH", br. 50/17 od 11. 07. 2017., str: 88 - 128.

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 30. sjednici Doma naroda, održanoj 30. juna 2017. godine i na 48. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 14. juna i 5. jula 2017. godine, usvojila je

IZMJENE I DOPUNE JEDINSTVENIH PRAVILA ZA IZRADU PRAVNIH PROPISA U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 11/05, 58/14 i 60/14), u članu 58. dodaju se novi st. (3) i (4) koji glase:

"(3) Izuzetno od odredbi st. (1) i (2) ovog člana, za nacрте ili prijedloge propisa u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: institucije BiH), za koje se provodi sveobuhvatna procjena uticaja u skladu sa Aneksom I ovih pravila, nosilac normativnog posla umjesto obrazloženja podnosi izvještaj o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja.

(4) Aneks I iz stava (3) ovog člana čini sastavni dio ovih pravila."

Član 2.

U članu 60. stav (1) iza tačke b) dodaje se nova tačka c) koja glasi:

"(c) principe na kojima je zasnovan propis,".

Dosadašnje tač. c), d) i e) postaju tač. d), e) i f) iza kojih se dodaje nova tačka g) koja glasi:

"(g) obrazloženje mogućih ekonomskih, socijalnih i okolišnih uticaja propisa,".

Dosadašnje tač. f) i g) postaju tač. h) i i).

Član 3.

U članu 65. dodaje se stav (7) koji glasi:

"(7) Procjena fiskalnih uticaja propisa podnosi se na Obrascu broj 2a iz Aneksa I ovih pravila."

Član 4.

U članu 68. stav (1) iza riječi "proces" dodaju se riječi: "procjene uticaja,".

Član 5.

Član 69. mijenja se i glasi:

"Član 69.

(Koordinatori postupka procjene uticaja i odgovorni državni službenici)

(1) U institucijama BiH određuju se koordinatori postupka procjene uticaja.

(2) Poslovi koordinatora postupka procjene uticaja obuhvataju slijedeće:

- a) osigurava metodološko jedinstvo i dosljednu primjenu postupka procjene uticaja u okviru institucije BiH,
- b) po potrebi, aktivno učestvuje u provođenju prethodne i sveobuhvatne procjene uticaja propisa,
- c) osigurava koherentnost i usklađenost propisa sa strateškim ciljevima, strateškim programima i pripadajućim aktivnostima u okviru nadležnosti institucije BiH,

- d) u slučaju identifikovanja neusaglašenosti, preklapanja ili praznina između propisa pojedinih organizacionih jedinica institucije, pruža stručnu pomoć i koordinira između odgovornih organizacionih jedinica institucije BiH, s ciljem otklanjanja takvih neusaglašenosti, preklapanja ili praznina i vršenja odgovarajućih usklađivanja,
 - e) sarađuje sa centralnim koordinirajućim i kontrolnim tijelima postupka procjene uticaja, kao i drugim institucijama BiH i drugih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, uključujući osiguravanje provođenja konsultacija sa svim zainteresovanim stranama (strukovna udruženja, nevladine organizacije, predstavnici akademske zajednice, predstavnici međunarodnih organizacija i sl.) u postupku procjene uticaja,
 - f) koordinira i sarađuje sa nadležnom organizacionom jedinicom institucije BiH za pripremu i izvršenje budžeta u postupku izrade dokumenta o okviru budžeta i godišnjeg budžetskog zahtjeva institucije BiH s ciljem planiranja i osiguravanja odgovarajućih budžetskih i vanbudžetskih sredstava neophodnih za provođenje sveobuhvatnih procjena uticaja,
 - g) nadgleda proces praktične primjene metodologije za procjenu uticaja u okviru institucije BiH, s ciljem identifikovanja eventualnih slabosti i nedostataka, te, u slučaju potrebe, predlaže odgovarajuće mjere rukovodiocu institucije s ciljem njihovog
 - h) prevazilaženja i vrši druge poslove u skladu sa Aneksom I ovih pravila.
- (3) Rukovodeći državni službenici, šefovi unutrašnjih organizacionih jedinica i stručni savjetnici u institucijama BiH odgovorni su za provođenje postupka procjene uticaja prilikom izrade propisa."

Član 6.

U Dijelu četvrtom naziv Poglavlja II. mijenja se i glasi:

"POGLAVLJE II. POSTUPAK PROCJENE UTICAJA I IZRADE PROPISA".

Član 7.

Član 70. mijenja se i glasi:

"Član 70.

(Pokretanje postupka za pripremu propisa)

Postupak za izradu prednacrt, nacrt i prijedloga propisa pokreće se u skladu sa članom 6. Aneksa I ovih pravila (prethodna procjena uticaja)."

Član 8.

Član 71. mijenja se i glasi:

"Član 71.

(Sastav radne grupe za sveobuhvatnu procjenu uticaja i izradu propisa)

- (1) Za propise za koje se kroz provedenu prethodnu procjenu uticaja, u skladu sa Aneksom I ovih pravila, utvrdi da nije potrebno provoditi sveobuhvatnu procjenu uticaja, rukovodilac institucije BiH koja je nosilac normativnog posla uspostavlja radnu grupu za izradu propisa, koju čine državni službenici iz člana 68. i po potrebi državni službenici iz člana 69. ovih pravila.
- (2) Nosilac normativnog posla, u skladu sa Aneksom I ovih pravila pristupa sveobuhvatnoj procjeni uticaja i pripremi propisa uspostavljanjem radne grupe, koju čine državni službenici iz čl. 68. i 69. ovih pravila.

- (3) Ako se stručnost ne može osigurati unutar institucije BiH koja je nosilac normativnog posla ili ukoliko sadržaj propisa zahtijeva saradnju sa drugim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, rukovodilac institucije može, u zavisnosti od slučaja, Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara) podnijeti zahtjev za uspostavljanje međuinstitucionalne ili međuvladine radne grupe koju čine državni službenici iz institucije nosioca normativnog posla, drugih institucija BiH ili nadležnih institucija drugih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, te predstavnici organizacija civilnog društva i, po potrebi, istaknuti domaći ili strani stručnjaci. Radom međuinstitucionalne ili međuvladine radne grupe koordinira institucija BiH koja je nosilac normativnog posla.
- (4) Prilikom uspostavljanja radnih grupa iz st. (1), (2) i (3) ovog člana, neophodno je osigurati ravnopravnu zastupljenost polova u članstvu radne grupe."

Član 9.

Čl. 72. i 73. brišu se.

Član 10.

Član 74. mijenja se i glasi:

"Član 74.

(Priprema prednacrt, nacrt ili prijedloga propisa)

- (1) U skladu s provedenim postupkom prethodne, odnosno sveobuhvatne procjene uticaja iz Aneksa I ovih pravila, radna grupa priprema prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa.
- (2) U pripremi prednacrt, nacrt ili prijedloga propisa primjenjuju se kriteriji koji su postavljeni u poglavljima od I. do III. i Aneksom I ovih pravila."

Član 11.

Član 75. mijenja se i glasi:

"Član 75.

(Proces konsultacija)

Proces konsultacija u postupku procjene uticaja i izrade propisa provodi se u skladu sa Aneksom I ovih pravila i Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa."

Član 12.

Član 76. mijenja se i glasi:

"Član 76.

(Priprema nacrt, odnosno prijedloga propisa)

- (1) Na osnovu ishoda konsultacija, radna grupa za procjenu uticaja i izradu propisa priprema nacrt, odnosno prijedlog propisa.
- (2) U pripremi nacrt, odnosno prijedloga propisa primjenjuju se kriteriji određeni u poglavljima od I. do III. i Aneksu I ovih pravila."

Član 13.

Član 77. mijenja se i glasi:

"Član 77.

(Odobranje izvještaja o procjeni uticaja i nacrt, odnosno prijedloga propisa)

- (1) Radna grupa za procjenu uticaja i izradu propisa podnosi izvještaj o provedenoj procjeni

uticaja propisa i nacrt, odnosno prijedlog propisa na odobrenje rukovodiocu institucije BiH, u skladu sa odredbama Aneksa I ovih pravila.

(2) Po dobivanju odobrenja rukovodioca institucije BiH iz stava (1) ovog člana, uz nacrt, odnosno prijedlog propisa, zavisno od slučaja, Vijeću ministara ili Predsjedništvu Bosne i Hercegovine se dostavljaju:

- (a) obrazloženje koje ispunjava kriterije iz Poglavlja II. ovih pravila, za propise za koje se provodi samo prethodna procjena uticaja u skladu sa Aneksom I ovih pravila,
- (b) obrazac broj 1 Aneksa I ovih pravila, odobren od rukovodioca institucije BiH,
- (c) obrazac broj 2 Aneksa I ovih pravila, odobren od rukovodioca institucije BiH,
- (d) instrumenti za usklađivanje sa pravnom tečevinom EU odnosno tabela o usklađenosti i izjava o usklađenosti, za propise za koje je provedena sveobuhvatna procjena uticaja,
- (e) dokumentacija o obavljenim konsultacijama, odnosno obavljenoj javnoj raspravi,
- (f) mišljenja kontrolnih tijela iz Aneksa I ovih pravila, Generalnog sekretarijata Vijeća ministara, kao i drugih nadležnih tijela u skladu sa Poslovníkom o radu Vijeća ministara."

Član 14. (Stupanje na snagu i primjena)

Ove izmjene i dopune Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuju se od 01.07.2017. godine.

Broj 01,02-02-4-566/17

5. jula 2017. godine

Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Šefik Džaferović, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Bariša Čolak, s. r.

ANEKS I

METODOLOGIJA PROCJENE UTICAJA PRILIKOM

IZRADE PROPISA

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Ovim aneksom propisuje se metodologija procjene uticaja prilikom izrade prednacrt, nacrt ili prijedloga novih ili izmjena i dopuna postojećih propisa iz člana 2. stav (1) ovih pravila u institucijama izvršne vlasti Bosne i Hercegovine, vrste procjena i obrasci za procjenu uticaja, postupak procjene uticaja, uključujući i način međuinstitucionalnih i međuvladinih konsultacija, kao i konsultacija sa javnošću u tom postupku, kontrolna tijela za suštinsku provjeru provedene procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih uticaja i centralno koordinirajuće tijelo, postupak razmatranja sveobuhvatne procjene i nacrt i prijedloga propisa, elektronski sistem podrške postupku procjene uticaja, stručno osposobljavanje i usavršavanje vezano za procjenu uticaja i izradu propisa, instrumenti za sveobuhvatno unapređenje kvaliteta propisa, te druga pitanja u vezi s postupkom procjene uticaja.

Član 2. (Procjena uticaja)

- (1) Procjena uticaja predstavlja niz međusobno povezanih istraživačko-analitičkih postupaka i radnji koji uključuju: objektivnu analizu stanja i definisanje problema, utvrđivanje ciljeva i mogućih rješenja za njihovo ostvarivanje, procjenu pozitivnih i negativnih uticaja mogućih rješenja u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom pogledu, međusobno poređenje prednosti i nedostatka mogućih rješenja, odabiranje rješenja koja će biti sadržana u prijedlogu novog ili izmjeni i dopuni postojećeg propisa ili provedena putem nenormativnih aktivnosti i mjera, utvrđivanje i provođenje okvira za praćenje, izvještavanje i evaluaciju.
- (2) Procjena uticaja zasniva se na činjenicama i dokazima i provodi se uz istovremene međuinstitucionalne i konsultacije sa javnošću, a po potrebi i konsultacije sa institucijama drugih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini.

Član 3. (Ciljevi procjene uticaja)

- (1) Opći cilj procjene uticaja je stvaranje uslova za izradu i donošenje kvalitetnijih propisa zasnovanih na raspoloživim činjenicama i dokazima, tako da se ciljevi propisa ostvaruju uz najniže moguće troškove i ne stvaraju prepreke poslovnom okruženju, građanima i društvu općenito.
- (2) Posebni ciljevi procjene uticaja su:
 - a) podsticanje međuinstitucionalne i međuvladine saradnje i koordinacije nosilaca izrade propisa radi jednostavnijeg i bržeg usaglašavanja rješenja i ostvarivanja ciljeva,
 - b) doprinos jačanju transparentnosti i participativnoj demokratiji kroz uključivanje svih zainteresovanih strana, uključujući javnost, u postupcima izrade, predlaganja,

- praćenja primjene, izvještavanja i evaluacije propisa,
- c) doprinos ekonomičnom, efikasnom, efektivnom i transparentnijem planiranju i korištenju budžetskih sredstava,
 - d) doprinos integrisanom, pametnom, održivom i inkluzivnom ekonomskom rastu i razvoju,
 - e) doprinos povećanju mogućnosti za zapošljavanje, smanjenju siromaštva, uključenosti u obrazovanju, unapređenju zdravstvene zaštite i sveukupnom smanjenju socijalne isključenosti i diskriminacije, uključujući osiguranje principa ravnopravnosti polova, osnaživanja vladavine prava, napretka u borbi protiv organizovanog kriminala, terorizma i korupcije u Bosni i Hercegovini,
 - f) doprinos ostvarenju strateških ciljeva Bosne i Hercegovine u oblasti zaštite okoliša, koji između ostalog uključuje poboljšanje upravljanja okolišem i razvoj okolinske infrastrukture uz povećanje otpornosti na klimatske promjene, zaštiti bioraznolikosti, razvoju energetskeg potencijala, posebno obnovljivih izvora energije i povećanju energetske efikasnosti, itd.

Član 4. (Osnovni principi procjene uticaja)

Osnovni principi procjene uticaja su:

- a) *usmjerenost* - prijedlozi mogućih rješenja su usmjereni na potpuno ili djelimično otklanjanje negativnih uticaja utvrđenih problema,
- b) *srazmjernost* - prijedlozi mogućih rješenja srazmjerni su riziku uzročno-posljedičnih veza problema,
- c) *odgovornost* - prijedlozi mogućih rješenja su odraz detaljne procjene i odabiranja najpovoljnijeg rješenja koji podrazumijevaju odgovornost za djelovanje u datoj oblasti, donijete odluke u vezi s tim, njihovo dosljedno provođenje, uključujući obavezu izvještavanja, naročito u pogledu odgovornosti za posljedice odabranih rješenja,
- d) *transparentnost* - prijedlozi mogućih rješenja su rezultat detaljne procjene mogućih uticaja i konsultacija svih zainteresovanih strana,
- e) *objektivnost* - procjena uticaja i prijedlog najpovoljnijeg rješenja zasniva se na objektivnoj procjeni prema zadatim kriterijima,
- f) *usklađenost* - predložena rješenja usklađuju se sa pravnim okvirom u Bosni i Hercegovini, međunarodnim standardima i *Acquis-em*,
- g) *fiskalna održivost* - moguća rješenja i prijedlog najpovoljnijeg rješenja usklađeni su sa srednjoročnim fiskalnim okvirom,
- h) *sveobuhvatan (integralan) pristup* - procjena uticaja provodi se na uravnotežen način, u međusobno povezanom postupku procjene fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih uticaja.

Član 5. (Primjena drugih propisa)

- (1) Postupak planiranja normativno-pravnih aktivnosti provodi se u skladu sa Odlukom o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanja o radu u institucijama Bosne i

Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 94/14) i Uputstvom o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 45/15).

- (2) Na pitanja konsultacija sa javnošću u postupku procjene uticaja primjenjuju se Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa.

DIO DRUGI – VRSTE PROCJENE I OBRASCI ZA PROCJENU UTICAJA

Član 6. (Prethodna procjena uticaja)

- (1) Prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH zasniva se na izvršenoj prethodnoj procjeni mogućih uticaja (u daljem tekstu: Prethodna procjena).
- (2) Prethodna procjena provodi se za sve propise koji se namjeravaju predložiti u plan normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, kao sastavni dio godišnjeg programa rada institucije BiH i Vijeća ministara, kao i za propise koji se predlažu za usklađivanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine s *Acquis-em*, te zaključivanje međunarodnih sporazuma.
- (3) U fazi planiranja normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH prethodna procjena provodi se, dokumentira i podnosi uz plan normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH, te se u fazi razmatranja i donošenja propisa prilaže uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa na Obrascu broj 1 ovog aneksa.
- (4) Institucija BiH provodi postupak prethodnih konsultacija prilikom izrade plana normativno-pravnih aktivnosti u skladu sa Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa.

Član 7. (Sveobuhvatna procjena uticaja)

- (1) Sveobuhvatna procjena uticaja provodi se za propise utvrđene godišnjim planom normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, za koje je kroz prethodnu procjenu uticaja, na osnovu kriterija propisanih u Obrascu 1 ovog aneksa, utvrđeno da mogu imati značajne fiskalne, ekonomske, socijalne ili okolišne uticaje.
- (2) Izuzetno, u skladu sa zaključkom Vijeća ministara, Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, institucija BiH provodi prethodnu, a po potrebi i sveobuhvatnu procjenu uticaja i za propise koji nisu sadržani u godišnjem planu normativnopravnih aktivnosti institucije BiH i Vijeća ministara, u skladu sa odredbama ovog aneksa.
- (3) Za propise iz stava (2) ovog člana, za koje je utvrđena potreba provođenja sveobuhvatne procjene uticaja, shodno se primjenjuju odredbe ovog aneksa.
- (4) Kao polazište u postupku provođenja sveobuhvatne procjene uticaja koristi se Obrazac broj 1 ovog aneksa o provedenoj prethodnoj procjeni uticaja.
- (5) Izvještaj o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja dokumentira se i podnosi na Obrascu broj 2 ovog aneksa uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa nadležnom donosiocu propisa.

DIO TREĆI - POSTUPAK PROCJENE UTICAJA

Član 8.

(Provođenje procjene uticaja)

- (1) Procjenu uticaja iz čl. 6. i 7. ovog aneksa provodi nosilac normativnog posla.
- (2) Postupak procjene obuhvata slijedeće radnje:
 - a) analiza stanja i utvrđivanje problema,
 - b) utvrđivanje ciljeva,
 - c) predlaganje mogućih rješenja za prevazilaženje identifikovanih problema, odnosno za postizanje utvrđenih ciljeva,
 - d) procjena uticaja mogućih rješenja u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom pogledu,
 - e) provođenje horizontalnih međuinstitucionalnih, a po potrebi i vertikalnih međuinstitucionalnih konsultacija,
 - f) provođenje konsultacija sa javnošću,
 - g) provođenje uporedne analize predloženih rješenja,
 - h) predstavljanje rezultata i predlaganje najpovoljnijih rješenja,
 - i) utvrđivanje okvira za praćenje, izvještavanje i evaluaciju,
 - j) praćenje i izvještavanje o provođenju propisa u skladu s utvrđenim okvirom za praćenje iz tačke i) ovog člana i
 - k) provođenje srednjoročne odnosno ex post evaluacije propisa.

Član 9.

(Analiza stanja i utvrđivanje problema)

- (1) U postupku analize stanja i utvrđivanja problema neophodno je što sveobuhvatnije sagledati postojeće stanje, identifikovati i detaljno analizirati postojeći problem i razloge njegovog nastanka, uz identifikaciju interesnih strana na koje se problem odnosi direktno ili indirektno, te utvrditi da li je riječ o povremenom ili stalnom problemu. U ovoj fazi postupka procjene uticaja, potrebno je ukratko opisati razvoj problema tokom vremena, utvrditi zašto postojeća situacija nije više održiva, uz utvrđivanje uzročnopsljudičnih veza i rizika koji se mogu očekivati ukoliko se ne donese novi, izmijeni postojeći propis ili primijeni odgovarajuća nenormativna mjera za prevazilaženje problema.
- (2) U postupku analize trenutnog stanja i utvrđivanja problema kao polazište se koriste:
 - a) dostupni i mjerodavni sekundarni izvori informacija koji se u pravilu kombinuju sa primarnim izvorima informacija,
 - b) organizovanje i provođenje horizontalnih, a po potrebi i vertikalnih međuinstitucionalnih konsultacija uz aktivno učešće predstavnika organizacija civilnog društva i istaknutih stručnjaka odgovarajućeg profila,
 - c) sekundarni izvori iz stava (2) tačka a) ovog člana, između ostalog, uključuju mjerodavne izvore podataka koji su dostupni putem odgovarajućih nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini, kao i iz drugih značajnih javno dostupnih izvora, kao što su naučna istraživanja, studije, izvještaji akademskih i organizacija civilnog društva i tome slično.

- (3) Osim izvora podataka iz stava (2) ovoga člana, za utvrđivanje činjenica i podataka koji će poslužiti kao polazna osnova i podloga za sve naredne faze postupka procjene uticaja propisa, koriste se i drugi značajni izvori podataka iz odgovarajućih institucija Evropske unije i drugih odgovarajućih međunarodnih organizacija i institucija.
- (4) Na osnovu preduzetih istraživačko-analitičkih radnji iz stava (2) ovog člana, izrađuje se problemsko stablo putem kojeg se utvrđuju uzročno-posljedične veze problema, sa težištem na utvrđivanju neposrednih i dubljih uzroka problema.

Član 10.

(Utvrđivanje ciljeva)

- (1) Na osnovu utvrđenih problema iz člana 9. ovog aneksa pristupa se utvrđivanju slijedećih ciljeva:
 - a) općeg cilja kojim se iskazuje krajnji ishod ili konačni dugoročni uticaj propisa,
 - b) posebnih ciljeva koji kumulativno i neposredno dovode do ostvarenja općeg cilja,
 - c) operativnih ciljeva koji kumulativno i neposredno dovode do ostvarenja posebnog cilja u okviru kojeg se utvrđuju.
- (2) Ciljevi iz stava (1) ovog člana utvrđuju se u skladu sa slijedećim kriterijima:
 - a) *specifičan*: ciljevi trebaju biti precizni i dovoljno konkretni kako ne bi podliježali oprečnim tumačenjima,
 - b) *mjerljiv*: ciljevi trebaju definisati buduće željeno stanje u mjerljivom obliku kako bi se kasnije moglo procijeniti da li je cilj ostvaren ili ne,
 - c) *prihvatljiv*: ciljevi trebaju biti prihvatljivi, razumljivi i slično tumačeni od strane svih onih od kojih se očekuje preuzimanje dijela odgovornosti za njihovo ostvarenje,
 - d) *realističan*: ciljevi trebaju biti ambiciozni, ali istovremeno i realno postavljeni kako bi ih svi odgovorni prihvatili kao značajne,
 - e) *vremenski određen*: ciljevi su vremenski određeni ako je njihovo ostvarenje moguće definisati u određenom vremenskom periodu, tj. moguće je odrediti roкове njihovog izvršenja.

Član 11.

(Utvrđivanje mogućih rješenja)

- (1) Za potrebe ostvarivanja operativnih ciljeva obavezno se utvrđuju tri moguća rješenja:
 - a) zadržati postojeće stanje,
 - b) postepeni pristup u načinu rješavanja utvrđenog problema,
 - c) potpuno novi pristup u odnosu na trenutno stanje u načinu rješavanja utvrđenog problema.
- (2) Jedno od mogućih rješenja iz stava (1) tač. b) i c) ovog člana može predstavljati nenormativno, odnosno normativno rješenje.
- (3) U slučaju nemogućnosti utvrđivanja nenormativnog rješenja, utvrđuju se normativna rješenja za moguća rješenja iz stava (1) tač. b) i c) ovog člana.
- (4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u slučaju usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa

Acquis-em razmatraju se dva moguća rješenja:

- a) djelimično usklađivanje i
- b) potpuno usklađivanje.

Član 12.

(Procjena fiskalnih uticaja mogućih rješenja)

- (1) Očekivani fiskalni uticaji procjenjuju se u odnosu na očekivane troškove i dobiti od uvođenja propisa i mogućih alternativa uvođenju propisa, na osnovu slijedećih kriterija:
 - (a) fiskalni efekti uvođenja propisa na prihode i primitke, rashode i izdatke za budžetsku godinu i dvije naredne godine,
 - (b) obrazloženje promjena u rashodima, izdacima, prihodima i primicima, uključujući i uticaje na ravnopravnost polova,
 - (c) promjene u broju zaposlenih (sistemizovana i popunjena radna mjesta),
 - (d) potencijalne obaveze za budžet (jamstva i ostalo),
 - (e) fiskalna procjena uticaja propisa na druge budžete i nivoe vlasti (budžetske i vanbudžetske korisnike, kao i vanbudžetske fondove), ukoliko takvi uticaji postoje i
 - (f) izvori i metode osiguranja sredstava.
- (2) Kriteriji iz stava (1) ovog člana utvrđuju se procjenom očekivanih uticaja prema mjerilima: vjerovatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani fiskalni uticaji mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a fiskalni uticaji odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentuju se i podnose na Obrascu 2a ovog aneksa.

Član 13.

(Procjena ekonomskih uticaja mogućih rješenja)

- (1) Očekivani ekonomski uticaji na pojedinu privrednu oblast ili sektor procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:
 - a) zapošljavanje u privrednim subjektima,
 - b) zahtjevi za investicije vezano za poslovanje privrednih subjekata,
 - c) operativni troškovi i poslovanje privrednih subjekata,
 - d) novi administrativni troškovi za privredne subjekte,
 - e) stvaranje novih javnih ovlaštenja,
 - f) uticaj na imovinska prava.
- (2) Očekivani ekonomski uticaji na privredu u cjelini procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:
 - a) konkurentnost privrede i priliv investicija,
 - b) privredni rast,
 - c) održivost okoliša,
 - d) postizanje ciljeva društvenog razvoja,
 - e) regionalno i na posebne sektore,
 - f) makroekonomsko okruženje,
 - g) tržišna konkurentnost i

- h) druge uticaje na privredu ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (3) Kriteriji iz stava (1) ovog člana utvrđuju se procjenom očekivanih uticaja prema mjerilima: vjerovatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (4) Očekivani ekonomski uticaji mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a ekonomski uticaji odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentuju se i podnose na Obrascu 2b ovog aneksa.

Član 14.

(Procjena socijalnih uticaja mogućih rješenja)

- (1) Očekivani uticaji na socijalno osjetljive i druge grupe s posebnim interesima i potrebama te uticaj na zdravstveni i socijalni status građana procjenjuju se u odnosu na slijedeće kriterije:
 - a) zaposlenost i tržište rada,
 - b) norme i prava vezana uz kvalitetu radnog mjesta,
 - c) socijalnu uključenost i zaštitu posebno ranjivih društvenih grupa ili pojedinaca,
 - d) jednakost u tretmanu i mogućnostima, zabrana diskriminacije,
 - e) privatnost i porodični život,
 - f) zaštitu ili izloženost ličnih podataka pojedinca,
 - g) javno zdravlje,
 - h) pristup socijalnoj zaštiti, zdravstvenim i obrazovnim sistemima i posljedice za njih,
 - i) kriminal i terorizam,
 - j) korupciju i sukob interesa,
 - k) javnu sigurnost i kriminal,
 - l) odbranu,
 - m) kulturu i
 - n) druge socijalne uticaje, ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (2) Očekivani uticaji iz stava (1) ovog člana utvrđuju se prema slijedećim mjerilima: vjerovatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani socijalni uticaji mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a socijalni uticaji odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentuju se i podnose na Obrascu 2c ovog aneksa.

Član 15.

(Procjena okolišnih uticaja mogućih rješenja)

- (1) Za očekivane okolišne uticaje mjerodavne su procjene vjerovatnih uticaja u odnosu na slijedeće kriterije:
 - a) klima,
 - b) kvalitet zraka,
 - c) kvalitet vode, mora i vodnih resursa,
 - d) kvalitet zemljišta i resursa,
 - e) obnovljivi i neobnovljivi izvori energije,
 - f) bioraznolikost (zaštita biljnog i životinjskog svijeta) i pejzažna raznolikost,
 - g) upotreba zemljišta,
 - h) upravljanje otpadom,

- i) omjer ili vjerovatnoća rizika za okolinu,
 - j) uticaj aktivnosti privrednih subjekata na okolinu,
 - k) zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane i
 - l) drugi očekivani uticaji na okoliš, ukoliko se procjenjuju značajnim.
- (2) Procjena očekivanih uticaja iz stava (1) ovog člana provodi se tako da se za svako područje u kojem se očekuje djelovanje propisa utvrdi očekivana vjerovatnost nastanka uticaja prema sljedećim mjerilima: vjerovatno mali, značajni i vrlo značajni.
- (3) Očekivani okolišni uticaji mogućih rješenja iskazuju se u Obrascu broj 2 ovog aneksa, a okolišni uticaji odabranih najpovoljnijih rješenja dokumentuju se i podnose na Obrascu 2d ovog aneksa.

Član 16.

(Procjena uticaja na održivi razvoj)

Procjena uticaja na održivi razvoj predstavlja kombinaciju procijenjenih uticaja na sva područja iz čl. od 12. do 15. ovog aneksa.

Član 17.

(Kombinovanje metoda kvalitativne i kvantitativne procjene uticaja)

Kada god je to moguće, utvrđeni kvalitativni uticaji mogućih rješenja iz čl. od 12. do 16. ovog aneksa procjenjuju se i iskazuju i u kvantitativnom i monetarnom pogledu.

Član 18.

(Mjerila očekivane vjerovatnosti nastanka uticaja)

Mjerila očekivane vjerovatnosti nastanka uticaja procjenjuju se diskrecionom ocjenom nosioca normativnog posla, koja se zasniva na pribavljenim podacima i dokazima, te stručnom i naučnom pristupu utvrđenoj problematici i praksi vezano za ciljeve koji se nastoje postići kao rješenje problema.

Član 19.

(Procjena rizika, neizvjesnosti i prepreka)

U postupku procjene uticaja mogućih rješenja iz čl. od 12. do 16. ovog aneksa provodi se i procjena pratećih rizika, neizvjesnosti i prepreka vezanih za provođenje mogućih rješenja, uz utvrđivanje prijedloga za njihovo prevazilaženje.

Član 20.

(Konzultacije)

- (1) Za potrebe sveobuhvatnijeg i objektivnijeg sagledavanja problema, utvrđivanja ciljeva, procjene uticaja mogućih rješenja koja se razmatraju, te iznalaženja najpovoljnijih rješenja, nosilac normativnih poslova primjenjuje odgovarajući metod aktivnih konsultacija sa nadležnim institucijama BiH, organizacijama civilnog društva i nezavisnim stručnjacima. Kada je to potrebno, konsultacije se provode i sa nadležnim institucijama entiteta, kantona i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
- (2) Nosilac normativnog posla primjenjuje odgovarajući metod aktivnih konsultacija u jednoj ili više faza procjene uticaja iz člana 8. stav (2) tač. a) do c), a obavezno u fazi procjene uticaja mogućih rješenja iz člana 8. stav (2) tačka d) ovog aneksa.
- (3) Aktivni metod konsultacija iz stava (2) ovog člana podrazumijeva provođenje individualnih i

grupnih konsultativnih sastanaka, anketiranje, intervjuje, okrugle stolove, fokus grupe, javne i stručne rasprave putem radija, televizije i društvenih mreža, javne tribine i sl.

Član 21. (Uporedna analiza predloženih rješenja)

Za provođenje uporedne analize predloženih rješenja i odabiranje najpovoljnijeg rješenja koriste se slijedeći kriteriji:

- a) *finansijska* izvedivost podrazumijeva raspoloživost finansijskih sredstava (budžetska ili vanbudžetska sredstva potrebna za realizaciju rješenja),
- b) *organizaciona* izvedivost podrazumijeva raspoloživost organizacionih kapaciteta, uključujući znanje, iskustvo, vodstvo, organizacionu sposobnost, motivaciju i sl.,
- c) *tehnička provedivost* podrazumijeva raspoloživost, odnosno postojanje potrebnih tehničkih sredstava i opreme za provođenje rješenja,
- d) *održivost* podrazumijeva dugoročni pozitivni uticaj rješenja u širem okruženju i dužem vremenskom periodu i kapacitete različitih učesnika za provođenje odabranog rješenja u dugoročnom smislu,
- e) *efikasnost* podrazumijeva omjer koristi i troškova, odnosno u kojoj mjeri se mogu ostvariti očekivani ishodi, rezultati i uticaji s obzirom na razumne troškove provođenja rješenja,
- f) *efektivnost* podrazumijeva potencijalni nivo ostvarenosti očekivanih uticaja općeg, posebnih i operativnih ciljeva i
- g) *koherentnost* (unutrašnja i vanjska) podrazumijeva usklađenost rješenja s drugim politikama ili propisima unutar Bosne i Hercegovine i s Evropskom unijom i drugim međunarodnim sporazumima.

Član 22. (Rezultati procjene uticaja i predlaganje najpovoljnijih rješenja)

Na osnovu kriterija iz člana 21. ovog aneksa, međusobnim poređenjem utvrđenih mogućih rješenja, analiziraju se njihove glavne prednosti i nedostaci i utvrđuje prijedlog najpovoljnijeg rješenja.

Član 23. (Okvir za praćenje, izvještavanje i evaluaciju)

- (1) Praćenje predstavlja proces sistematičnog prikupljanja podataka o razvoju i provođenju propisa, te ostvarivanju ciljeva koji se odvija tokom provođenja, u određenim vremenskim intervalima, na osnovu prethodno definisanih pokazatelja koje je moguće upoređivati sa polaznim stanjem, u skladu sa okvirom za praćenje, izvještavanje i evaluaciju.
- (2) Evaluacija predstavlja postupak sistematskog i objektivnog vrednovanja izrade, provođenja i rezultata usvojenog propisa kroz analizu relevantnosti, ekonomičnosti, efektivnosti, uticaja i održivosti usvojenog propisa u odnosu na utvrđene ciljeve, a radi donošenja odgovarajućih zaključaka koji se mogu koristiti kao osnov za unapređenje ili eventualno ukidanje određenog propisa.
- (3) Okvir za praćenje, izvještavanje i evaluaciju iz stava (1) ovog člana naročito sadrži slijedeće elemente:
 - a) institucionalni okvir za praćenje provođenja i izvještavanje,

- b) pokazatelje izvršenja i uspješnosti provođenja koji uključuju polazne i ciljne vrijednosti,
- c) izvore i metode verifikacije podataka,
- d) metode prikupljanja podataka,
- e) obrasce za praćenje i izvještavanje,
- f) institucije kojima se podnosi izvještaj o praćenju provedbe propisa,
- g) rokove za podnošenje izvještaja,
- h) u slučaju potrebe, finansijska sredstva za potrebe praćenja provođenja propisa,
- i) vrstu evaluacije,
- j) evaluacijske kriterije i pitanja,
- k) aktere evaluacijskog postupka,
- l) rok za provođenje evaluacije,
- m) institucije kojima se podnosi evaluacijski izvještaj i
- n) u slučaju potrebe, finansijska sredstva za provođenje evaluacije.

Član 24.

(Definicija i vrste pokazatelja)

- (1) Pokazatelj predstavlja kvalitativnu i kvantitativnu mjeru koja se koristi da demonstrira promjenu u stanju, napretku ili rezultatu u pogledu ostvarenja ciljeva propisa.
- (2) Na nivou općeg cilja utvrđuje se pokazatelj uticaja, odnosno dugoročnih rezultata.
- (3) Na nivou posebnih ciljeva utvrđuju se pokazatelji krajnjih rezultata.
- (4) Na nivou operativnih ciljeva utvrđuju se pokazatelji izlaznih rezultata.
- (5) Na nivou odabranih rješenja utvrđuju se ulazni i procesni pokazatelji.

Član 25.

(Kriteriji za procjenu kvalitete pokazatelja)

Procjena kvalitete pokazatelja vrši se naspram slijedećih kriterija:

- a) *valjanost*: podaci trebaju jasno i adekvatno predstavljati očekivani rezultat,
- b) *integritet*: prikupljeni podaci moraju osigurati i minimizirati potencijalne greške i manipulacije sa podacima,
- c) *preciznost*: podaci trebaju imati odgovarajući nivo detalja kako bi omogućili donošenje informisanih odluka od strane nosilaca političkih funkcija,
- d) *pouzdanost*: podaci moraju odražavati stabilan i dosljedan proces prikupljanja i metod analize tokom cijelog perioda i
- e) *blagovremenost*: podaci trebaju biti dostupni učestalo, moraju biti aktuelni, ažurirani i blagovremeno dostupni.

Član 26.

(Praćenje i izvještavanje o provođenju propisa)

- (1) U skladu sa okvirom za praćenje, izvještavanje i evaluaciju iz člana 23. ovog aneksa, nosilac normativnog posla, u saradnji sa drugim nosiocima provođenja propisa vrši:
 - a) redovno praćenje provođenja propisa i u tom smislu prikupljanje neophodnih podataka prema unaprijed utvrđenim vremenskim intervalima,
 - b) procjene naspram definisanih pokazatelja uspješnosti provođenja,

- c) nadgledanje promjena i poređenje s polaznim stanjem,
 - d) identifikovanje rizika uz davanje prijedloga odgovarajućih mjera i aktivnosti za njihovo prevazilaženje i
 - e) predlaganje izmjena i dopuna propisa ukoliko se utvrđeni ciljevi propisa ne ostvaruju.
- (2) Izvještaj o praćenju provođenja propisa podnosi se najmanje jednom godišnje Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje.

Član 27.

(Srednjoročna odnosno ex post evaluacija propisa)

- (1) *Ex post* evaluacija provodi se za sve propise za koje je provedena sveobuhvatna procjena uticaja, najmanje nakon četiri do najviše šest godina od stupanja na snagu propisa.
- (2) U slučaju provođenja složenih propisa, pored *ex post* evaluacije iz stava (1) ovog člana, može se provesti i srednjoročna evaluacija, nakon tri do četiri godine primjene propisa, putem koje se, između ostalog, razmatraju slijedeća pitanja: relevantnost ciljeva i logike intervencije u odnosu na ciljeve, efektivnost, odnosno nivo ostvarenosti ciljeva kroz analizu ishoda ili uticaja, te efikasnost, odnosno odnos između utrošenih resursa i ostvarenih rezultata.
- (3) Izvještaj o provedenoj srednjoročnoj evaluaciji naročito ukazuje na eventualna odstupanja od ciljeva propisa u toku njegovog provođenja, uz davanje preporuka za unapređenje propisa.

Član 28.

(Evaluacijski kriteriji)

- (1) Evaluacijski kriteriji su:
 - a) *relevantnost*: primjerenost propisa s obzirom na problem i kontekst, posebno primjerenost ciljeva i logike intervencije,
 - b) *koherentnost (unutrašnja i vanjska)*: usklađenost različitih ciljeva propisa, usklađenost propisa s drugim relevantnim javnim politikama i propisima, te međunarodnim sporazumima,
 - c) *efikasnost/ekonomičnost/efektivnost*: omjer koristi i troškova, odnosno mjera u kojoj su ostvareni ishodi, rezultati i uticaj s obzirom na razumne troškove provođenja,
 - d) *djelotvornost*: nivo ostvarenosti očekivanih uticaja, odnosno ciljeva,
 - e) *održivost*: potencijal dugoročnog pozitivnog uticaja propisa i kapaciteti različitih aktera za dalji nastavak provođenja propisa, ukoliko je ona dalje potrebna,
 - f) *uticaj*: promjena u širem okruženju i u dužem vremenskom periodu uslijed ukupnih uticaja propisa.
- (2) Prilikom odabira kriterija iz stava (1) ovog člana u svakom pojedinačnom slučaju evaluacije uticaja propisa u obzir se uzimaju specifična svrha evaluacije, sadržaj i ciljevi propisa koji se evaluira, dostupnost podataka, raspoloživo vrijeme, sredstva i stručnjaci za provođenje evaluacije, politički interesi naručioca evaluacije, te interesi ciljnih grupa.

Član 29.

(Evaluacijski postupak)

- (1) S ciljem provođenja evaluacijskog postupka potrebno je prethodno utvrditi:

- a) specifičnu svrhu evaluacije,
 - b) ciljne grupe,
 - c) najvažnije evaluacijske kriterije s obzirom na svrhu evaluacije,
 - d) glavna pitanja na koja treba odgovoriti evaluacija,
 - e) pokazatelje, ukoliko nisu prethodno utvrđeni,
 - f) informacije koje je potrebno prikupiti,
 - g) izvore i dostupnost informacija,
 - h) metode prikupljanja informacija,
 - i) učesnike evaluacijskog postupka.
- (2) U slučaju provođenja vanjske evaluacije utvrđuje se opis evaluacijskog zadatka, koji naročito sadrži slijedeće elemente:
- a) naziv naručioca evaluacije,
 - b) predmet evaluacije,
 - c) ciljeve evaluacije,
 - d) rok za provođenje evaluacije,
 - e) vrijednost ugovora,
 - f) ciljne grupe koje treba obuhvatiti,
 - g) evaluacijske kriterije,
 - h) ključna evaluacijska pitanja,
 - i) posebne uslove za izbor izvršioca evaluacije,
 - j) uslove povjerljivosti,
 - k) provjeru postojanja sukoba interesa.
- (3) Završni izvještaj o provedenom evaluacijskom postupku sadrži slijedeće:
- a) sažetak izvještaja ne duži od šest stranica,
 - b) kritičko mišljenje, zasnovano na nizu podataka, o evaluacijskim kriterijima koji će biti predmet evaluacije,
 - c) jasan sažetak primijenjene metodologije i završna procjena ograničenja odabranog pristupa i korištenih podataka,
 - d) jasan logički slijed između analize i predstavljenih rezultata, odgovora na pitanja za evaluaciju i donesenih zaključaka.
- (4) Završni srednjoročni, odnosno *ex post* evaluacijski izvještaji dostavlja se Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje.
- (5) Usvojeni završni srednjoročni, odnosno *ex post* evaluacijski izvještaji iz stava (4) ovog člana objavljuju se na internet platformi Vijeća ministara.

DIO ČETVRTI – KOORDINIRAJUĆE I KONTROLNA TIJELA

Član 30. (Kontrolna tijela)

- (1) Nosilac normativnog posla pribavlja mišljenja u vezi provedene sveobuhvatne procjene uticaja od slijedećih kontrolnih tijela:

- a) Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere procjene fiskalnih uticaja propisa, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - b) Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere procjene ekonomskih i okolišnih uticaja, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - c) Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, Agencije za ravnopravnost polova Bosne i Hercegovine, Agencije za prevenciju i borbu protiv korupcije Bosne i Hercegovine i Agencije za zaštitu ličnih podataka Bosne i Hercegovine u pogledu suštinske provjere provedene procjene socijalnih uticaja, u skladu sa svojim nadležnostima,
 - d) Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara u pogledu usklađenosti između sadržaja izvještaja o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja i nacrtu ili prijedloga propisa, a posebno u kojoj mjeri i na koji način su odabrana najpovoljnija rješenja, institucionalni okvir i mehanizmi za praćenje, izvještavanje i evaluaciju utvrđeni u izvještaju o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja ugrađeni u nacrt ili prijedlog propisa.
- (2) U slučaju propisa koji mogu imati uticaj na niže nivoe vlasti u Bosni i Hercegovini, kontrolna tijela iz stava (1) ovog člana prilikom davanja mišljenja konsultuju odgovarajuća nadležna tijela nižih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini.
 - (3) Kontrolna tijela iz stava (1) tač. a), b) i c) ovog člana daju mišljenja iz svoje nadležnosti na obrascima iz čl. 12. do 15. ovog aneksa, a kontrolno tijelo iz stava (1) tačka d) ovog člana u okviru mišljenja koje daje u skladu sa Poslovníkom o radu Vijeća ministara.
 - (4) Rok za davanje mišljenja kontrolnih tijela iz stava (1) ovog člana je 15 dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

Član 31. (Centralno koordinirajuće tijelo)

- (1) Generalni sekretarijat Vijeća ministara je centralno koordinirajuće tijelo postupka procjene uticaja.
- (2) Generalni sekretarijat Vijeća ministara razmatra prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti institucije BiH i vrši uvid u dostavljene obrasce prethodne procjene te, po ocijenjenoj potrebi, vraća obrazac prethodne procjene instituciji BiH na doradu, uz odgovarajuće upute i rok za izvršenje, popunjavanjem i dostavljanjem Obrasca broj 1 iz Priloga 3 Uputstva o načinu pripreme i godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 45/15).
- (3) Institucija BiH je dužna prijedlog plana normativno-pravnih aktivnosti usaglasiti sa Generalnim sekretarijatom Vijeća ministara najkasnije do 30.11. tekuće godine, radi njegovog uvrštavanja u godišnji program rada institucije BiH i Vijeća ministara za slijedeću godinu.

Član 32. (Postupak razmatranja sveobuhvatne procjene i nacrtu i prijedloga propisa)

- (1) Stručni kolegij institucije BiH razmatra nacrt izvještaja o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja (u daljem tekstu: Obrazac broj 2), uz prednacrt, nacrt, ili prijedlog propisa, te vrši procjenu

njihove sadržajne kvalitete i međusobne usklađenosti. U postupku razmatranja, stručni kolegij institucije posebnu pažnju posvećuje slijedećim pitanjima:

- a) usklađenost sa politikama drugih sektora unutar institucije BiH, međusektorska usklađenost i dosljednost materijala iz stava (1) ovog člana sa strateškim prioritetima i politikama Bosne i Hercegovine,
 - b) kvalitet procjene postojeće situacije i formulacije problema,
 - c) jasnoća ciljeva i namjeravanih rezultata,
 - d) predstavljena moguća rješenja za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, odnosno prevazilaženje utvrđenih problema i njihovi mogući uticaji,
 - e) izvještaj o provedenim konsultacijama, a posebno način na koji su pribavljeni komentari razmotreni i ugrađeni u Obrazac broj 2 i prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa,
 - f) argumenti za odabir najpovoljnijih rješenja,
 - g) provjerava sa stručne strane gledišta da li su materijali iz stava (1) ovog člana pripremljeni u skladu sa postupkom procjene uticaja iz ovog aneksa i nomotehničkim pravilima propisanim u ovim pravilima,
 - h) ukoliko stručni kolegij institucije BiH zaključi da Obrazac broj 2, prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa ili njihovi pojedini dijelovi nisu spremni za upućivanje u dalju proceduru razmatranja u skladu sa ovim aneksom i Poslovníkom o radu Vijeća ministara, u tom slučaju stručni kolegij institucije može dati prijedlog rukovodiocu institucije BiH da se Obrazac broj 2 sa prednacrtom, nacrtom ili prijedlogom propisa vrati radnoj grupi na doradu uz odgovarajuće upute i određivanje roka za izvršenje.
- (2) Po dobivanju saglasnosti rukovodioca institucije BiH na materijale iz stava (1) ovog člana, provode se međuinstitucionalne i javne konsultacije objavom na internet platformi Vijeća ministara.
 - (3) Nakon provedenih konsultacija iz stava (2) ovog člana, provodi se analiza pribavljenih komentara i prijedloga, izrađuje izvještaj o provedenim konsultacijama, materijali iz stava (1) ovog člana se prema potrebi usklađuju sa pribavljenim komentarima i prijedlozima, te dostavljaju stručnom kolegiju institucije BiH na razmatranje i odlučivanje rukovodioca institucije BiH.
 - (4) Po dobivanju saglasnosti rukovodioca institucije BiH iz stava (3) ovog člana, pristupa se pribavljanju mišljenja kontrolnih tijela iz člana 30. ovog aneksa. Nakon pribavljanja mišljenja kontrolnih tijela iz stava (4) ovog člana i analize istih, Obrazac broj 2, prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa se prema potrebi usklađuje sa pribavljenim mišljenjima.
 - (5) Nakon što pribavi mišljenja kontrolnih tijela i po potrebi usaglasí sadržaj sveobuhvatne procjene uticaja, uključujući usaglašavanje sadržaja nacrtá ili prijedloga propisa sa pribavljenim mišljenjima, nosilac normativnog posla ih dostavlja Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara, koji popunjavanjem i ovjerom Obrascá broj 3 ovog aneksa daje mišljenje o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja u pogledu poštivanja svih proceduralnih koraka sadržanih u ovom aneksu.
 - (6) U slučaju neslaganja nosioca normativnog posla sa mišljenjem nadležnog kontrolnog tijela iz stava (4) ovog člana, nosilac normativnog posla uz Obrazac broj 2 ovog aneksa sa pribavljenim mišljenjima kontrolnih tijela i uz nacrt ili prijedlog propisa dostavlja Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara i očitovanje u kojem navodi područja i razloge neslaganja. Generalni sekretarijat Vijeća ministara postupa u skladu sa stavom (5) ovog člana, te sve materijale iz ovog stava dostavlja

nadležnom odboru Vijeća ministara na razmatranje. Ukoliko se ni na nadležnom odboru Vijeća ministara ne usaglasa različiti stavovi nosioca normativnog posla i kontrolnog tijela, Obrazac broj 2 ovog aneksa, uz nacrt ili prijedlog propisa, te pribavljena mišljenja kontrolnih tijela, kao i očitovanje nosioca normativnog posla uvrštava se u dnevni red sjednice Vijeća ministara, koje ga razmatra i donosi odgovarajuću odluku.

- (7) U slučaju kada Generalni sekretarijat Vijeća ministara ocijeni da dostavljena sveobuhvatna procjena uticaja ne ispunjava uslove iz Obrasca broj 3 ovog aneksa, vratit će Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja na doradu nosiocu normativnog posla uz odgovarajuće upute, te odrediti rok izvršenja.
- (8) Vijeće ministara će odbiti uvrstiti propis na dnevni red sjednice, ukoliko nisu ispunjeni uslovi iz stava (5) ovog člana.

Član 33.

(Elektronski sistem podrške)

- (1) Provedene fiskalne procjene uticaja propisa dostavljaju se Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine putem BPIMIS elektronskog sistema na Obrascu broj 2a iz člana 12. ovog aneksa.
- (2) Provedene procjene ekonomskih, socijalnih i okolišnih uticaja propisa dostavljaju se kontrolnim tijelima iz člana 30. stav (1) tač. b) i c) ovog aneksa elektronskim putem na obrascima iz čl. od 13. do 15. ovog aneksa, a kontrolnom tijelu iz člana 30. stav (1) tačka d) uz prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa dostavlja se elektronskim putem Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja.
- (3) Obrazac broj 2 o provedenoj sveobuhvatnoj procjeni uticaja propisa, sa pribavljenim mišljenjima centralnog koordinirajućeg i kontrolnih tijela, podnose se uz nacrt ili prijedlog propisa Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine elektronskim putem.

DIO PETI – STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE

Član 34.

(Nadležnost i obuhvat stručnog osposobljavanja i usavršavanja)

- (1) Odgovorni državni službenici u institucijama BiH iz čl. 68. i 69. ovih pravila, uključujući i odgovorne državne službenike kontrolnih tijela i centralnog koordinirajućeg tijela iz čl. 30. i 31. ovog aneksa, imaju pravo i obavezu stručnog osposobljavanja i usavršavanja iz oblasti procjene uticaja i izrade propisa.
- (2) Obuke iz stava (1) ovog člana provode se u skladu sa planom i programom obuke koji donosi Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine.
- (3) Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine jednom godišnje, uz konsultacije sa centralnim koordinirajućim i kontrolnim tijelima za procjenu uticaja i koordinatorima za procjenu uticaja u institucijama BiH, vrši analizu uspješnosti provedenih obuka i utvrđuje dalje potrebe za obukom, uz definisanje odgovarajućih programa obuke.

Član 35.
(Priručnici za procjenu uticaja i izradu propisa)

- (1) Državni službenici iz člana 34. stav (1) ovog aneksa, mogu upotpunjavati i usavršavati svoje stručno znanje i vještine iz oblasti procjene uticaja i izrade propisa korištenjem slijedećih priručnika:
 - a) Priručnik za procjenu uticaja,
 - b) Priručnik za izradu pravnih propisa,
 - c) Priručnik za izradu obrazloženja pravnih propisa,
 - d) Priručnik o rodno odgovornom budžetiranju,
 - e) Priručnik za integrisanje ravnopravnosti polova u pravne propise i
 - f) drugi priručnici u vezi postupka procjene uticaja koji po potrebi mogu biti izrađeni.
- (2) Priručnici iz stava (1) ovog člana dostupni su na internet platformi Vijeća ministara www.ekonsultacije.gov.ba.

Član 36.
(Zajednica praktičara)

- (1) U cilju unapređenja međuinstitucionalne saradnje, putem razmjene iskustava u primjeni postupka procjene uticaja i izrade propisa, nadgradnje stečenih znanja i vještina, utvrđivanja inicijativa za dalja unapređenja sistema za procjenu uticaja u institucijama BiH, te razmatranja drugih pitanja vezanih za sistem procjene uticaja i izrade propisa u institucijama BiH uspostavlja se zajednica praktičara koju čine državni službenici iz čl. 68. i 69. ovih pravila i predstavnici tijela iz čl. 30. i 31. ovog aneksa.
- (2) Sastanke zajednice praktičara iz stava (1) ovog člana, koji se održavaju najmanje jednom godišnje, saziva i njihovim radom koordinira Generalni sekretarijat Vijeća ministara.
- (3) Po potrebi, na sastanke zajednice praktičara iz stava (2) ovog člana mogu se pozvati predstavnici drugih institucija BiH, stručnjaci – praktičari iz oblasti procjene uticaja i izrade propisa iz institucija drugih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, istaknuti nezavisni stručnjaci, predstavnici akademske zajednice, civilnog društva i međunarodnih organizacija.

DIO ŠESTI – INSTRUMENTI ZA UNAPREĐENJE KVALITETA PROPISA

Član 37.
(Instrumenti za unapređenje kvaliteta propisa)

Instrumenti za unapređenje kvaliteta propisa su:

- a) Strategija unapređenja kvalitete propisa (u daljem tekstu: Strategija),
- b) Akcioni plan unapređenja kvalitete propisa (u daljem tekstu: Akcioni plan),
- c) izvještaji o provođenju Strategije, Akcionog plana i ovog aneksa (u daljem tekstu: Izvještaj).

Član 38.
(Strategija i Akcioni plan)

- (1) Strategijom se srednjoročno usmjerava razvoj sistema procjene uticaja i izrade propisa u institucijama BiH, utvrđuju ciljevi, oblasti za unapređenje kvalitete propisa i razvoj stručnih kapaciteta.

- (2) Akcioni plan određuje prioritetne mjere i aktivnosti na razvoju sistema procjene uticaja propisa, način provođenja mjera, redoslijed ostvarivanja mjera, rokove izvršenja, nosioce provođenja, projekte, procjenu sredstava potrebnih za provođenje aktivnosti predviđenih Akcionim planom, te procjenu troškova i koristi.
- (3) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, u saradnji sa kontrolnim tijelima iz čl. 30. i 31. ovog aneksa, je koordinator postupka izrade Strategije i Akcionog plana.

Član 39.

(Praćenje i izvještavanje o provođenju Strategije, Akcionog plana i Aneksa I)

- (1) Za potrebe praćenja i izvještavanja o provođenju Strategije i Akcionog plana, kao i praćenja i izvještavanja o primjeni ovog aneksa, uspostavlja se Stručno radno tijelo, kojeg čine koordinatori postupka procjene uticaja iz člana 69. ovih pravila, rukovodeći državni službenik iz Generalnog sekretarijata Vijeća ministara i Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara i jedan član, predstavnik nevladinog sektora.
- (2) Članove Stručnog radnog tijela imenuje Vijeće ministara, na prijedlog rukovodilaca institucija BiH iz kojih pojedini članovi dolaze, te predstavnika nevladinog sektora izabranog putem javnog poziva, pri čemu je dužno osigurati ravnopravnu zastupljenost polova u ukupnoj strukturi članova.
- (3) Stručno radno tijelo prati i izrađuje periodične izvještaje o provođenju Strategije i Akcionog plana, te primjeni ovog aneksa, koji se najmanje jednom godišnje podnose Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje i objavljuju na internet platformi Vijeća ministara.

DIO SEDMI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 40.

(Imenovanje koordinatora za procjenu uticaja)

Vijeće ministara će, na prijedlog institucija BiH, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa, imenovati koordinate postupka procjene uticaja u institucijama BiH iz člana 69. stav (1) ovih pravila iz reda rukovodećih državnih službenika, pri čemu je dužno osigurati ravnomjernu zastupljenost polova u njihovoj ukupnoj strukturi.

Član 41.

(Usklađivanje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji)

Institucije BiH će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa izvršiti usklađivanje svojih pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odredbama čl. 30. i 31. ovog aneksa i člana 69. ovih pravila.

Član 42.

(Usklađivanje Poslovnika o radu)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, uskladiti Poslovnik o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa odredbama ovog aneksa u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.

Član 43.
(Usklađivanje Uputstva o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama BiH)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, uskladiti Uputstvo o načinu pripreme godišnjeg programa rada i izvještaja o radu u institucijama BiH sa odredbama ovog aneksa u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.

Član 44.
(Objavljivanje priručnika)

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa objaviti priručnike iz člana 35. stav (1) tač. b) do e) na internet platformi Vijeća ministara.

Član 45.
(Donošenje plana i programa obuke za procjenu uticaja i izradu propisa)

Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog aneksa donijeti plan i program obuke iz člana 34. stav (2) ovog aneksa.

Član 46.
(Izrada i objavljivanje Priručnika za procjenu uticaja)

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog aneksa izraditi i objaviti na internet platformi Vijeća ministara Priručnik za procjenu uticaja iz člana 35. stav (1) tačka a) ovog aneksa.

Član 47.
(Dogradnja BPIMIS informacionog sistema)

Ministarstvo finansija i trezora će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog aneksa dograditi BPIMIS informacioni sistem za potrebe provođenja fiskalne procjene uticaja u skladu sa ovim aneksom.

Član 48.
(Izrada i usvajanje Strategije i Akcionog plana)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa usvojiti Strategiju i Akcioni plan iz člana 38. st. (1) i (2) ovog aneksa, koji će se objaviti na internet platformi Vijeća ministara.

Član 49.
(Imenovanje članova Stručnog radnog tijela)

- (1) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine objavit će javni poziv i izvršiti izbor predstavnika nevladinog sektora za člana Stručnog radnog tijela iz člana 39. st. (1) i (2) ovog aneksa u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (2) Članove Stručnog radnog tijela iz člana 39. stav (2) ovog aneksa imenovat će Vijeće ministara u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (3) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine pruža tehničku podršku u radu Stručnog radnog tijela.
- (4) Sastanke Stručnog radnog tijela saziva i predsjedava im rukovodeći državni službenik, koordinator postupka procjene uticaja iz Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.

- (5) Stručno radno tijelo sastaje se periodično, a najmanje jednom godišnje, s tim da će se prva sjednica sazvati i održati u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (6) Stručno radno tijelo će na svojoj prvoj sjednici, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, utvrditi poslovnik o radu, kojim će biti definisani mandat, pitanja kvoruma za održavanje sastanaka, način donošenja odluka, kao i druga pitanja od značaja za rad Stručnog radnog tijela.
- (7) Na prvoj sjednici, Stručno radno tijelo utvrdit će format izvještaja o praćenju primjene ovog aneksa sa standardizovanim obrascima za prikupljanje podataka za potrebe praćenja i izvještavanja.
- (8) S ciljem unapređenja sistema procjene uticaja u institucijama BiH, Stručno radno tijelo će vršiti periodično prikupljanje podataka naspram utvrđenih pokazatelja, vršiti njihovu analizu i po potrebi predlagati odgovarajuće mjere i aktivnosti u okviru izvještaja o praćenju primjene ovog aneksa, koji se najmanje jednom godišnje podnose Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i odlučivanje i objavljuju se na internet platformi Vijeća ministara.
- (9) U roku od 60 dana od usvajanja Strategije i Akcionog plana iz člana 38. ovog aneksa, Stručno radno tijelo utvrdit će format izvještaja o praćenju provedbe Strategije i Akcionog plana sa standardizovanim obrascima za prikupljanje podataka za potrebe praćenja i slike 'izvještavanja.

Član 50. (Upravni nadzor)

Upravni nadzor nad provođenjem ovog aneksa vrši Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

Član 51. (Srednjoročna i ex post evaluacija)

- (1) Srednjoročna evaluacija efekata sistema procjene uticaja uspostavljenog u skladu sa ovim aneksom provest će se nakon tri godine od dana stupanja na snagu ovog aneksa.
- (2) Izvještaj o srednjoročnoj evaluaciji efekata dostavlja se Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i usvajanje, u okviru kojeg će, između ostalog, biti utvrđen rok i druga tehnička pitanja od značaja za provođenje *ex post* (završne) evaluacije efekata sistema procjene uticaja uspostavljenog u skladu sa ovim aneksom.
- (3) Postupci srednjoročne i *ex post* evaluacije iz st. (1) i (2) ovog člana provode se u skladu sa odredbama čl. od 27. do 29. ovog aneksa.

Član 52. (Utvrdjivanje propisa za koje će se provesti sveobuhvatna procjena uticaja)

Vijeće ministara će najkasnije do 30.6.2017. godine posebnim zaključkom, na prijedlog institucija BiH, utvrditi propise iz Programa rada za 2017. godinu za koje će se provesti sveobuhvatna procjena uticaja u skladu sa odredbama ovog aneksa.

OBRAZAC broj 1 – PRETHODNA PROCJENA UTICAJA PROPISA

(Naziv nosioca izrade normativnog akta)

Broj: _____

Sarajevo, _____ godine

Ovaj obrazac se koristi radi utvrđivanja materije koju treba obuhvatiti propisom i potrebe za provođenjem postupka sveobuhvatne procjene uticaja propisa. Tekst označen italikom, uključujući i ovu napomenu potrebno je brisati tokom popunjavanja obrasca.

PRETHODNA PROCJENA UTICAJA PROPISA		
NOSILAC NORMATIVNOG POSLA		
VRSTA PROPISA		
a) ustav, b) sporazum, c) zakon, d) poslovnik, e) odluka, f) uputstvo, g) pravilnik, h) drugi opći pravni akt.		
NAZIV PROPISA		
1. Navedite pravni osnov za donošenje propisa.		
2. Da li je prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa u skladu sa strateškim dokumentima, politikama i prioritetima Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, i ako da, navedite s kojim?		
3. U skladu sa članom 9. Aneksa I ukratko opišite stanje i problem koji se namjerava riješiti.		
4. Ukoliko imate saznanja da je isti problem postojao u zemljama Evropske unije, odnosno susjednim zemljama ukratko navedite na koji način je riješen. Navedite najmanje dvije zemlje Evropske unije i dvije susjedne zemlje.		
5. Utvrdite opći cilj u skladu sa članom 10. Aneksa I. <i>U pravilu opći cilj propisa bi trebao već biti sadržan u srednjoročnom planu institucije BiH, na nivou posebnog cilja, te ga je moguće preuzeti za potrebe utvrđivanja općeg cilja propisa.</i>		
6. Navedite u nekoliko tačaka ključna pitanja/mjere koje će biti obuhvaćene propisom ili provedene putem nenormativnih aktivnosti i mjera. <i>Ključna pitanja/mjere se trebaju osmisliti s ciljem prevazilaženja uzroka problema iz tačke 3. ovog obrasca.</i>		
7. Ukratko opišite postupak i rezultate prethodnih konsultacija u skladu sa članom 6. stav (5) i po potrebi članom 20. Aneksa I.		
8. Procjena uticaja ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom smislu: (DA – značajan ili vrlo značajan uticaj ili NE – vjerovatno mali uticaj)		
a) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan uticaj na budžet Bosne i Hercegovine, budžete entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave? <i>Ukratko navedite kakvi se fiskalni uticaji očekuju.</i>		
b) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan ekonomski uticaj iz člana 13. Aneksa I? <i>Ukratko navedite kakvi se ekonomski uticaji očekuju.</i>		
c) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan socijalni uticaj iz člana 14. Aneksa I? <i>Ukratko navedite kakvi se socijalni uticaji očekuju.</i>		
d) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan okolišni uticaj iz člana 15. ovog Aneksa I? <i>Ukratko navedite kakvi se okolišni uticaji očekuju.</i>		

e) Da li će jedno ili više ključnih pitanja/mjera zahtijevati provođenje administrativnih postupaka vezano za interesne strane i sa kojim ciljem i hoće li navedena rješenja dodatno povećati administrativne prepreke za poslovanje? <i>Ukratko navedite kakvi se uticaji očekuju(npr.: dodjela ovlaštenja, utvrđivanje prava i/ili obaveza posebnim upravnim aktom, provođenje upravnog/inspeksijskog nadzora, pribavljanje posebnih dozvola, rješenja, saglasnosti, povećanje ili uvođenje nove administrativne naknade, izmjene upravnog postupka i sl.).</i>		
f) Da li će za realizaciju jednog ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca biti potrebno osnivanje novih ili reorganizovanje postojećih organa Bosne i Hercegovine ili će biti potrebna saradnja više organa uprave Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave? <i>Ukratko navedite organe uprave od kojih se očekuje saradnja i po mogućnosti njihove kapacitete za realizaciju takve saradnje.</i>		
Na osnovu prethodne procjene uticaja propisa utvrđeno je da POSTOJI – NE POSTOJI potreba provođenja postupka sveobuhvatne procjene uticaja propisa. <i>Potreba za provođenjem sveobuhvatne procjene uticaja propisa postoji kada je barem na jedno od pitanja iz tačke 8. ovog obrasca odgovoreno da može imati vrlo značajan uticaj ili kada je barem na dva pitanja iz tačke 8. ovog obrasca odgovoreno da može imati značajan uticaj.</i>		

POTPIS RUKOVODIOCA INSTITUCIJE BiH

OBRAZAC broj 2 – IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ PROCJENI UTICAJA PROPISA

(Naziv nosioca izrade normativnog akta)

Broj: _____

Sarajevo, _____ godine

Ovaj obrazac se koristi za sveobuhvatnu procjenu uticaja propisa. Tekst označen italikom, uključujući i ovu napomenu potrebno je brisati tokom popunjavanja obrasca.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ PROCJENI UTICAJA PROPISA	
NOSILAC NORMATIVNOG POSLA	
VRSTA PROPISA	a) ustav, b) sporazum, c) zakon, d) poslovnik, e) odluka, f) uputstvo, g) pravilnik, h) drugi opći pravni akt.
NAZIV PROPISA	
1. PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE PROPISA	
Navedi ustavni ili zakonski osnov za donošenje propisa.	
2. ANALIZA STANJA I UTVRĐIVANJE PROBLEMA	
U skladu sa članom 9. Aneksa I izvršite analizu stanja i utvrdite problem.	
3. UTVRĐIVANJE CILJEVA	
U skladu sa članom 10. Aneksa I izvršite analizu stanja i utvrdite cilj.	
4. UTVRĐIVANJE MOGUĆIH RJEŠENJA	
U skladu sa članom 11. Aneksa I utvrdite moguća rješenja za postizanje operativnih ciljeva.	
5. PROCJENA UTICAJA MOGUĆIH RJEŠENJA	
U skladu sa čl. od 12. do 19. Aneksa I izvršite procjenu fiskalnih, ekonomskih, socijalnih i okolišnih uticaja mogućih rješenja, kao i procjenu uticaja na održivi razvoj. Prilikom provođenja procjene uticaja mogućih rješenja koristite se obrascima 2a do 2d, kao pomoćnim sredstvom prilikom identifikacije i razmatranja moguć uticaja.	
6. KONSULTACIJE	
U skladu sa članom 20. Aneksa I opišite provedene konsultacije i rezultate istih.	
7. UPOREDNA ANALIZA PREDLOŽENIH RJEŠENJA	
U skladu sa članom 21. Aneksa I izvršite uporednu analizu predloženih rješenja.	
8. REZULTATI PROCJENE UTICAJA I PREDLAGANJE NAJPOVOLJNIJIH RJEŠENJA	
U skladu sa članom 22. Aneksa I opišite rezultate procjene uticaja i navedite prijedloge najpovoljnijih rješenja za ostvarivanje ciljeva propisa. Popunite i priložite obrasce 2a do 2d Aneksa I.	

9. OKVIR ZA PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I EVALUACIJU

Opći/Posebni/Operativni cilj:

Pokazatelji na nivou općeg, posebnih, i operativnih ciljeva, te odabranih najpovoljnijih rješenja	Definicija	Jedinica mjere ¹	Disagregacija ²	Izvor i način prikupljanja	Kvaliteta podataka	Polazna vrijednost 2017. (t)	Ciljana vrijednost 2018. (t+1)	Ciljana ³ vrijednost 2019. (t+2)

U skladu sa čl. od 23. do 29. Aneksa I utvrdite okvir za praćenje, izvještavanje i evaluaciju. Pokazatelji se utvrđuju i predstavljaju u okviru gornje tabele. U zavisnosti od broja ciljeva, po potrebi proširite tabelu..

10. ZAKLJUČAK

U zaključku je potrebno sažeto predstaviti ukupne rezultate provedene procjene uticaja propisa, osvrnuti se na analizu koristi i troškova, te rezultate konsultacija. S tim u vezi, navode se odabrana najpovoljnija rješenja i upućuje u dalju proceduru razmatranja i donošenja/usvajanja.

POTPIS RUKOVODIOCA INSTITUCIJE BiH

¹ Kako bi pokazatelj bio mjerljiv, potrebno je utvrditi odgovarajuću jedinicu mjere koja može npr. biti broj, postotak i sl.

² Disagregacija pokazatelja je postupak koji se koristi kako bi se bolje razumjeli efekti propisa na različite grupe. Pokazatelji koji se odnose na ljude bi trebali biti razvrstani po polu. To ne mora istovremeno značiti da su i rodno osjetljivi i obratno, npr. broj porodilja se ne može razvrstati po polu, ali je rodno osjetljiv pokazatelj. Za institucije BiH ključna je disagregacija po nivoima vlasti (entiteti, Brčko distrikt Bosne i Hercegovine), a za same entitete disagregacija po kantonima i općinama u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno po općinama u Republici Srpskoj. Potrebno je razmotriti mogućnost prikupljanja dodatnih podataka za podkategorije muškaraca i žena koje su u višestruko ranjivom položaju. Npr. za broj nezaposlenih porodilja koje su ostvarile pravo na porodičnu naknadu, disagregacija može biti na Romkinje, samohrane majke, žene s invaliditetom i sl. Takođe, npr. za pokazatelj postotak samohranih roditelja koji su kroz socijalne transfere prešli socijalni minimum u Bosni i Hercegovini, disagregacija bi trebala biti po polu. Ključno je da se i za svaki nivo disagregacije trebaju postaviti ciljne vrijednosti pokazatelja.

³ Ciljne vrijednosti pokazatelja trebaju biti dovoljno ambiciozne da bi se uopće opravdalo ulaganje sredstava, ali s druge strane ne preambiciozne. U određenim slučajevima, ciljne vrijednosti su već utvrđene određenom strategijom Vijeća ministara ili npr. od strane Evropske unije.

KOD	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+1						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Nanajnski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Nanajnski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+1	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Nanajnski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu n+2	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja
		1	2	3	4	5	6-4+5	7	8	9	10-7+8+9	11	12-10+11	13	14	15	16-13+14+15	17	18-16+17
721000	Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika																		
722000	Naknade i takse i prihodi od prodaje javnih usluga																		
723000	Novčane kazne (neporezne prihode)																		
731000	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija																		
732000	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti																		
733000	Donacije																		
741000	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija																		
742000	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti																		
777000	Prihodi po osnovi zaostalih obaveza																		
789000	Prihodi od internih transakcija																		
811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava																		
813000	Primici od finansijske imovine																		
814000	Primici od dugoročnog zaduživanja																		
815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja																		
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI																		

2. Rashodi i izdaci budžeta																				
KOD	NAZIV	TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2						
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Preraspodjela	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodatna sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provođenje
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
	Plaće i naknade troškova zaposlenih																			
611000																				
	Doprinosi poslodavca i ostali																			
612000																				
	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge																			
613000																				
	Tekućih transferi i drugi tekući rashodi																			
614000																				
	Kapitalni transferi																			
615000																				
616000																				
	Rashodi od internih transakcija																			
689000																				
	Izdaci za nabavku stalnih sredstava																			
821000																				
	Izdaci za finansijsku imovinu																			
822000																				
	Izdaci za oplatu dugova																			
823000																				
UKUPNO RASHODI I IZDACI																				
3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima te rashodima i izdacima																				

ODJELJAK D. Stanje u oblasti ljudskih resursa i potencijalne obaveze									
1. Promjena broja zaposlenih									
PERIOD	SISTEMATIZOVANO			PLANIRANO BUDŽETOM		TRENUTNO STANJE		POTREBNO	
	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2
Rukovodeći službenici i savjetnici									
Službenici i zaposlenici									
Pripravnici									
Volonteri									
UKUPNO									
Obrazloženje									
2. Potencijalne obaveze za budžet									
NAZIV									
Jamstva									
Ostalo									
ODJELJAK E. Fiskalne posljedice na druge budžete i nivoe vlasti									
NAZIV									
Budžet Federacije Bosne i Hercegovine, federalni vanbudžetski fondovi i korisnici									
Budžet Republike Srpske, vanbudžetski fondovi i korisnici									
Budžet Brčko distrikta Bosne i Hercegovine									
Budžeti kantona, kantonalni vanbudžetski fondovi i korisnici									
Budžeti jedinica lokalne samouprave (općine i gradovi)									
ODJELJAK F. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH									
Mjesto i datum	Pečat			Potpis rukovodioca nosioca normativnog posla					
ODJELJAK G. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora									
Mjesto i datum	Pečat			Potpis ministra finansija i trezora					

OBRAZAC broj 2a O FISKALNOJ PROCJENI UTICAJA						Obrazac OFP - NE
ODJELJAK A. Nosilac normativnog posla			KOD	NAZIV		
Razdjel						
ODJELJAK B. Osnovni podaci o propisu						
Vrsta propisa	Ustav	Poslovnik	Pravilnik			
	Sporazum	Odluka	Drugi opći pravni akt			
	Zakon	Uputstvo				
Naziv propisa						
ODJELJAK C. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih uticaja na budžet						
ODJELJAK D. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH						
Mjesto i datum	Pečat		Potpis rukovodioca nosioca normativnog posla			
ODJELJAK E. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora						
Mjesto i datum	Pečat		Potpis ministra finansija i trezora			

UPUTSTVA ZA POPUNJAVANJE OBRAZACA O FISKALNOJ PROCJENI UTICAJA PROPISA

DIO PRVI – UVODNI DIO

- (1) Ovim uputstvima utvrđuje se način popunjavanja obrazaca o fiskalnoj procjeni na obrascima OFP-DA i OFP-NE.
- (2) Uputstva za popunjavanje obrazaca o fiskalnoj procjeni su sastavni dio Aneksa I ovih pravila.
- (3) U skladu sa članom 12. Aneksa I ovih pravila, svaki prednacrt, nacrt, odnosno prijedlog propisa iz člana 2. ovih pravila sadrži fiskalnu procjenu iz koje se vidi povećavaju li se ili smanjuju prihodi ili rashodi na budžet.
- (4) U skladu sa članom 12. stav (3) Aneksa I ovih pravila fiskalna procjena daje se na Obrascu 2a: OFP-DA ako propis ima posljedice na budžet institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da je potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva.
- (5) U skladu sa članom 12. stav (3) Aneksa I ovih pravila fiskalna procjena daje se na Obrascu 2a: OFP-NE ako propis nema posljedice na budžet institucija BiH, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kantona ili jedinica lokalne samouprave na način da nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva.
- (6) Obrasci o fiskalnoj procjeni dostupni su u elektronskom obliku na internet stranici Ministarstva finansija i trezora u MS Excel formatu.

DIO DRUGI – NAČIN POPUNJAVANJA OBRAZACA POGLAVLJE I - POPUNJAVANJE OBRASCA OFP-DA

Odjeljak A. Nositelj normativnog posla

U pododjeljku **Razdjel**, unosi se brojevi kod i naziv nosioca normativnog posla u skladu s organizacionom klasifikacijom budžeta.

Odjeljak B. Osnovni podaci o propisu

Pod **Vrstom propisa** potrebno je, upisom riječi "DA" odabrati o kojem se propisu radi. Na raspolaganju su slijedeći propisi: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, uputstvo, pravilnik i drugi opći pravni akt. U pododjeljku **Naziv propisa** unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pored naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (na primjer: prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Odjeljak C. Fiskalni uticaji

Ovaj odjeljak sadrži fiskalnu procjenu posljedica provođenja predloženog propisa na budžet. Prilikom izrade propisa nositelj normativnog posla uzima u obzir sredstva koja su osigurana budžetom koji je donijela Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a koja su raspoređena po budžetskim klasifikacijama.

1. Prihodi i primici

- (1) Navode se prihodi i primici na koje utiče provođenje propisa, slijedeći ekonomsku klasifikaciju i

izvore finansiranja.

- (2) Povećanje ili smanjenje se u svim kolonama iskazuje brožčano, s tim da se za oćekivano smanjenje upisuje predznak "-" (minus).
- (3) **Prva, druga i treća kolona - Oćekivane prihode i primitke u tekućoj godini "n"** potrebno je razraditi na izvore finansiranja: **Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori**. U ove kolone unosi se procjena oćekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti u tekućoj godini provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predvićeni u budžetu.
- (4) Ukoliko se radi o potpuno novom propisu kojim se uvodi novi prihod ili primitak, u prvu, drugu i treću kolonu upisuje se ukupna procjena oćekivanih prihoda ili primitaka u tekućoj godini. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijim su dosadašnjim provođenjem u budžetu već planirani i ostvareni odrećeni prihodi i primici, a izmjenama i dopunama se povećava ili smanjuje osnovica i/ili broj obveznika plaćanja, u ove kolone se upisuje procjena povećanja ili smanjenja prihoda i primitaka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez prihoda i primitaka koji se planiraju ostvariti na osnovu postojećeg propisa).
- (5) Procjenu oćekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i po izvorima finansiranja.
- (6) Vrste izvora finansiranja su: *budžet, namjenski izvori i ostali izvori* koji uključuju vlastite prihode i budžetske rezerve.
- (7) Prihodi koji ulaze u namjenske i ostale izvore raspoloživi su ministarstvima i budžetskim korisnicima u visini njihove uplate, odnosno naplate na račun.
- (8) **Ćetvrta kolona - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbir oćekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u tekućoj godini iz tri izvora finansiranja 1. *budžet*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u prve tri kolone.
- (9) **Peta kolona - Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu** daje prikaz već planiranih prihoda i primitaka iskazanih u budžetu tekuće godine za provođenje propisa.
- (10) **U šestu kolonu - Ukupni prihodi i primici nakon provođenja** unosi se zbir planiranih povećanja/smanjenja na osnovu provođenja propisa, iskazanih u budžetu u tekućoj godini (oznaćenih u petoj koloni), te prihoda i primitaka planiranih u budžetu tekuće godine na osnovu provođenja propisa (iskazanih u ćetvrtoj koloni).
- (11) **U sedmu, osmu i devetu kolonu - Oćekivani prihodi i primici u tekućoj godini "n+1" (Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena oćekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini "n+1" provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predvićeni u budžetu tekuće godine "n". Procjenu oćekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka je i ovdje potrebno razraditi na izvore 1. *budžet*, 2. *namjenski izvori* i 3. *ostali izvori*. Ako provođenje propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem prihoda i primitaka u godini "n+1" u odnosu na plan prihoda i primitaka u budžetu tekuće godine "n", u ovim kolonama iskazuje se "0". Ako je oćekivano povećanje/smanjenje prihoda i primitaka u godini "n+1" identićno procjeni oćekivanog povećanja/smanjenja prihoda u godini "n", u ovim kolonama iskazuju se isti iznosi kao u

prvoj, drugoj i trećoj koloni.

- (12) **Deseta kolona - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u godini "n+1" iz tri izvora finansiranja 1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori. Popunjava se automatski unosom podataka u sedmu, osmu i devetu kolonu.
- (13) **Jedanaesta kolona - Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu "n+1"** daje prikaz prihoda i primitaka već planiranih u budžetu godine "n+1" za provođenje propisa.
- (14) **U dvanaestu kolonu - Ukupni prihodi i primici nakon provođenja** unosi se zbir procjene očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u godini "n+1" (iskazanih u jedanaestoj koloni) te prihoda i primitaka već projiciranih u budžetu godine "n+1" na osnovu provođenja propisa (iskazanih u desetoj koloni).
- (15) **U trinaestu, četrnaestu i petnaestu kolonu - Očekivani prihodi i primici u tekućoj godini "n+2"** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će nastati u godini "n+2" provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno prihode i primitke koji su već predviđeni u budžetu tekuće godine "n". Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka je i ovdje potrebno razraditi na izvore 1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori. Ako provođenje propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem prihoda i primitaka u godini "n+2" u odnosu na plan prihoda i primitaka u budžetu tekuće godine "n", u ovim kolonama iskazuje se "0".
- (16) **Šesnaesta kolona - Ukupni dodatni prihodi i primici** predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u godini "n+2" iz tri izvora finansiranja 1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori. Popunjava se automatski unosom podataka u trinaestu, četrnaestu i petnaestu kolonu.
- (17) **Sedamnaesta kolona - Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu "n+2"** daje prikaz prihoda i primitaka već projiciranih u budžetu godine "n+2" za provođenje propisa.
- (18) **U osamnaestu kolonu - Ukupni prihodi i primici nakon provođenja** unosi se zbir procjene očekivanog povećanja/smanjenja prihoda i primitaka koji će se ostvariti na osnovu provođenja propisa u godini "n+2" (iskazanih u sedamnaestoj koloni) te prihoda i primitaka projiciranih u budžetu godine "n+2" na osnovu provođenja propisa (iskazanih u šesnaestoj koloni).

2. Rashodi i izdaci

- (1) Navode se rashodi i izdaci potrebni za provođenje propisa, slijedeći ekonomsku klasifikaciju i izvore finansiranja. Očekivano povećanje/smanjenje se u svim kolonama iskazuje broјčano s tim da se za očekivano smanjenje upisuje predznak "-" (minus).
- (2) **U prvu, drugu i treću kolonu - Troškovi provođenja u tekućoj godini n (Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u tekućoj godini provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u budžetu. Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa kada su za provođenje tog postojećeg propisa u budžetu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdaci, u ove se kolone upisuje procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provođenja

- postojećeg propisa).
- (3) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima finansiranja. Procijenjene rashode i izdatke je potrebno u Obrascu 2a OFP-DA povezati s izvorima iz kojih će se finansirati, a na raspolaganju su: *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*.
 - (4) **Četvrta kolona - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u tekućoj godini, a finansirat će se iz tri izvora *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori*. Popunjava se automatski unosom podataka u prve tri kolone.
 - (5) **Peta kolona - Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini "n"** daje prikaz već planiranih rashoda i izdataka iskazanih u budžetu tekuće godine za potrebe provođenja propisa.
 - (6) **U šestu kolonu - Ukupna potrebna sredstva** za provođenje unosi se zbir rashoda i izdataka planiranih u budžetu tekuće godine za provođenje propisa (iskazanih u petoj koloni), te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u tekućoj godini, a finansirat će se iz tri izvora *1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori* (iskazanog u četvrtoj koloni).
 - (7) **U sedmu kolonu - Preraspodjela** unosi se iznos nedostajućih sredstava i to kao prijedlog za preraspodjelu s drugih stavaka budžeta nosioca normativnog posla, ako sredstva odobrena unutar budžeta za tekuću godinu nisu dostatna za provođenje propisa. Iznos sredstava koji se predlaže da se preraspodijeli unosi se na grupu računa ekonomske klasifikacije s koje će se preraspodijeliti na novu. Dakle, ako su odobrena sredstva (kolona pet) manja od ukupnog troška provođenja (kolona četiri) u ovoj koloni je potrebno prikazati može li se i kako osigurati ta ukupna razlika.
 - (8) **U osmu, devetu i desetu kolonu - Troškovi provođenja u tekućoj godini "n+1" (Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini "n+1" provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u budžetu tekuće godine "n". Ukoliko se radi o potpuno novom propisu koji po prvi put iziskuje određene troškove provođenja, u ove kolone se upisuju ukupni rashodi i izdaci provođenja tog propisa u godini "n+1". Ukoliko se radi o izmjenama i dopunama postojećeg propisa čijim dosadašnjim provođenjem su u budžetu već planirani i izvršeni određeni rashodi i izdaci, u ove kolone se upisuje procjena povećanja ili smanjenja rashoda i izdataka kao rezultat predloženih izmjena i dopuna koji će nastati u godini "n+1" provođenjem propisa (bez rashoda i izdataka koji su posljedica provođenja postojećeg propisa). Isti je pristup i u slučaju kada se donosi novi propis.
 - (9) Ako provođenje propisa neće rezultirati povećanjem/smanjenjem rashoda i izdataka u godini "n+1" u odnosu na plan rashoda i izdataka u budžetu tekuće godine "n", u ovim kolonama iskazuje se "0". Ako je očekivano povećanje/smanjenje rashoda i izdataka u godini "n+1" identično procjeni očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka u godini "n", u ovim kolonama iskazuju se isti iznosi kao što su iskazani u prvoj, drugoj i trećoj koloni.
 - (10) Procjenu očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka u godini "n+1" potrebno je iskazati po ekonomskoj klasifikaciji i klasifikaciji po izvorima finansiranja.
 - (11) **Jedanaesta kolona - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u godini "n+1", a finansirat

će se iz tri izvora 1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori. Popunjava se automatski unosom podataka u osmu, devetu i desetu kolonu.

- (12) **Dvanaesta kolona - Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini "n+1"** daje prikaz rashoda i izdataka već unaprijed planiranih u budžetu godine "n+1" za provođenje propisa.
- (13) **U trinaestu kolonu - Ukupna potrebna sredstva za provođenje** unosi se zbir rashoda i izdataka projiciranih u budžetu za godinu "n+1" na osnovu provođenja propisa (iskazanih u dvanaestoj koloni) te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u godini "n+1", a finansirat će se iz tri izvora 1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori (iskazanog u jedanaestoj koloni).
- (14) **U četrnaestu, petnaestu i šesnaestu kolonu - Troškovi provođenja u tekućoj godini n+2 (Budžet, Namjenski izvori i Ostali izvori)** unosi se procjena očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati u godini "n+2" provođenjem propisa, a u odnosu na postojeće stanje, odnosno rashode i izdatke koji su već predviđeni u budžetu tekuće godine "n". Primjenjuje se isti pristup kao i za popunjavanje dijela obrasca koji se odnosi na godinu "n+1", s tim da se procjenjuju rashodi i izdaci za godinu "n+2".
- (15) **Sedamnaesta kolona - Ukupno dodatna sredstva** predstavlja zbir očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u godini "n+2", a finansirat će se iz tri izvora 1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori. Popunjava se automatski unosom podataka u kolone četrnaest, petnaest i šesnaest.
- (16) **Osamnaesta kolona - Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini "n+2"** daje prikaz rashoda i izdataka već planiranih u budžetu za godinu "n+2" za provođenje propisa. Primjenjuje se isti pristup kao i za popunjavanje dijela obrasca koji se odnosi na godinu "n+1", s tim da se procjenjuju rashodi i izdaci za godinu "n+2".
- (17) **U devetnaestu kolonu - Ukupna potrebna sredstva** za provođenje unosi se zbir rashoda i izdataka projiciranih u budžetu za godinu "n+2" na osnovu provođenja propisa (iskazanih u osamnaestoj koloni) te očekivanog povećanja/smanjenja rashoda i izdataka koji će nastati provođenjem propisa u godini "n+2", a finansirat će se iz tri izvora 1. budžet, 2. namjenski izvori i 3. ostali izvori (iskazanog u sedamnaestoj koloni).

3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima i rashodima i izdacima

- (1) Navodi se obrazloženje prethodno kvantificiranih promjena. Za iznose sredstava po pojedinim grupama računa ekonomske klasifikacije potrebno je objasniti u koju će se svrhu utrošiti (za rashode i izdatke), odnosno uslijed čega će nastati (za prihode i primitke).
- (2) U ovom dijelu daje se i prikaz pretpostavki i ulaznih podataka korištenih za ukupnu procjenu prihoda i primitaka, a posebno rashoda i izdataka provođenja propisa. To su elementi poput promjene broja zaposlenih, broja korisnika novčane naknade/subvencije/transfera ili iznosa iste, IT usluga, zakupa poslovnog prostora, prijevoznih sredstava, naknada za rad članovima komisija, vijeća, implikacije na ravnopravnost polova i postizanje ciljeva u toj oblasti i slično.

Odjeljak D. Stanje u oblasti ljudskih resursa i potencijalne obaveze

1. Promjene u broju zaposlenih

- (1) U ovom dijelu Obrasca 2a OFP-DA daje se detaljan prikaz promjene broja slijedećih kategorija zaposlenih: rukovodeći i ostali državni službenici, savjetnici, zaposlenici, pripravnici i volonteri, kao rezultata provođenja propisa.
- (2) Navedene kategorije zaposlenih brojučano su prikazane po slijedećim periodima planiranja i to za:
 - a) sistematizovana radna mjesta,
 - b) radna mjesta planirana budžetom,
 - c) trenutno popunjena radna mjesta i
 - d) potrebna radna mjesta.
- (3) U **kolonama** koje označavaju postojeće stanje upisuje se postojeći broj sistematizovanih, planiranih budžetom, trenutno zaposlenih i potrebnih zaposlenih.
- (4) U **kolone** koje označavaju "n+1" i "n+2" upisuje se očekivano povećanje/smanjenje broja sistematizovanih, planiranih budžetom, trenutno zaposlenih i potrebnih zaposlenih.
- (5) U dijelu **Obrazloženja promjena u broju zaposlenih** objašnjavaju se razlozi povećanja ili smanjenja broja zaposlenih, a posebno ako u odnosu na postojeće stanje dolazi do povećanja ili smanjenja broja zaposlenih u godini "n+1" ili "n+2".

2. Potencijalne obaveze za budžet

Ispunjava se ukoliko zbog provođenja propisa postoji mogućnost nastanka obaveze za budžet. Potencijalne obaveze podijeljene su na Jamstva i Ostalo (akreditivi, kreditne linije, dugovanja na osnovu odštetnih zahtjeva i neriješenih sporova po zaključenim ugovorima).

Odjeljak E. Fiskalne posljedice na druge budžete i nivoe vlasti

Ako provođenje propisa ima fiskalne posljedice na druge budžetske i vanbudžetske korisnike i vanbudžetske fondove na istom ili drugom nivou vlasti, nosilac normativnog posla ih je dužan procijeniti i opisati.

Odjeljak F. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH

Izjavu potpisuje rukovodilac institucije BiH, koji svojim potpisom jamči vjerodostojnost procjene. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

Odjeljak G. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora

Mišljenje Ministarstva finansija i trezora na Obrazac 2a OFP-DA potpisuje ministar finansija i trezora. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

POGLAVLJE II - POPUNJAVANJE OBRASCA 2a OFP-NE

Odjeljak A. Nosilac normativnog posla

U polje **Razdjel/glava** unosi se brojučani kod i naziv nosioca normativnog posla u skladu sa organizacionom klasifikacijom budžeta.

Odjeljak B. Osnovni podaci o propisu

- (1) Pod **Vrstom propisa** potrebno je, upisom riječi "DA" odabrati o kojem se propisu radi. Na raspolaganju su slijedeći propisi: ustav, sporazum, zakon, poslovnik, odluka, uputstvo, pravilnik i drugi opći pravni akt.
- (2) U pododjeljku **Naziv propisa** unosi se naziv koji će propis imati nakon stupanja na snagu. Pored naziva stavlja se crtica i oznaka statusa propisa koji se dostavlja na mišljenje (na primjer: prednacrt, nacrt ili prijedlog).

Odjeljak C. Izjava o nepostojanju dodatnih fiskalnih uticaja na budžet

Ako propis nema nikakvu fiskalnu posljedicu na budžet, kao niti na druge budžete i nivoe vlasti, vanbudžetske korisnike i fondove, nosilac normativnog posla u ovom dijelu Obrasca 2a OFP-NE jasno i nedvosmisleno navodi da prihvatanje, odnosno provođenje propisa nema i neće rezultirati fiskalnim uticajima. *Isključivo nomotehničke izmjene i dopune postojećeg propisa primjer su propisa koji ne stvara fiskalne posljedice na budžet(e).*

Odjeljak D. Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH

Obrazac 2a OFP-NE potpisuje rukovodilac institucije BiH koji svojim potpisom jamči vjerodostojnost procjene. Obrazac se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja.

Odjeljak E. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora

Mišljenje Ministarstva finansija i trezora na Obrazac 2a OFP-NE potpisuje ministar finansija i trezora. Mišljenje se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja. .

OBRAZAC broj 2b O PROCJENI EKONOMSKIH UTICAJA					Obrazac 2b
Nosilac normativnog posla					
Osnovni podaci o propisu					
Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik	Pravilnik	
	Sporazum		Odluka	Drugi opći pravni akt	
	Zakon		Uputstvo		
Naziv propisa					

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Uticaj propisa na pojedinu privrednu oblast ili sektor	Da li će propis imati uticaj na povećanje ili smanjenje zaposlenih u privrednim subjektima, posebno malim i srednjim preduzećima?						
	Da li će propis imati uticaj u pogledu zahtjeva za investicije, dodatnih troškova prilagodavanja, poštivanja propisa ili transakcijskih poslovnih troškova?						
	Da li će propis imati uticaj na operativne troškove i poslovanje privrednih subjekata?						
	Da li će propis imati uticaj u pogledu nametanja novih administrativnih zahtjeva i/ili novih administrativnih troškova za privredne subjekte?						
	Da li će se propisom uvesti strožija pravila u vođenju određenih vrsta poslova? Da li će direktno uzrokovati zatvaranje određenih poslovnih subjekata?						
	Da li će propis imati uticaj na stvaranje novih javnih ovlaštenja?						
	Da li će propis imati uticaj na imovinska prava (npr. zemljište, pokretna imovina, materijalna i nematerijalna imovina)?						
	Da li će imati uticaj na pristup finansiranju (npr. na pristup privrednih subjekata kreditima, posebno malih i srednjih preduzeća i sl.)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0);	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Uticaj propisa na privredu u cjelini	Da li će propis imati uticaj na konkurentnost privrede i priliv investicija?						
	Da li propis stimuliše protok investicija (uključujući preraspodjelu ekonomskih investicija)?						
	Da li će propis imati uticaj na privredni rast?						
	Da li će propis imati uticaj na održivost okoliša?						
	Da li će propis doprinijeti postizanju ciljeva društvenog razvoja?						
	Da li će propis imati regionalni uticaj u smislu stvaranja ili zatvaranja radnih mjesta i uticaj na posebne sektore?						
	Da li će propis imati uticaj na makroekonomsko okruženje?						
	Da li će propis imati uticaj na tržišnu konkurentnost i pravilno funkcionisanje tržišta?						
	Da li propis stimuliše ili negativno utiče na istraživanje i razvoj?						
	Da li propis utiče na uvođenje i primjenu novih proizvodnih metoda, tehnologija ili proizvoda?						
	Da li propis utiče na intelektualna imovinska vlasništva (patenti, trademarks, copyrights, ostala know-how prava)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1). Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Uticaj propisa na privredu u cjelini	Da li se propisom promovise ili ograničava akademsko ili industrijsko istraživanje?						
	Da li će propis uticati na potrošačke cijene?						
	Da li propis utiče na kvalitet i raspoloživost dobara/usluga i mogućnost njihovog izbora od strane potrošača?						
	Da li propis utiče na informisanost i zaštitu potrošača?						
	Da li će propis imati značajnih uticaja na finansijsku poziciju pojedinaca/domaćinstava, kako u kratkoročnom, tako i u dugoročnom periodu?						
	Da li propis ima uticaj na ekonomsku zaštitu porodice i djece?						
	Navedite i druge ekonomske uticaje koje smatrate značajnim						
Izjava o nepostojanju značajnih ekonomskih uticaja							
(Ukoliko nosilac normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu ekonomskih uticaja utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih ekonomskih uticaja, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovodilac institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost date izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)							
Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH							
Mjesto i datum			Pečat		Potpis rukovodioca nosioca normativnog posla		
Mišljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa							
Mjesto i datum			Pečat		Potpis ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa		

OBRAZAC broj 2c O PROCJENI SOCIJALNIH UTICAJA					
Obrazac 2c					
Nosilac normativnog posla					
Osnovni podaci o propisu					
Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik		Pravilnik
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt
	Zakon		Uputstvo		
Naziv propisa					

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje – zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Zaposlenost i tržište rada	Da li propis utiče na stvaranje novih radnih mjesta?						
	Da li propis direktno utiče na gubitak radnih mjesta?						
	Da li propis ima posebnih negativnih uticaja na određene profesije, grupe radnika ili na samozaposlene osobe?						
	Da li propis utiče na potražnju za radnom snagom?						
	Da li propis utiče na funkcionisanje tržišta rada?						
Norme i prava vezana uz kvalitetu radnog mjesta	Da li propis utiče na kvalitet rada?						
	Da li propis utiče na pristup radnika ili onih koji traže posao programima stručnog ili kontinuiranog obrazovanja?						
	Da li propis direktno ili indirektno utiče na postojeća prava i obaveze radnika, posebno u odnosu na informacije i konsultacije koje su im na raspolaganju i u pogledu zaštite protiv otpuštanja?						
	Da li propis utiče na zdravlje, sigurnost i dignitet radnika?						
	Da li propis utiče na zaštitu mladih ljudi i žena na poslu?						
	Da li propis direktno ili indirektno utiče na postojeća prava i obaveze radnika?						
	Da li propis potpomaže ili ograničava restrukturiranje, adaptaciju na promjene i upotrebu tehnoloških inovacija na radnom mjestu?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1). Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj prečeno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Socijalna uključenost i zaštita posebno ranjivih grupa ili pojedinaca	Da li propis utiče na pristup tržištu rada ili na tranziciju u ili iz tržišta rada?						
	Da li propis direktno ili indirektno vodi do veće nejednakosti ili jednakosti?						
	Da li propis utiče na jednak pristup uslugama ili dobrima?						
	Da li propis omogućava bolju informisanost javnosti o određenom pitanju?						
	Da li propis utiče više na posebne grupe ljudi, preduzeća, lokalitete, najranjivije kategorije, najizloženije riziku siromaštva u odnosu na ostale grupe?						
	Da li propis posebno utiče na strance, djecu, žene, osobe sa invaliditetom, neuposlene, starije osobe, političke organizacije, crkve, religijske i građanske organizacije ili na etničke, jezičke i vjerske manjine, tražioce azila?						
Jednakost u tretmanu i mogućnostima, zabrana diskriminacije	Da li propis utiče na jednak tretman i na jednake mogućnosti za sve?						
	Da li propis utiče na stvaranje različitog tretmana grupe ljudi ili pojedinaca direktno na osnovu pola, rase, boje kože, etničkog ili društvenog porijekla, genetskih karakteristika, jezika, religije ili vjerovanja, političkog ili bilo kojeg drugog stajališta, pripadnosti nacionalnoj manjini, godina starosti ili seksualne orijentacije? Da li predložena mjera dovodi do indirektno diskriminacije?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0);	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje – zaključak o obini i prirodi ovog uticaja
Privatnost i porodični život	Da li propis utiče na privatnost pojedinaca (uključujući i privatnost njihovih domova i komunikacije) ili na njihovo pravo na slobodu kretanja?						
	Da li propis utiče na porodični život ili na zakonsku, ekonomsku i društvenu zaštitu porodice?						
Zaštita ili izloženost ličnih podataka pojedinca	Da li propis iziskuje da se obrade lični podaci ili da li utiče na prava određenog pojedinca da ima pristup ličnim podacima?						
	Da li propis utiče na samostalnost društvenih partnera u područjima u kojima su kompetentni? Da li, na primjer, utiče na pravo kolektivnog pregovaranja na bilo kom nivou ili na pravo da se preduzmu kolektivne mjere?						
Upravljanje, participacija, dobra administracija, pristup pravdi, mediji i etika	Da li implementacija propisa utiče na organe uprave ili javne institucije, na primjer, u odnosu na njihove nadležnosti?						
	Da li će propis uticati na prava i odnose pojedinaca u odnosu na javnu administraciju?						
	Da li propis utiče na pristup pravdi pojedinca?						
	Da li propis omogućava bolju informisanost javnosti o određenom pitanju? Da li utiče na pristup javnosti informacijama?						
	Da li propis utiče na medije, na medijski pluralizam i na slobodu izražavanja?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1)/ Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Javno zdravlje i sigurnost	Da li propis pokreće pitanja bioetike (kloniranje, upotreba dijelova tijela ili organa za finansijsku dobit, genetičko istraživanje ili testiranje i sl.)?						
	Da li propis utiče na zdravlje i sigurnost pojedinaca ili stanovništva, uključujući pitanja trajanja životnog vijeka, mortaliteta, morbiteta kroz uticaj na socio-ekonomsko okruženje (npr. radno okruženje, dohodak, obrazovanje, zanimanje, ishrana i sl.)?						
	Da li propis povećava ili smanjuje mogućnost bioterorizma?						
	Da li propis povećava ili smanjuje mogućnost pojave zdravstvenih rizika uslijed supstanci koje su štetne za prirodnu okolinu?						
	Da li propis utiče na zdravlje zbog promjene u količini buke ili kvaliteta zraka, vode ili tla u naseljenim područjima?						
	Da li propis ima uticaja na zdravlje zbog promjene u upotrebi energije i/ili uklanjanju otpada?						
	Da li propis utiče na faktore kvaliteta življenja, poput upotrebe duhana, alkohola ili fizičke aktivnosti?						
	Da li propis ima poseban zdravstveni uticaj na određene rizične grupe (određene starošću, polom, invalidnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi, mobilnosti, regiji i sl.)?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0)	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Pristup i uticaj na socijalnu zaštitu, zdravstvene i obrazovne sisteme	Da li propis ima uticaja na ove usluge u smislu njihovog kvaliteta i pristupa?						
	Da li propis ima uticaja na obrazovanje i mobilnost radnika (zdravlje, obrazovanje i sl.)?						
	Da li propis ima uticaj na pristup pojedinaca privatnom ili javnom obrazovanju ili stručnom i kontinuiranom obrazovanju?						
	Da li propis ima uticaja na finansiranje ili organizaciju ili pristup socijalnim, zdravstvenim i obrazovnim sistemima (uključujući stručno obrazovanje)?						
	Da li propis utiče na slobodu univerziteta, akademsku slobodu?						
	Da li propis utiče na sigurnost, kriminal ili terorizam?						
Javna sigurnost i kriminal	Da li propis utiče na mogućnost otkrivanja ili dobivanja koristi od kriminalnog djelovanja?						
	Da li će propis uzrokovati povećanje krivičnih djela?						
	Da li propis utiče na kapacitete organa za provođenje zakona (policijskih, tužilačkih i sl.)?						
	Da li propis ima uticaj na balans između sigurnosnih interesa i prava osumnjičenih?						
	Da li propis utiče na prava žrtava ili svjedoka?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1). Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Korupcija i sukob interesa	Da li propis omogućava zloupotrebu moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili općinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi?						
	Da li propis sprečava direktno ili indirektno zahijevanje, nudenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primaoca mita?						
	Da li propis sprečava situacije u kojima izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici mogu imati privatni interes koji utiče ili može uticati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristrasnost u obavljanju javne funkcije?						
	Da li propis omogućava izabranim zvaničnicima, nosiocima izvršnih funkcija i savjetnicima u obavljanju javnih funkcija, kao i državnim službenicima i zaposlenicima u obavljanju njihovih poslova zakonito, efikasno, nepristrasno i časno postupanje, uz pridržavanje principa odgovornosti, poštenja, savjesnosti, otvorenosti i vjerodostojnosti?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliko je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Obrana	Da li propis utiče na odbranbeni sistem Bosne i Hercegovine, zaštitu suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, kao i na pružanje pomoći civilnim vlastima?						
Kultura	Da li propis doprinosi očuvanju kulturnog naslijeđa i očuvanju i unapređenju kulturne raznolikosti?						
	Da li propis doprinosi očuvanju i unapređenju kulturne produkcije (npr. izdavaštvo i knjižarstvo, muzika i diskografija, filmska industrija, likovna umjetnost, štampa i audiovizuelni medijski sistem, teatar, itd.)?						
	Da li propis utiče na položaj umjetnika?						
	Da li propis utiče na podizanje općeg nivoa kulturne kreativnosti (inteligibilnosti) u zajednici?						
Drugi socijalni uticaji	Navedite i druge socijalne uticaje koje smatrate značajnim						
Izjava o nepostojanju značajnih socijalnih uticaja							
<i>(Ukoliko nosilac normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu socijalnih uticaja utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih socijalnih uticaja, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovodilac institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost date izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>							
Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH							
Mjesto i datum			Pečat		Potpis rukovodioca nosioca normativnog posla		
Mišljenje nadležnog kontrolnog tijela							
Mjesto i datum			Pečat		Potpis rukovodioca nadležnog kontrolnog tijela		

OBRAZAC broj 2d O PROCJENI OKOLIŠNIH UTICAJA									
Obrazac 2d									
Nosilac normativnog posla									
Osnovni podaci o propisu									
Vrsta propisa	Ustav		Poslovnik		Pravilnik				
	Sporazum		Odluka		Drugi opći pravni akt				
	Zakon		Uputstvo						
Naziv propisa									
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1)/Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne/ ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja		
Klima	Da li propis doprinosi stabilizaciji koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi do nivoa koji bi spriječio opasne antropogene uticaje na klimatski sistem?								
	Da li propis utiče na emisiju supstanci koje utiču na ozon (CFC, HCFC i sl.) i na stakleničke plinove (karbon-dioksid, metan i sl.) u atmosferu?								

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Kvalitet zraka	Da li propis ima uticaja na emisiju štetnih zagađivača zraka (acidifirajućih, eutrofirajućih i/ili fotohemijskih) koji mogu uticati na zdravlje ljudi, oštetiti usjeve ili zgrade ili dovesti do negativnih uticaja na okolinu (zagađeno zemljište ili rijeke i sl.)?						
	Da li propis utiče na povećanje ili smanjenje potražnje za prijevozom (putničkim ili teretnim)?						
	Da li propis utiče na povećanje ili smanjenje emisije plinova od vozila?						
	Da li propis povećava ili smanjuje kvalitet ili količinu svježe ili podzemnih voda?						
	Da li propis povećava ili smanjuje kvalitet voda u obalnim i morskim predjelima (npr. puštanjem kanalizacije, nafte, teških metala i drugih zagađivača)?						
Kvalitet vode, mora i vodnih resursa	Da li propis utiče na resurse pitke vode?						
	Da li propis doprinosi smanjenju onečišćenja ili opterećenja u riječnom, morskom i obalnom okolišu radi osiguranja od negativnih uticaja ili rizika za ljudsko zdravlje i/ili zdravlje ekoloških sistema i/ili korištenje rijeka, mora i obale?						
	Da li propis doprinosi očuvanju, unapređenju i ponovnom uspostavljanju ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih resursa u rijekama, moru i na obalama?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Kvalitet zemljišta i resursa	Da li propis utiče na acidifikaciju, zagađenje ili slanost zemljišta i stopu erozije zemljišta?						
	Da li propis utiče na gubitak raspoloživog zemljišta (npr. izgradnjom objekata) ili povećava količinu upotrebljivog zemljišta (npr. dekontaminacijom zemljišta)?						
Obnovljivi ili neobnovljivi izvori energije	Da li propis utiče na korištenje obnovljivih izvora (svježe vode, ribe) brže nego što se oni mogu regenerisati?						
	Da li propis smanjuje ili povećava korištenje neobnovljivih izvora (podzemne vode, minerali i sl.)?						
Bioraznolikost (zaštita biljnog i životinjskog svijeta) i pejzažna raznolikost	Da li propis povećava ili smanjuje utrošak energije i proizvodnju toplote?						
	Da li propis utiče na smanjenje broja vrsta u biljnom i životinjskom svijetu?						
	Da li propis utiče na zaštićene ili ugrožene vrste ili na njihova staništa u ekološki osjetljivim područjima?						
	Da li propis dijeli prirodna staništa na mala područja ili utiče na migracione puteve, ekološke koridore ili međuzone?						
	Da li propis utiče na promjenu izgleda prirodnog staništa?						
	Da li propis utiče na to da se prvi put počnu upotrebljavati staništa koja prethodno nisu bila u upotrebi?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Upotreba zemljišta	Da li propis utiče na zemljište koje je identifikovano kao osjetljivo iz ekoloških razloga?						
	Da li propis dovodi do promjena u načinu korištenja zemljišta (na primjer, u promjeni podjele između ruralnog i urbanog zemljišta ili promjene u vrsti poljoprivrednog zemljišta)?						
Upravljanje otpadom	Da li propis utiče na stvaranje otpada (čvrstog, urbanog, poljoprivrednog, industrijskog, rudarskog, radioaktivnog ili toksičnog) ili kako se otpad tretira, otklanja ili reciklira?						
Omjer ili vjerovatnoća rizika za okolinu	Da li propis utiče na vjerovatnoću nastanka ili na sprečavanje slučajeva požara, eksplozija, kvarova, nesreća ili slučajnih emisija?						
	Da li propis utiče na rizik neovlaštene ili nenamjerne diseminacije stranih ili genetički modificiranih organizama?						
	Da li propis povećava ili smanjuje vjerovatnoću nastanka prirodnih katastrofa?						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1)/ Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje: Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - 0);	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Uticaj aktivnosti privrednih subjekata na okolinu	Da li propis utiče na input prirodnih resursa po količini izlaznog proizvoda? Da li će uticati na to da proizvodnja zahtijeva više ili manje utroška energije?						
	Da li propis utiče na pojeftinjenje ili poskupljenje ekološki povoljnih ili nepovoljnih proizvoda ili usluga kroz promjene u propisima koji se tiču poreza, certifikacije, proizvodnje, dizajna, nabavke i sl.?						
	Da li propis promovira ili ograničava ekološki povoljne ili nepovoljne proizvode i usluge kroz izmjene propisa koji se tiču kapitalnih investicija, zajmova, osiguranja i sl.?						
	Da li će primjenom propisa preduzeća postati veći ili manji zagadivači promijenom načina na koji će funkcionisati?						
	Da li propis ima uticaj na zdravlje životinja i biljaka?						
Zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane	Da li propis utiče na dobrobit životinja (npr. human tretman životinja)?						
	Da li propis ima uticaj na sigurnost hrane (ljudi i životinja)?						
Drugi okolišni uticaji	Navedite i druge okolišne uticaje koje smatrate značajnim						

Izjava o nepostojanju značajnih ekoloških uticaja <i>(Ukoliko nosilac normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu okolinskih uticaja utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih okolinskih uticaja, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovodilac institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost date izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>		
Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis rukovodioca nosioca normativnog posla
Mišljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa		
Mjesto i datum	Pečat	Potpis ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

OBRAZAC broj 3 – MIŠLJENJE O PROCEDURALNIM ASPEKTIMA SVEOBUHvatNE PROCJENE UTICAJA PROPISA

Bosna i Hercegovina
VIJEĆE MINISTARA
Generalni sekretarijat

Broj: _____
 Sarajevo, _____ godine

KONTROLNA LISTA ZA IZVRŠENU SVEOBUHvatNU PROCJENU UTICAJA PROPISA (pravni i proceduralni aspekti)			
Nosilac normativnog posla:			
Naziv propisa:			
Ime i prezime, kontakt podaci osobe koja je vršila izradu propisa:			
Datum:			
Broj	Elementi provjere	DA	NE
Osnovni elementi			
1.	Izrađena sveobuhvatna procjena uticaja propisa i uključuje sve potrebne dijelove		
2.	Naziv propisa je naveden i razumljiv		
3.	Naziv nosioca normativnog posla, datum i kontakti su navedeni		
4.	Izvršena je analiza stanja i utvrđen je problem		
5.	Utvrđeni su ciljevi (opći, posebni i operativni)		
Utvrđivanje, procjena uticaja, poređenje i odabir najpovoljnijeg rješenja			
8.	Utvrđena su moguća rješenja		
9.	Postoje tri moguća rješenja za svaki operativni cilj		
10.	Izvršena je procjena uticaja mogućih rješenja u:		
	a) fiskalnom pogledu		
	b) ekonomskom pogledu		
	c) socijalnom pogledu		
	d) okolišnom pogledu		
	e) pogledu održivog razvoja		
11.	Izvršena je procjena rizika, neizvjesnosti i prepreka mogućih rješenja		
12.	Izvršeno je međusobno poređenje mogućih rješenja		
13.	Izvršen je odabir najpovoljnijeg rješenja		
14.	Utvrđen je okvir za praćenje, izvještavanje i evaluaciju		
15.	Utvrđeni su pokazatelji uspješnosti provođenja ciljeva		
16.	Postoje dokazi i činjenice koji podržavaju provedenu sveobuhvatnu procjenu uticaja		
Konsultacije			
17.	Zahtjevi za provođenje konsultacija su ispoštovani u potpunosti		
18.	Uključen je sažetak o načinu i vremenu održavanja konsultacija		
19.	Predstavljen jasan pregled konsultacija i postupka nakon konsultacija		
20.	Predstavljen jasan i sažet pregled primjedbi i prijedloga iz konsultacija		
21.	Predstavljeno koje primjedbe i prijedlozi su uvaženi, a koji nisu		
U slučaju odgovora NE, navedite broj pitanja i sažeto objasnite			
	(Dodati potreban broj redova u skladu sa brojem odgovora NE)		

GENERALNI SEKRETAR
Vijeća ministara

